

BÖLÜM 4:

POLİTİKA, PROGRAM & PROJELER LİSTESİ

İnsan, toplum, devlet ile ilgili tüm sorunlara çözüm getirecek maddeler kısaca ve herkesin anlayacağı bir dille sıralanmıştır. Eksikler varsa birlikte tamamlarız, yanlışlar varsa birlikte düzeltiriz. Unutmayın değişim için atılacak ilk adım farkına varmak, ikinci adım ise birlik olmaktır.

1. DEVLET DÜZENİ & İDARİ SİSTEM
2. TİCARET VE DİJİTALLEŞME
3. EKONOMİK HAMLELER
4. ÜRETİM
5. TARIM, HAYVANCILIK & DENİZCİLİK
6. İSTİHDAM
7. İŞ, İŞÇİ & ÇALIŞMA
8. TEKNOLOJİ, DİJİTAL DÖNÜŞÜM & OTOMASYON
9. ADALET, GÖÇMENLİK, KÜRT SORUNU & TOPLUMSAL BARIŞ
10. SAĞLIK, GIDA & BESLENME
11. DİL & KÜLTÜR
12. SPOR
13. TURİZM
14. EĞİTİM & GENÇLİK
15. MEDYA & İNTERNET
16. KENTSEL DÖNÜŞÜM, ŞEHİR YAŞAM VE BARINMA HAKKI
17. ANNE, BEBEK, ÇOCUK ve EVLİLİK KURUMU – YAŞLILAR & ENGELLİLER
18. DOSTUM
19. SOSYAL HAYAT DÖNÜŞÜM
20. HAYVAN HAKLARI, SOKAK HAYVANLARI ve AVCILIK
21. ÇEVRE, ENERJİ & GERİ DÖNÜŞÜM
22. ULUSLARARASI İLİŞKİLER & KOMŞU ÜLKELER
23. ULAŞIM, TAŞIMACILIK VE TRAFİK
24. GÜVENLİK

Merkezden köy idaresine kadar tüm **yönetim biçimleri** tekrar gözden geçirilecek. Devlet, bireylerin ya da kurumların bireysel hırsları ile değil, ancak ve ancak **ülke halkının gönül birliği ile desteklediği ilkelerle yönetilir**. Devletin temel ilkesi ve ülküsü, toplumsal barışı, refahı ve birlikteliği sağlamaktır. **İdarecilerin temel görevi**; toplum, devlet, toprak bütünlüğü ile her şeyi, kamu ve ülke yararına yönetmek olmalıdır.

Öyle bir idari sistem oluşacak ki hiç kimse yalnız kalmamasın, kendini çaresiz hissetmesin. Herkes, düştüğünde bir elin ona uzanacağını bilsin. Devlet herkesin anası, babası, kardeşi, arkadaşı olsun... Hastalara birlikte bakalım, çocukları birlikte büyütelim, yaraları birlikte saralım, büyük bir aile olalım... Devlet desteği her zaman her yerde insanlarla olsun. Unutmayın devletin gücü sınır tanımaz, yeter ki doğru kullanılsın. Herkes hakkı ile kazansın, gönül rahatlığı ile hayatını devam ettirsin.

‘Birimiz hepimiz, hepimiz birimiz için!’ ilkesi ile hareket etmek ilk kuralımız olmalı. Bu ülkede yaşayan herkes birbirinden sorumludur ve bu topraklar hepimizin ortak mülküdür. Bu topraklarda **özgür olduğunu** herkes bilmeli ve öyle yaşamalı. İdarecilerin kendi çıkarlarına göre değil, **halkın, hukukun ve devletin çıkarlarına** göre hareket etmesi gerektiğini herkes bilmeli. Devlet **önce insan için** vardır.

Şimdi size devletin nasıl idare edilmesi gerektiğini sıralıyorum. Dinleyin, tartışalım ve birlikte çözüme ulaşalım.

- **DİM**; Kamu idarecilerini yetiştirmek adına özel nitelikli Devlet İdare Mektepleri kurulacak. İlkeler ve ortak ülkeye bağlı gençlerimiz ülkeyi yönetecek, kurumları idare edecek. Vekiller, valiler, kaymakamlar, emniyet müdürleri vb. bu okullarda yetişecek ve kurumları işin ehli kişiler idare edecek.
- **Ticaret ve Siyaset Ayrımı**; Ticaret ve siyasi ilişkilerin birbirinden ayrılması zorunludur. Ticaret ile uğraşanların ülke yönetimine direkt katılması belli kriterlere bağlı olacak. Ülkenin idare ve yönetimine aday olmak isteyen tüccarlar ve iş insanları da herkes gibi Devlet İdare Mektepleri bünyesinde eğitime tabi tutulacak. İdareye geldiklerinde tüm ticari ilişkilerden uzaklaşması gerekecek.
- **Genel ve yerel seçimlerde adaylar**, proje ve vaatlerini sözleşmeli şekilde taahhüt edecek ve gerekirse teminat gösterecekler. Her bakan, vekil, belediye başkanı, vali, muhtar görev süreleri boyunca yaptığı şeylerden belli şartlarda, belli bir süre sorumlu olacak. Hiç kimse koltuğu bıraktığında alıp çantasını gidemeyecek. Tüm idareciler görevi bitse bile geçmişte yaptıklarından sorumlu olacak, halkın ya da devletin hakkına gasp edenler hesap verecek. “Millete efendilik yoktur; hizmet etme vardır.”
- **Törenlerde plaket ya da hediye verme** işine son verilecek. Açılış törenleri gibi gereksiz kamu harcamaları kısıtlanacak ve gösterişten uzak etkinlikler yapılacaktır. İllaki bir hediye verilmesi gerekiyor ise kültürel motiflerden üretilmiş ürünler tercih edilecek.

- **Halka Saygı Politikası;** Etkinliklerde, açılışlarda, haber bültenlerinde, tanıtımlarda, basın açıklamalarında vs. halka karşı yapılan tüm konuşma ve açıklamalar önceden hazırlanacak ve denetleme kurumuna bildirecektir. Herkes dilediği gibi özgürce konuşabilir, fakat kin, öfke, şiddet, tehdit, yalan, iftira, aşağılama gibi uygun olmayan içerikler konusunda, konuşma yapan kişi ya da kurumu uyaracaktır.

DENETLEME

Ülke başıboş bir hale geldi, birçok şeyde standartlar ortadan kaldırıldı ya da kurallar olsa bile kurallara uymayanlar, uyanlardan daha fazla. Kurallara uymayanları denetleyen bir sistem de yok. Böyle olunca da halk yalnız ve sahipsiz bırakılmış oluyor. İsteyen istediği şekilde hile yapabiliyor. Yönetim denetleyemediği zaman suçu kendinde aramıyor da fırsatçılar diyor, stokçular diyor aradan kaçıyor, kendini akıyor. Bu mu hak, bu mu adalet? Vatandaş siyasetleri neden seçiyor? 'Benim adıma her şeyi en adil şekilde idare etsin,' diye. Ama bizde idareciler seçimler bittikten sonra başka bir kimliğe bürünüyor.

Her şey güvenin sonucudur. Ekmek yerken bunun içinde ne var diye düşünmezsiniz. Yağlı peynir alırken içinde gerçekten %45 süt var mı düşünmezsiniz. Taksiye bindiğinizde şoför beni öldürür mü diye düşünmezsiniz. Evleneceğiniz kişi ile acaba iki yıla boşanır mıyız diye düşünmezsiniz. Ev alırken 'yuvamız olsun' diye sevinir misiniz, yoksa 'kazıklanır mıyım' diye uykularınız mı kaçırır? Çocuğunuz dışarı çıktığında 'acaba biri kaçar mı' diye düşünürseniz yaşayamazsınız. Güvensizlik hissi insana ve insanlığa zarar verir. Bunu derken tedbirli olmayın diyemez kimse, fakat kendinizi korumayı, güvensizliğe çevirmeyin. **İşte kurtuluş fikri,** maddi manevi güven ortamının sağlanması ve güvensizliğin insanın yüreğinde yer edinmemesi adına her şeyi yapacaktır.

- **Rüşvet ve Yolsuzluk ülkenin en büyük sorunudur!** İslâm dininde rüşvet; adalet, helal kazanç, kul hakkına ve emanete riayet ilkelerine tamamen aykırı bir günahdır. Rüşvet yoluyla mal veya menfaat elde etmek haram olup rüşvet alan kimse, toplum adına kendisine emanet edilmiş olan görevi kötüye kullandığı için aynı zamanda emanete ihanet etmiş sayılır. Yolsuzluk büyük bir tehddir. 2001 yılında batık bankaları kurtarmak için 12 milyar dolar, sağlık harcamalarına 2 milyar dolar bütçe ayrılmıştır. Açın kulaklarınızı da halkın paraları nereye gidiyor bir bakın. 'Yolsuzluğa, rüşvete ve sahtekarlığa karşı önlemler alıyoruz' demek halka yalan söylemekten başka bir şey değildir. Devlet gücü yanlışa engel olamayacak ise buna kimsenin gücü yetmez. Yeni düzen tüm bunların kökünü kazımak için geliyor.

- **İLKEM / İlkesel Denetleme Meclisi;** adı altınca oluşacak bir üst meclisin, ülke içinde gerçekleşen tüm politika, kanun ve kuralları, din, bilim, felsefe ve siyaset ilkeleri dahilinde denetleme ve engelleme yetkisi olacak. Bu meclis tüm kurumların üstünde olacak, her türlü bilgiye ve belgeye ulaşma hakkı olacak. Memurlar, bakanlar, vekiller, askerler ve kamu görevlileri ihlallere karşı sürekli denetlenecek. Ek olarak Cumhurbaşkanı, bakanlar ve vekiller dışında 20 kişiden oluşan, belirli şartlara göre atanmış ya da seçilmiş, her şeyi denetleme yetkisi olan kişilerden Divan Meclisi oluşturulacak. Politikacıların, idarecilerin ve memurların mal varlıkları düzenli aralıklar ile denetlenecek.

- **Yerel ve Merkezi Yönetim Birlikteliği sağlanacak:** Belediye ve yerel idarelerin tüm işlemleri merkezi yönetimin denetimi altında planlı ve programlı şekilde yürütülecek. Yereldeki tüm işler belediye, valilik, kaymakamlık ve halk temsilcileri tarafından birlikte idare edilecek. Hizmetler rant adına değil de halkın ve bölgenin ihtiyaçlarına göre yapılacak. Kurumlar ve tüm bölgeler arasında bir uyum sağlanması hedeflenecek. Her işten merkezi yönetim sorumlu olacak. Örneğin Antalya belediyesi yenilenebilir enerjiyi desteklerken, Adana belediyesi desteklemez ise bütünlük olmaz. Merkezi birlik olmadığında ulusal kimlikten uzaklaşmış oluruz. Buna benzer bazı şeylerin yerel, değil ulusal politika şeklinde uygulanması gerekir.
- **Köy Hayatı ve Köy İdaresi**
 - **Köy Yaşamı ve İstihdam:** Her köy ve mahallede üretim tesisleri kurulacak ve istihdam sağlanmış olacak. Bu sayede büyük şehirlerde yoğunlaşmış nüfus, orantılı olarak ülkeye dağılacak. İnsanlar çalışma, sağlık, güvenlik ve eğitim olanakları olmadığı için köylerden göçmüştü. Bu program ile köy ve taşra yaşamı tekrar canlanacak. Köylerde de kafe olarak, eğlenilebilecek.
 - **Köy yönetimi:** Yerelde, köy ve mahalle muhtarlığının memurluk vasfı olacak. Bu memurlar, halk ile idareciler arası iletişimi sağlayacak. Köylerden merkeze kadar her iş ve çözüm, yerel idareci ve yerel meclislerin ortak kararı ile planlanacak.
 - **Ulaşım ve Köy Araçları:** Köy halkının özgürce şehir merkezine ulaşması, elektrikli ve kısa menzilli araçlar ile sağlanacak. Bu araçların yakıtı güneş enerjisi ile karşılanacak. Köy ulaşımı için olarak ilk etapta, hacizli araçlar kullanılacak.
- **Kamu Bilgi İletişim Hattı:** Çevremizde bir yanlış iş yapılıyor sorumlusuna ulaşamıyoruz. Belediye diyor ki valilik yaptı, valilik diyor kaymakamlık yaptı, kaymakam diyor müteahhit firma sorumlu, müteahhit diyor ki taşeron sorumlu. Bu halk hakkını nasıl arayacak?

555 şikâyet hattı ile insanlar, yapılan yanlışları, düzeltilmesi istediği şeyleri anlık olarak görsel, yazı ve video ile paylaşabilecek. Sistem halkın mesajlarını dikkate alıp gerekli işlemleri başlatacak.

Yeni düzende vatandaş şikâyetinde bulunduğunda ya da bir yanlışın nedenini aradığında, onun adına yetkili memurlar, sürecin takipçisi olacak ve sonucunu vatandaşa bildirecek. Devletin idaresinde birlik sağlanacak, kimse sorumluluktan kaçamayacak ya da başkasının üstüne suç atamayacak. Herkes, her iş için hesap verebilir olacak. Muhtarlık makamı bu işlem için yerelde denetimin merkezi olacaktır.

Örneğin kaldırıma park etmiş bir araç mı gördünüz, fotoğrafını çekin ve konum paylaşın yeterli. Biri sizi telefonda rahatsız mı ediyor, numarayı ve mesajı iletin yeterli, birileri piknik alanında ateş mi yakmış, fotoğrafı ve konumu iletin yeterli, bir motosiklet kasksız mı geziyor, fotoğraf çekin yeterli, biri hile mi yapıyor, biri size şiddet mi uyguluyor, kaçak bir iş mi yapılıyor...

TİCARETTE DİJİTALLEŞME

- **Ticari Puan Sistemi (TPS):** Her firmanın, şirketin, esnafın, kuruluşun veya ustanın çalışma, ödeme, iş bitirme sonuçlarına göre bir puanı ve sıralaması olacak. Bu puan vergi numarası ya da kimlik numarası ile internet üzerinden kontrol edilebilecek. Puanı düşenler bazı işlerden mahrum bırakılacak. Bir süre sonra hiçbir firmanın ya da ustanın bilerek yanlış yapma lüksü olmayacak, bilinçli olarak yanlış yapanlar iş yapamayacak. Örneğin bir iş yaptırdınız ve ustalar, ekipler, firma işin arkasında durmuyor veya birine bir iş yaptınız işveren ödeme yapmıyor. Tam burada hem işçiyi hem de işvereni korumak adına PUAN SİSTEMİ devreye girecek ve tespit çalışmasına istinaden karar verilecek. Bu sistem ile kimsenin parası kimsede kalmayacak, hiçbir iş yarım bırakılmayacak, işler bittikten sonra da herkes işinin arkasında olacak.
- **Firmaların Sahte İş Yapmasını Engelleme:** Firma çalışanları, muhasebecileri ve avukatları o firmanın yanlış ve sahte iş yapmaması adına periyodik eğitime tabi tutulacak. Bir firmanın sahte iş yaptığı tespit edildiğinde, o firmanın muhasebecisi ve avukatı da bu yapılan sahte işten belli oranda sorumlu olacak.

Herhangi bir firma çalışanı, çalıştığı firmanın sahte iş yaptığını korkmadan devlete bildirdiği takdirde, bu çalışan ödüllendirilecek ve kendisine yeni bir iş bulunacak.

- **Firma ve İş Sorgulama sistemi kurulacak.** Bu sisteme istinaden kim, nerede, ne iş yaptırmak istiyor ise platform üzerinden araştırıp firmalara, ustalara ulaşabilecek. Böylelikle sahtekarlık, yanlış iş yapma, işin ehli olmadan işler yapma devri kapanacak. Yanlış sonuçlanan işlerin önlemi büyük oranda alınmış olunacak.
- **Lira ile Harcama;** Ülke içindeki tüm ticari işlemlerde Türk lirası üzerinden alım ve satım yapılacaktır. Evler, arabalar, kıyafetler... etiketler de satışlar da lira cinsinden olacak. Yurtdışına sattığımız ihracat ürünlerinden de Türk lirası üzerinden ödeme alacağız. İthalat ve ihracat işlemlerinde ülkelerin yerel para birimleri üzerinden ikili anlaşmalar yapılacak. Dövizin değerini yükseltmektense kendi yerli paramıza değer vereceğiz.
- **Dijital Ödeme- Harcama Kartı;** Tüm ödemelerin dijitalleşmesi ve matbu paranın ortadan kalkması adına çok ciddi adımlar atılacak. Para kullanımı sıfırlanacak. Yazarkasa ve pos cihazı tarih olacak. Elden para alıp verme devri kapanacak. Tüm ödemeler dijital kartlar, telefon uygulamaları ya da kimlik, pasaport numarası ile yapılacak. Destek para programı ile birleştiğinde, alışveriş yaptığınızda bile paranızın yetip yetmediği sorgulanmayacak, eksi bakiyenizden para kullanmaya devam edebileceksiniz.

Markete gittiniz, kasadasınız kimlik numaranız ile giriş yapıldı, ödemeniz gereken tutar kadar telefonuna bir mesaj geldi, şifreyi kasiyere söylediniz ve ödeme tamamlandı, fiş ya da fatura sisteme gönderildi, kayıt altına alındı. Sadece markette değil, küçük büyük ticaretin tüm alanında sistem böyle ilerleyecek. Otobüse bindiniz, ödeme yaptınız yine fişi sisteme kayıt altına alınacak. Şöyle düşünün, tüm para alışverişleri temassız kartlara yapılacak, fakat bu dijital kart, kredi kartı olmayacak, komisyon alınmayacak, tutar kadar banka hesabınızdan ödeme düşecek.

Bununla birlikte milyarlarca liralık kredi kartı komisyonları ülkemizde kalacak.

- **Dijital Sipariş:** Hayatın kolaylaşması adına kafe ve restoran gibi yerlerde telefon üzerinden sipariş verilebilecek, ödeme yapılabilecek. Kafeye gittiniz, internet menüsü üzerinden isteklerinizi sipariş edeceksiniz ve sipariş masanıza gelecek. Garson ile görüşmek isterseniz, garson masanıza gelip yardım edecek. Böylece sıra beklemek, kasada oyalanmak, menüde ürün seçmek gibi sıkıntılar bitmiş olacak.
- **DESTEK PARA: Halk kredisi programı** ile herkes için, ihtiyacı doğrultusunda rahatlıkla kullanabileceği artı bir para limiti açılacak. Kartlı ödeme sistemine bağlantılı olarak çalışacak bu sistem hayatı her alanda kolaylaştıracak. Örneğin taksiye bindiniz hesapta paranız yok, pazara gittiniz paranız yok, faturanızın son ödemesi paranız yok... bu artı paranız ile ödemelerinizi yapabileceksiniz. Daha sonra hesabınıza para girdiğinde kullandığınız para geri alınacak. Destek para sistemi, zor anlarda devletin vatandaşının yanında olduğunu gösterecek.
- **Güvenli Ticari Ödeme- Garanti Ödeme Merkezi;** Tüm alıcı, satıcı, nakliyecisi, işçi, komisyoncu ödemeleri devletin otomasyon ödeme sistemi üzerinden işleyecek. Alıcının ödemesi gereken tutar, satıcının teslimine kadar havuzda kalacak, teslim, fatura ve onaya istinaden ödeme satıcıya aktarılacak. Her ekibin, firmanın, şirketin bu havuzda yapacağı işe ve ödeyeceği tutara göre teminat göstermesi gerekecek.

Tüm alım ve satış işleri form, fiş, sözleşme ve fatura kaydı ile yapılabilecek. Bu sayede ödeme takip etme, ödeme yapılmama, sahtekarlık, dolandırıcılık ve vergi kaçırma gibi ahlaksız ve kurnazca işlere kimse bulaşmamış olacak. Sahte işler son bulacak. Herkes bütçesi ya da teminatı kadar ticaret ya da iş yapabilecek.
- **Turist Lira Kart;** Turistler ülkeye girdiklerinde alışverişlerinde kullanacakları lira karta sahip olmaları gerekecek, bu karta sadece lira yatıracaklar, kendi para birimleri ile lira satın almış olacaklar. Ülkedeki tüm dükkân ve mağazalarda Türk lirası üzerinden dijital olarak ödeme yapılacaktır. Bu kartlar ile her yerde ödeme yapılabilecek, mağazalarda, marketlerde, esnaflarda, lokantalarda, taksilerde, otobüslerde...

Mobil olarak para aktarımı yapılabilecek. Bu kartlar birden çok kimlik numarası ya da pasaport numarası ile eşleşebilecek. Telefon üzerinden kart kontrolü ve kullanımı mümkün olacak. Aile bireyleri adına çoğaltılabilecek. Herhangi bir turistin beş yaşındaki çocuğu bile bu sistemle dondurma alabilecek, bahşış verilebilecek. Bu sayede tüm harcama işlemleri kayıt altına alınacak. Kayıt dışı vergi kaybı önlenicek. Para işlemleri kolaylayacak. Liranın değeri artacak. Artmasa bile kendi öz paramızı kullanmış olacağız.

- **Ticari Kurumsallaşma;** Ticari alanda, tüm alım satım işlemleri, ticari görüşmeler, konuşmalar, yazışmalar, kurumsal telefon numaraları ve kurumsal e-posta adresleri üzerinden gerçekleşmesi zorunda olacak. Tüm bu görüşmeler dijital olarak kayıt altına alınacak. Şahsi iletişim araçları ile ticari iletişim araçları birbirinden ayrılacak. Kimse şahsi telefonu ile iş yapamayacak. Bu sistem ile anlaşmazlıkların ve usulsüzlüklerin önüne geçilecek. Kimse kimseye saygısızlık edemeyecek, kimse kimseyi tehdit edemeyecek, kimse kimseyi dolandıramayacak. Tüm ticari alışverişlerin, alınan verilen fiyatların yazılı olarak istenmesi gerekecek.

Bu yazışmalar yerli mesaileşme sistemi üzerinden gerçekleşecek.

PLANLI EKONOMİ VE VERGİ

- **Vergi Sistemi**, kazanca göre kademeli vergi sistemi oluşacak. Vergi dahil tüm ödemeler için firmaların, şirketlerin, esnafların banka hesaplarında teminatları kadar karşılık bulunması zorunlu olacak, vergi ve cari ödeme günü geldiğinde borçlar, şirketlerin teminatlarından otomatik olarak tahsil edilecek. Her esnafın, firmanın, kuruluşun sistemde göstereceği teminat kadar nakit parası bulunacak ya da karşılığında bir teminat gösterecek. Bu sistem sonucunda vergi affı, vergi borcu ödememe, aksatma gibi konular tarihe karışılacak. Dolandırıcılık işi bitecek.
- **Turist harcı uygulaması** ile ülkemize giriş yapan her yabancı ülke vatandaşı için düşük bir bedelde vergi alınacak. Ülkemize yılda ortalama 50 milyon turist giriş yapıyor. Her birinden 100₺ harç alsak 5 trilyon bütçe oluşur ve bu bütçe ile 500 tane üretim tesisi açabiliriz ya da 20 milyon işçinin 1 yıllık maaşını ödeyebiliriz. 100 lira da hiçbir turiste çok gelmez.
- **Hane içi Muhasebe ve Vergi İadesi programı** kapsamında, nasıl firmaların giriş ve çıkış kayıtları muhasebeciler tarafından tutuluyor ise temel seviyede hane halkının muhasebe girdi ve çıktı kayıtları sistem tarafından otomatik olarak hesaplanacak. Aileler her ay belli oranda vergi iadesinden faydalanabilecek. Örneğin bir firma konaklama faturasını vergiden düşebiliyor ise sıradan vatandaş da yaptığı harcamalar kadar vergi iadesi alabilecek.
- **İsrafa Karşı Önlemler**; Kayıpların ve israfın nedenleri çok geniş şekilde araştırılacak ve çözümler üretilecek. Bu araştırma gıdadan ulaşıma, geri dönüşümden enerjiye tüm sektörleri kapsayacaktır. İnsanların konfor alanları ve yaşamlarına zarar vermeden, kaliteden taviz vermeden israf konusu çok detaylı düzenlenecektir.
- **Günlük, aylık gibi kısa süreli ev kiralama** ve turistlere yönelik ev kiralama hizmetleri için bir platform kurulacak, yerli ve yabancılar, bu sistem üzerinden kiralama yapacak. Vergi ve komisyon ülkemizde kalacak. Bu kiralık yerlerin yeme içme, temizlik, güvenlik hizmetleri de kurulacak ekipler tarafından gerçekleştirilecek. Bu sayede yereldeki vatandaşlara ek bir istihdam imkânı sunulmuş olacak. Sorumluluk devlet bünyesinde kurumsallık içinde işleyecek. Ev sahipleri sadece mobil sistemi ve ödemelerini takip edecekler.

3- EKONOMİK HAMLELER

Tarih boyunca büyük sorunların, ticari, mali ve mülkiyet ilişkilerden kaynaklandığı herkes tarafından bilinmektedir. Ticari ve ekonomik düzen, sistemli şekilde kontrol edildiğinde, her şey güven çerçevesinde ilerler. Alan güvenle alıp, satan güvenle satarsa herkes huzurla işine devam eder. Ekonomik alandaki rahatlatma, iş hayatını, aile hayatını, sosyal hayatı, hukuki süreçleri ve insanın ruhsal sağlığını da doğrudan etkileyecektir.

Pasta örneği üzerinden bir sistem geliştireceğiz. Herkes bilir, ortada bir pasta vardır, herkes bu pastadan küçük ya da büyük bir pay alır.

Kapitalist sistemlerde büyük güçler pastadan büyük pay alırlar, halka da pastanın küçük dilimleri ya da kırıntıları kalır. Kapitalist ekonomilerde sınırsız fırsatlar vardır, parası olmayan halk zengin olma ümidi ile sürekli hayaller peşindedir ve her zaman zengin olmak ister.

Sosyalist sistemlerde ise pastadan büyük dilimler alacak büyük güçler yoktur, her şey halkındır, herkes yeteneğine göre pastadan bir pay alır. Bu sistemlerde insanların her türlü sosyal hakkı vardır. Birinin zenginleşmesi ya da yoksullaşması mümkün değildir.

Yeni kurulacak sistemde mevcut pastanın yanına bir pasta daha oluşturacağız. Bu ikinci pastada, tüm insanlar kooperatif anlayışı ile kurulacak fabrikalara, konut projelerine direkt olarak paraları ile ortak olabilecek. Para yatıran gelirden bir kâr payı alırken, hiç para veremeyen ve aylık geliri belli tutarın altındaki hanelere de bir pay verilecek. Bu sistemin adı da **Firdevs Bahçesi** olacak.

Örneğin 100 milyon liraya bir tavuk fabrikası kurulacak. 100 vatandaş 1 milyon lira pay koyarak bu fabrikaya ortak olabilecek. Bütçeye sunduğu tutar karşısında düzenli bir kâr payı alabilecek. Pay sahiplerinin yanında, her hane halkı da açılacak fabrikalarda bir pay sahibi olacak. Bir milyon para yatıran vatandaş 1000 pay alıyorsa, hiç para yatırmayan vatandaş 1 pay alacak.

YURTDIŞI EKONOMİ HAMLELERİ

- **CİHAN Projesi** kapsamında, yurtdışında iş, yaşam ve alışveriş merkezleri açılacak: Ülkemin gençleri, yurtdışında mı çalışmak istiyor, yaşamak istiyor, başka yerleri görmek istiyor? Merak etmeyin, ne istiyorsanız birlikte çözüm buluruz. Avrupa ülkeleri size vize mi vermiyor? Birlikte aşarız. Gelin anlatayım.

Herkes, ülkemizdeki alışveriş ve yaşam merkezlerine gitmiştir ya da en azından biliyordur. Devlet öncülüğünde, devlet-yatırımcı-halk iş birliği ile yabancı ülkelerin şehirlerinde AVM'ler kuracağız. Katılmak isteyenler kendi bütçesi dahilinde bu girişime para yatıracak. Katılan tüm yurttaşlar girişim ortağı olduğu için o ülkeye serbestçe seyahat etme hakkına sahip olacak. Vatandaşlarımız için hem yatırım hem seyahat özgürlüğü hem de yurtdışı istihdam olanakları oluşacak.

Bu AVM ve iş merkezlerinde birçok alanda hizmetler sunulacak ve çok amaçlı olacağı için iş, çalışma, barınma gibi tüm olanakları kendi bünyesinde barındıracak. Yerli ürünlerin satışı dışında, klinikler, teknik servisler, etkinlikler, restoranlar gibi çok yönlü iş kolları olacak. Müdürü de benim yurttaşım olacak, aşçısı da doktoru da teknisyeni de temizlikçisi de...

Çok zor değil, hatta hiç zor değil. Yurtdışına kaçıp çalışmak için bir sürü gencimiz yasadışı işlere bulaşıyor. Gezmek için bile vize verilmiyor. Tabi ki 'insanlar çalışmak adına başka ülkelere gitsin' diyemem, fakat evrensel bir dünyada yaşıyoruz, halkımızın böyle talebi varsa, belli koşullar dahilinde birlikte altından kalkarız. Yabancı bir ülkeye yatırım yapmak isteyen yüz vatandaşımızı toptasak belki bir AVM kurarız.

Detayları hep birlikte oluştururuz, yeter ki bu fırsatı size sunacak bir irade olsun.

- **Yurtdışında Konut Üretimi Programı:** Sadece vize almak için Avrupa ya da Amerika ülkelerinden konut alan vatandaşlarımız var. Madem Avrupa'ya özgürce seyahat etmek istiyorsunuz, gelin bunu milli politika çerçevesinde birlikte yapalım. Bireysel daireler alacağımıza Avrupa'da konutlar inşa edelim, isteyen vize talebi karşılanmış olur, isteyen yatırım yapmış olur, hem de servetimizi biz kullanmış oluruz. Ülkemizde üretilen inşaat ve yapı malzemeleri kullanılır. Çalışmak isteyen vatandaşlarımız inşaat sürecinde çalışabilir.

- **Yurtdışı şehir ve ülkelerde Türkiye Yatırım Ofisleri kurulacak.** Tüm dünyadaki küçük yatırımcı insanlar bizim girişimlerimize yatırım yapmak isteyecek. Böylece hem dış yatırım oluşacak hem de Türkiye ülküsünün tüm dünyada bilinirliği artacak. Tüm dünya halkları Türkiye'yi yakın bir dost olarak tanıyacak, Türk ülküsünü bilecek, Türk kültürünü sevecek.

Bununla birlikte Türk lirasının değeri artacak. Doğal olarak turizme katkı sağlayacak.

- **Yurtdışı Üretim Sistemi;** Yurtdışından ithal ettiğimiz ürünler için direkt olarak yurtdışı yatırımları gerçekleştirecek. Bu yatırımlar gıdadan tekstile, teknolojiye enerjiye tüm sektörleri kapsayacaktır. Kahve ihtiyacımız varsa, gerekirse devlet olarak gidip Kolombiya'da kahve bahçeleri satın alacağız.

- **Türkiye'den Al;** Devlet ve ihracatçı firmalar iş birliği ile ülkemizde üretilen tüm ürünlerin ve hizmetlerin tüm dünya alıcılarına ulaşması adına, devlet gücü ve güvencesi ile çok kapsamlı ve uzun vadeli bir ihracat platformu oluşturacağız. Bu yapı gerçek ve dijital olarak hizmet verecek.
- **İhracat Ordusu Kurulacak:** Üniversiteler, ihracatçı firmalar, üreticiler ve devlet iş birliği ile ülkemizdeki ürünleri tüm dünyaya tanıtacak ve satacak satış pazarlama ordusu kurulacak. Bu kitle, firmalara bağımlı ya da bağımsız olarak, yerli ürünlerimizi yurt dışı pazarına satış ve pazarlama yapma adına çalışacak. Hangi ülkeyi hedefliyorsak, o ülkedeki herkes Türk ürünlerini bilecek, almak isteyecek. Bu kapsamda özel politikalar geliştirilecek.
- **Yerli Ürün Depo ve Mağazaları:** İhracat atılımı kapsamında Ortadoğu, Afrika ve Avrupa ülkelerinde Türk ürünlerinin toptan şekilde satıldığı ve tanıtıldığı depolar açılacak. İnşaat malzemeleri, maden ürünleri için yapı marketler, mobilya ve dekorasyon ürünler için AVM'ler, tekstil ve gıda ürünleri için mağazalar oluşturulacak.

Mağaza satışı yanında internet üzerinden sanal satış ağı da olacak.

- **Maden ve yeraltı kaynaklarımızı** kendimiz çıkaracağız ve ihracat ordusu aracılığı ile bütün dünyaya direkt kendimiz satacağız. Türkiye'deki altın madenlerinden sadece 4 yabancı firma yıllık 50 ton altın çıkarmış. 125. Milyar lira demek, bu da 6.000 üretim tesisi, 50.000 konut anlamına gelir. Bakın yabancı yatırımcı gelsin gelsin de bizim altınlarımızı çıkarmak için mi gelsin? Biz beceriksiz miyiz, bu madenleri işletecek kadar?

YURTIÇİ EKONOMİK HAMLELER

- **Kamu Girişimleri;** Yatırım yapmak ya da parasına değer katmak isteyen vatandaşlara daha gerçekçi fırsatlar sunmak adına girişimler başlatılacak. İnsanlar faize, borsaya, kumara para yatırmak yerine, kamu girişimlerine ortak olup fabrikalar, tesisler, yatırım alanları açılacak. İsteyen yönetici olacak, isteyen yatırımcı olacak, isteyen işçi olarak çalışabilecek.

Herkes hem çalışacak hem kazanacak hem de para üretime aktarılmış olacak.

- **Ulusal Ar-Ge Merkezi;** Her türlü sektöre destek vermek adına yenilikler ve gelişmeler düşünecek, planlayacak doktor, mimar, mühendis ordusu kurulacak. Bu arkadaşlar sadece yeniliğe ve gelişime odaklanacak. Tıp alanınca, inşaat alanında, endüstri alanında fikirler, düşünceler ve tasarımlar geliştirecek.

Örneğin; yapıların yalıtımı konusunda çevreci çözümler gelişecek. Eğitimin daha verimli olması adına fikirler oluşturacaklar.

- **Esnaf Birleşmesi;** Küçük esnafların bir kısmı mevcut şartlarda hem ekonomik hem de çalışma şartları açısından sürdürülemez hale gelmiştir. Bunun önüne geçmek adına, bakkal, berber, ayakkabıcı, mobilyacı, çantacı gibi küçük esnaflar birleşip daha geniş kapsamlı birleşik mağazalar oluşturabilecekleri bir sistem olacak. Sisteme dahil olmak isteyen tüm esnaflar, katkıları oranında gelir ve giderlere ortak olacak, dilerse kendisi bizzat çalışacak, yönetimde söz sahibi olacak.

Bu sistemde beş berber birleşip kapsamlı berber salonları ya da güzellik salonları oluşturulacak. Tekstil alanında hizmet veren yirmi ya da otuz mağaza AVM tarzında geniş mağazalar açabilecek.

Bu süreç toplum mimarlarının, mühendislerinin ve avukatlarının desteği ve denetimi ile gerçekleşecek.

Esnaflık ve işletmecilik sayıları kontrol altına alınmalı. Belli alanda iş yapan işletme sayısının bölgenin ihtiyaçları ve nüfusuna göre belirlenmesi gerekir. Eğer bu kural uygulanmaz ya da dikkat edilmez ise işletmelerin ve esnafların sorun yaşaması kaçınılmaz olur.

Örneğin bir mahallede iki tane dönerci vardır, üç olur dört olur beş olduğunda ve nüfusun sabit kaldığında ister istemez iş yapamaz hale gelirler.

- **Her 100 firma için 1 denetim ve danışma görevlisi istihdam edilecek.** Bu personel ayda en az bir kez firmayı, dükkânı, şirketi, esnafı, fabrikayı, mağazayı ziyaret ederek, belli kurallar dahilinde iş, işçi, çevre, hijyen konularında gözlem ve denetim yapacak, rapor tutacak, yapılan yanlışları tespit edecek.

Bununla birlikte işletmenin büyümesi adına danışmanlık hizmeti de verebilecek.

4- ÜRETİM

- **Üretimin Yerelleşmesi;** Ülkemiz bünyesinde yapılabilecek her şey için önceliğimiz yabancı yatırımlar değil, kendi iç dinamiklerimiz olmalı. Yurtdışından ithal ettiğimiz ürünleri ve hizmetleri ülke içinde üretmek ve temin etmek ilk amaçlarımızdan biri olacaktır. Bu sayede kazancımız da harcamamız da kendi ülkemizde kalmış olacak. Bu hamle gıdadan tekstile, teknolojiye enerjiye tüm sektörleri kapsayacaktır. Üretim alanında kendimize yeter hale geldikten sonra Ortadoğu ve Avrupa'nın Çin'i olmak adına her şeyi yapacağız.
- **Endüstriyel ve Teknolojik Yatırımları** konusunda hiçbir yatırımdan ve destekten geri kalınmayacak. Yerli cep telefonu üretimi, bilgisayar üretimi yapılacak. Bu konu dijitalleşme bölümünde daha ayrıntılı anlatılacaktır.

▪ ***Tekstil hamlesi ile dünya tekstil pazarında üretim, kalite, markalaşma ve pazarlama odaklı bir politika geliştireceğiz. Ayakkabıdan spor kıyafetine kendi markalarımızı geliştirip tüm dünyaya tanıtacağız. Modanın merkezi olan ülkelerde doğrudan mağazalar açacağız. Fransa, Amerika, İngiltere, Almanya bizim ürünlerimizin kalitesini ve fiyatlarını tanıyacak.***

- **Moda Tasarım Ordusu kurulacak:** Moda ve giyimde öyle bir noktaya geleceğiz ki tasarım ve tekstil adına her şey ülkemizde üretilip dünyaya satılır hale gelecek. Tasarımcılar öyle şeyler yapacak ki çocuklar, gençler telefonlarından bir sene sonra giyecekleri ayakkabılara, gömleklere, montlara, mayolara bakıp kendileri seçecekler. Tüm vatandaşlarda bir aitlik hissi oluşturacağız. Dünyada hangi marka hangi kalitede ürün yapıyor ise aynısını hatta daha iyisini yapacağız. Bu program sadece ülkemiz sınırlarında kalmayacak, ürünleri, markaları tüm dünya şehirlerinde mağaza ve pazarlama ağı oluşturarak tanıtacağız.
- **Ulusal Markalar:** Ülkemizin şehir isimlerinden yerli ürünler ve yerli markalar oluşacak. Örneğin; Anta, İsta, Ispa, Kasta, Deni, Mani, Mersi, Turki, Teki, Edi, Bart, Amas, Siva, Diya, Trabi, Eski, Erzu, Mardi, Tunce, Zong, Çana, Hopa, Ata... bunlar bizim evrensel markalarımız olabilir.
- **Spor tekstil markası;** Ulusal tekstil üretim hamlesi kapsamında tüm spor branşlarında kullanılmak üzere yerli üretime öncelik verilecek. Örneğin UMAY adında ulusal spor markamız olacak ve tüm sporcularımız yerli marka ve ürünler ile mücadele edecek ya da spor yapacak. Ayakkabıdan şorta, futbol topundan, çoraba kadar her türlü sporcu tekstil ve aksesuar ürünü bizim ülkemizde üretilecek. Kalite, tasarım, rahatlık ve fiyat politikası ön planda olacak.

Bununla birlikte tekstil tasarım ordumuzda çalışan tasarımcı arkadaşlarımız, diğer yabancı ülkelerin kullanımına sunmak adına örnek tasarımlar yapacak. Ulusal spor markamızın dünya çapında kullanımını arttırmak amacımız olacak.

- **Yerli kozmetik üretimi;** Kozmetik alanında büyük oranda yurtdışına bağlı olan ülkemizin bu yükümlülüğünü azaltmak adına ciddi hamleler atılacak. Halkımız, kadınlarımız, gençlerimiz, bakım ve kozmetik ürünlerine kaliteli ve ekonomik şekilde ulaşabilecek.

Tarım ve Hayvancılık Politikaları altında 'Her tarla sürülecek, her ağaç yeşerecek, her köyde ocak tütecek.' sloganı ile ulusal tarım ve hayvancılık en güçlü şartlarda istenilen seviyelere tekrar ulaşacak.

▪ 50 BİN ÜRETİM TESİSİ PROJESİ; Ka-Ya (Kamu Yatırımları)

Nüfusun kırsala ve köylere geri dönüşü ancak istihdam yaratma, üretim alanları açma, planlama ve hizmetlerin eşit dağıtımı ile gerçekleşebilir. Ülkenin her bölgesinde devlet ve halk iş birliği ile üretim tesisleri kurulacak. Trakya'dan Ağrı'ya Trabzon'a, Aydın'dan Isparta'ya Hakkari'ye kadar ülkemizin tüm bölgelerinde toprak tekrar canlanacak, bacalar tekrar tütecek, köy okulları çocuklar ile dolacak.

Birçok faktörü değerlendirerek oluşturulacak üretim tesisleri sayesinde her bölgede, şehirde, köyde çiftlikler, atölyeler, fabrikalar açılacak. Bu tesisler, en başta büyükbaş, küçükbaş, tavukçuluk, arıcılık ve balık çiftlikleri gibi hayvancılık ürün ve yan ürünleri üzerine olacaktır. Bu hamle kısa vadede yaklaşık BEŞ MİLYON istihdam sağlayacak, köyleri ve toprağı tekrar canlandıracak, üretimi artıracak, nüfusun belli bölgelere odaklanmasını engelleyecek.

Devlet halk iş birliği ile köylerde tekrar duman tütecek, arsalar ekilecek, hayvanlar otlayacak. Ülkemizin her yanı terkedilmiştir, boşaltılmış köylerle dolu. Biz buralara üretim tesisi açsak, çalışacak vatandaşlar için evleri yenilesek, merkeze ulaşım için yolları yapsak, araçlar ile ulaşım ağı kursak, her bölgeye bir doktor bir hemşire atasak... ne dersiniz ülke de halk da kazanmaz mı?

Bu hamle kapsamında ilk olarak konaklamanın, ulaşımın, su ve altyapı imkanlarının daha müsait olduğu köyler, mahalleler seçilecek. Her üretim bölgesinde yaklaşık 1000-2000 kişinin çalışıp hayatını rahatlıkla sürdürebileceğı kasabalar oluşacak. Üretim ve istihdam ile birlikte her bölgede sağlık, eğitim, spor, ulaşım, esnaf, ticaret ve sosyal faaliyetler de canlanmış olacak. Her bireyin, çocuğun ve ailenin şehir merkezine istediğı zaman ulaşması adına kısa mesafeli ve düşük maliyetli hafif elektrikli araçlar üretilecek. Bu bölgelerin ve tesislerin enerjisi güneş ve rüzgâr panelleri ile karşılanacak. Evlerin yaz kış elektrik, ısınma, sıcak su, soğuk su ihtiyaçları yerel ve doğal imkanlarla çözülmüş olacak.

İnanın, bu hamlenin kısa ve orta vadede sonuçlarını düşününce vakit kaybetmek istemeyeceğiz. Bu projeyi gerçekleştirmek için çok büyük paralar da gerekmiyor. Varsayalım ki devletin parası yok. 100 BİN yurttaşımız bu projeye ortak olmak adına 1 MİLYON LİRA yatırım yapsa 100 MİLYAR LİRA ile bütçe oluşur. 6 Şubat depreminde bile bir günde 100 MİLYAR lira üzerinde bağış toplandığı düşününce, gerekli parayı bulmanın pek zor olmadığını göreceksiniz. Borsa'da hisselerle yatırım yapanların sadece bir kısmı bu projeye yatırım yapsa bile gerekli bütçe sağlanacaktır.

Şunu düşünün, bir çete operasyonunda yanlış hatırlamıyorsam 11 milyar lira paraya el konulmuştur. Bu parayı üretim fonlarına aktardığımızda, bu bizim için 550 tarım üretim tesisi, 200 fabrika anlamına gelir. Yanlış mıyım? Kaynakları bulmak çok zor değil, zor olan açgözlülük ile mücadele etmek.

- **Tarım için ucuz motorin;** Sadece tarımda kullanılması adına komşu ülkelerden Motorin ihraç edilecek. Böylelikle ürünlerin üretim maliyetleri %60 oranında düşmüş olacak.

- **Tarım Kongreleri;** Şehir şehir tarım kongreleri yaparak köyleri ve köylüleri tekrar kazanacağız... Köy üretim tesislerine paralel olarak tarımı, tarım alanlarını, tarım istihdamını, tarım teknolojilerini de canlandırmak adına şehir şehir, köy köy tespitlerde bulunacağız.

Ordu'nun her yerinde fındık, Rize'nin her yerinde çay, Adana'nın her yerinde pamuk, Antalya'nın her yerinde portakal yetişecek. Trabzon yaylaları turistik tesis olmadan önce hayvanlar yayılacak. Tokat'ta kısıtlanan şeker üretimi katlanarak artacak. Silolar kendi öz buğdayımız ile dolup taşacak.

- **Organik Gübre Üretimi;** Tarım ve hayvancılık politikalarının yanında organik gübre üretimi eş zamanlı olarak artmış olacak. Bu da gıdalarımızın doğal olarak yetişmesini sağlayacak. Herkes bol, sağlıklı ve doğal ürünler tüketmiş olacak. Ayrıca tüm dünyaya organik gübre satacağız.

▪ ***Tarım ve Hayvancılık Okulları Kurulacak;*** Köy hayatının devamı için yerinde eğitimler sağlanmalı ve tüm bilgi, birikimler genç nesillere doğru şekilde aktarılmalıdır. Yine köy üretim tesislerine paralel olarak her tesiste tarım, hayvancılık eğitimlerine önem verilecek.

- **Su Kaynaklarının Kullanımı ve Dağıtımı:** Denizlerimizi ve sularımızı korumakla başlayacağız. Tüm tarım projelerine ek olarak enerji ve su kaynaklarının doğru kullanımı, tüketimi ve taşınması kontrol altına alınacak. Tüm insanları kapsayacak doğrudan bilgilendirme eğitimleri verilecek.
- **Tarım ve Üretim borsası kurulacak.** Çiftçilerin ürettiği tüm ürünler tarım borsası aracılığı ile satılacak. Tarımsal ürünlerin fiyatları alıcılar ya da satıcılar tarafından değil de tarım borsası tarafından belirlenecek. Herkes hakkı ile alacak, hakkı ile satacak.

Bu borsa, alıcı ile satıcı arasındaki tüm hakları koruyacak ve takip edecek. Vatandaş birikimini buralarda değerlendirebilecek. Herkes yatırdığı para kadar üretime ortak olabilecek. Hem vatandaş kazanacak hem de ülke.

- **Tarım alanlarının kullanımı adına kooperatif sistemleri geliştirilecek.** Ülkede üretilen fındık, çay, şeker ve buğdayın tamamını ulusal kooperatifler alacak ve satacak.
- **Tarımda üretilen fazla ürünler asla üreticilerde kalmayacak.** Tarlada, halde, toptancıda ya da pazar tezgahında kalan tüm ürünler, okul ya da hastane yemekhaneleri tarafından maliyetine alınacak. Böylelikle hiçbir ürünün çöpe gitmesine izin verilmeyecek. Yenmeyecek ürünler ise hayvan çiftliklerine ve organik gübre tesislerine gönderilecek.

6- İSTİHDAM & GENÇLER

Bir ülkede, vatandaşlara iş imkânı sunmak, çalışanların güvenli ve sağlıklı şekilde iş hayatlarına devam etmelerini sağlamak, devletin ve yönetimin asli görevidir. Bu kapsamda tüm eğitim öğretim dengesi, piyasa dengesi, ihtiyaçlar ve yenilikler takip edilerek hareket edilmelidir.

İSTİHDAM: 1-5 yıllık program kapsamında yaklaşık 3 milyon yeni istihdam oluşacak.

- **Tarım ve hayvancılık programı kapsamında** planladığımız 50 bin üretim tesisinde direkt 1 milyon, dolaylı olarak 2 milyon istihdam açığı oluşacak. Çalışanların aileleri ile birlikte yaklaşık 5 milyon kişiye istihdam ve köylerde yaşam fırsatı sunulacak.
- **Yurtdışı üretim girişimleri** ile planlanan AVM ve inşaat projelerinde, yaklaşık 20 bin ile 80 bin arası vatandaşımız yurtdışında çalışabilecek.
- **Yurtdışı ülkelerde gerçekleşecek doğrudan üretim tesislerinde** 20 binden fazla kişi yurtdışında çalışma fırsatı bulacak.
- **Yurtdışı ülkelerinde meyve ve sebze toplama işlerinde** istihdam edilmek üzere yaklaşık 2 bin ile 5 bin kişilik bir kadro oluşacak.
- **Üretimin yerlileşmesi kapsamında** 2-5 yıl içinde 100-200 bin üzerinde istihdam açılacak.
- **Otel ve turistik etkinliklerde**, sanat programı dahilinde yaklaşık 20 bin ile 50 bin arasında istihdam oluşacak.
- **Futbol ve spor altyapılarının geliştirilmesi** ile 3-10 yıl içinde Türkiye ve tüm dünyada üst düzey sporcularımız forma giyecek.
- **İhracat ordusu programı** dahilinde 20 bin ile 50 bin arası istihdam oluşacak.
- **Toplum mimar mühendisliği programı** dahilinde 20 bin ile 50 bin arasında genç istihdam edilecek.
- **Site Yönetimleri ve apartman idaresi** için yaklaşık 100-150 bin istihdam oluşacak.
- **Eşya yenileme depoları** ve 'birinin eskisi başkasının yenisi programı' kapsamında oluşacak yenileme depolarında yaklaşık 5 bin ile 15 bin istihdam oluşacak.
- Her mahallede atıkların doğrudan değerlendirilmesi adına, 20 bin ile 50 bin **geri dönüşüm toplama personeli** istihdamı oluşacak.
- **Hükümlü çalışma programı** kapsamında, oluşacak alanlarda, yaklaşık 50 bin hükümlü vatandaş, cezalarını çalışarak geçirebilecek. Af yerine çalışma sistemi geliştirilecek.
- **Özel güvenlik görevlileri**, taşeron sisteminden çıkacak ve tüm iş güvenlik şartları devlet güvencesinde olacak.

GENÇLER, MESLEK VE SANAT

- **Gençler için uluslararası uygulamalı meslek eğitim programı** oluşturacağız ve bu gençler bilim, teknoloji ve üretim alanlarında görev alacaklar.
- Her şehirde **üniversite öğrencileri için yarı zamanlı öğrenci çalışma programları** geliştirilecek. Öğrenciler haftada 1-2 gün çalışarak kendi masraflarını çıkarabilecek ve eğitimlerinden de geri kalmayacak. Bu yarı zamanlı çalışma programları öğrenim gördükleri alanlarla bağlantılı olabilecek.
- **Staj sorunu:** Staj, bundan sonra okul programlarına dahil edilecek. Üniversite öğrencilerini staj programları devlet bünyesinde yönlendirilecek ve kontrol edilecek. İsteyen tüm öğrencinin öğrenim gördüğü alanda staj eğitimi alması sağlanacak.
- **Yurtdışı Öğrenci Çalışma Programı;** Bu program kapsamında, üniversite öğrencileri, yaz tatillerinde, yurtdışı ülkelerinde hem çalışıp hem de dillerini geliştirebilecek. Bununla birlikte her öğrencinin en az bir kez yurtdışına gitmesi hedeflenecek.
- **HERKESE BİR DİL BİR MESLEK programı** kapsamında yedek bir eğitim sistemi tasarlanacak. Danışmanların yardımı ile belirlenecek öğrenciler, lise öğrenimlerinde meslek eğitimine yönlendirilecek. Lise eğitimi boyunca öğrencinin temel öğreniminin yanında bir meslek ve bir yabancı dil öğrenmesi hedeflenecek.
- **Sokak Sanatçıları programı** kapsamında yaklaşık 50 bin gence, ülkenin farklı bölgelerinde sanatlarını, müziklerini sergilemesi adına platformlar oluşturulacak. Bu program kapsamında sanat ve müzik memleketin her yerinde var olacak.

ANNE, AİLE, YAŞLI, ENGELLİ & EMEKLİLER

- **Kadın ve anne çalışanlara yönelik** serbest ya da evden çalışma gibi özel bir sistem oluşturulacak.
- **Engelli Çalışma Programı** kapsamında mahalle ve semtlerin meydanlarında, turistik bölgelerde satış stantları oluşturulacak. Bu alanlarda yaklaşık 10 bin ile 20 bin engelli istihdam edilecek.
- **Yaşlı çalışması programı** kapsamında yaşlılarımıza yönelik çok geniş çalışma alanları oluşturulacak. Yaşlı ve emekli vatandaşlarımız yeri gelecek fahri trafik polisi gibi, yeri gelecek fahri denetleme personeli, yeri gelecek park sorumlusu olarak görev alacak.
- **Anne emeği Programı;** Bu kapsamda birçok bölgede ve mahallede ev yemekleri üretim tesisleri kurulacak ve bu alanlarda yaklaşık 50 bin ile 200 bin kadın, yarı zamanlı ya da tam zamanlı istihdam edilecek.
- **Hasta ve Çocuk Bakıcılık İstihdamı;** Sosyal politikalar çerçevesinde, çocuk bakıcılığı, yaşlı bakıcılığı ve hasta bakıcılığı eğitilmiş ya da eğitim almış kişiler tarafından devlet bünyesinde gerçekleştirilecek. Bu program dahilinde emekli vatandaşlar, öğrenciler, gönüllüler, hemşireler evde bakım hizmetleri programında istihdam edilebilecek. Kayıt dışı çalışanlar kayıtlı hale gelecek.
- **Her sosyal alana bir sorumlu programı** çerçevesinde yarı zamanlı görevliler istihdam edilecek.

7- İŞ, İŞÇİ & ÇALIŞMA

- **Eşit, Güvenli Çalışma Hakları;** Tüm işçiler, memurlar gibi devlet güvencesi altında istihdam edilmeli. Sağlık, iş güvenliği, sosyal güvenlik, tatil hakkı, sözleşme hakkı, emeklilik hakkı gibi haklar tüm çalışanlar için eşit olmalı.
- **Kurulacak iş kontrol yapısı ile,** işçi ve işveren arası ilişkiler, devlet kontrolü ve garantisi altında yürütecek, iki tarafın da hak ihlalleri tarafsız şekilde kontrol edilecek. Eğer bir işyerinde kurallara aykırı hareket eden bir işçi varsa veya işçilere karşı baskı uygulayan işverenler ve yöneticiler varsa, bu yapı ilgilenecek. Köle sahip ilişkisindeki gibi korku ile değil de işçi işveren ilişkisi içinde sadakat ve sorumluluk temelinde işler yürütülecek.
- **Tüm çalışan ve işçilerin para ve hakları devlet garantisi altında olacak.** Çalışan ödemeleri kurulacak sistem üzerinden gününde ödenir, karşılığında işverenin hesabından düşülür. Kimsenin maaş ve ödeme günü bir gün dahi şaşmamış olur.
- Madenlerde, inşaat alanlarında, fabrikalarda sıklıkla karşılaştığımız **işçi ölümlerinin son bulması** adına, iş güvenliği ve çalışma şartları sıklıkla denetlenecektir.
- **Çalışma şartları ve çalışma saatleri,** insancıl hale getirilecek. Herkes çalışmayı seviyor, fakat bilinmelidir ki dinlenme olmadan çalışma da olmaz. Fazla ve dengesiz çalışma sürelerinin kontrol edilmesi adına sistem geliştirilecek.
- **İş yerlerinde baskıya, aşağılanmaya ya da hakarete uğrayan çalışanlar** için özel hat kurulacak ve anında şikâyetlere müdahale edilecek. İster mağaza ister fabrika, isterse tarla, isterse inşaat alanı olsun, kimse ile alay edilmesine, kimsenin aşağılanmasına, kimseye kötü davranılmasına izin verilemez.
- **Çalışan Takip sistemi,** işverenler kadar çalışanların da iş disiplinlerine sahip olmaları adına dijital bir sistem kurulacak. Her çalışanın çalışma sahasına giriş çıkış saatleri, mola saatleri, iş saatlerinde başka şeyler ile ilgilenmesi, iş sahası dışına çıkıp çıkmaması takip sistemi tarafından otomatik olarak kontrol edilecek. Uymayan işçiler uyarılacak. Böylece iş aksatma, bölgeden uzaklaşma, kaytarma, işgüzarlık etme gibi durumlardan kurtulmuş olacağız.
- **Memur Takip Sistemi;** Tüm işçilerin gibi memurların da mesai saatlerine uyup uymadıkları kontrol edilecek. Devleti idare eden tüm valiler, kaymakamlar, emniyet müdürleri, belediye başkanları bile bu takip sistemine dahil edilecek. Devlet, memurunun çalışma saatlerinde ne yaptığını, nerede olduğunu, kimlerle görüştüğünü bilecek.
- **Özel güvenlik görevlileri,** taşeronluk olmaktan çıkacak ve tüm iş güvenlik şartları devlet güvencesinde olacak. Mahalle bekçi yönetmeliği altında emniyet müdürlüğüne bağlı çalışacaklar. Güvenlik firmaları eğitim ve kurs hizmeti verecek ve istihdamlar bu firmalardan karşılanacak. 2 milyona yakın taşeron işçi kadrolu hale gelecek. Taşeron işçiliği en aza indirmek için gerekli düzenlemeler yapılacaktır.

- **Yevmiyeli / Gündelik İşçi Havuzu** kurulacak ve bu sistemde çalışanların tüm sağlık ve güvenlik şartları sağlanacak. Günlük eleman isteyen tüm işverenler sisteme başvurarak eleman talebinde bulunabilecek.

'Kimse iş beğenmiyor', 'Bizim insanımız iş beğenmiyor.', 'Bizimkiler işi sevmiyor.', gibi laflar doğru mu değil mi herkes görecek. Herkes çalışmayı sever, kimse işi yadırgamaz. Yeter ki insanların emeğinin karşılığı verilsin ve herkes güvenli, garantili şekilde insancıl şartlarda çalışsın.

- a. **Yarı zamanlı çalışma**, mevsimsel işçilik ve turizm personelleri için yeni düzenlemeler getirilmeli. Tam zamanlı çalışmak isteyen yurttaşlara mevsim dışında da iş imkanları sunulmalı.
- b. **Çay, fındık, meyve, sebze, pamuk toplama işleri** için kadrolu personeller eğitilecek.
- c. **Paylaşımlı çalışan sistemi geliştirilecek.** Bu sistem ile her işveren, kişi, firma ya da kuruluş kısmi olarak yapılabilecek işleri için saatlik, birkaç saatlik ya da belirli bir süre için eleman ya da personel talebinde bulunabilecek. Günümüzde yarı zamanlı iş olarak tabir edilen süreci daha sistemli hale getireceğiz ve yaygınlaştıracacağız.

Örneğin bir firmanın internet sitesini güncellemek için ayda 3 gün bir tasarımcıya ihtiyacı var, paylaşımlı sisteme başvuracak.

- **İzne ve Bildirime Tabi Kontrollü Yapı İşleri;** Boyacısından kaynakçısına, tesisatçısından mühendisine kadar, yapı, inşaat, tadilat ya da tamirat ile uğraşan her işveren, usta ve atölye belgeli hale gelecek. Her işi, o işe ait belgesi olanlar yapabilecek.

Yapılan tüm tadilat ve tamirat işleri izne ya da bildirime tabi tutulacak, sistem kontrolleri sağlanacak.

- a) İnşaat malzemesi satan her yer, satışı izin belgesine istinaden yapacak ve fatura sisteme otomatik olarak eklenecek. Böylece kaçak ve sistem dışı işler engellenmiş olacak.
- b) Her iş sigorta kapsamında yapılacak ve tüm güvenlik önlemlerinin alınması sağlanacak. Böylelikle kim nerede, ne yapıyor, işlerin sonuçları nedir vs. gibi takip edilecek. Bu yapı hem devlet düzenini hem vergi sistemini hem de alıcı satıcı ilişkilerini güvence altına alacaktır.
- c) Bu sisteme destekleyici olarak, iş tespit, projelendirme, ürün tespiti gibi tüm süreçler yerel toplum mimar ve mühendislerinin bilgisi, yönlendirmesi dahilinde yapılacaktır. Örneğin, bir vatandaş çatı yaptırmak istiyor, ilk olarak yerel mühendise başvuracak. Bu başvuru ve tespit yerinde ya da görüntülü arama yolu ile yapılabilecek. (Bu sistem çok yönlü geliştirilebilir.)

- **Bağımsız Şantiye Denetim Mühendisi;** Her inşaat alanında, şantiyede bağımsız devlet görevlisi tüm işleri, güvenlik önlemlerini, personeli, kullanılan ürünleri sürekli kontrol edecek ve kayıt altına alacak. Böylece işlerin doğru şekilde yapılması sağlanacak, yanlış yapıldığında ise anında müdahale edilecek. Böylece inşaat ve yapıların kanuna ve projelere aykırı yapılması engellenmiş olacak. Bu denetim personeli devlete bağlı olarak çalışacak ve bağlı olduğu teşkilata rapor verecek. Denetim personeli görevlendirmek zorunlu olacak ve tüm maliyeti çalışma süresi boyunca yüklenici tarafından karşılanacak. Denetim mühendisi, tüm süreçleri kontrol etme yetkisine sahip olacak.
- **İş ve Görev Tanımı;** Her işin şartları ve her işçinin görev tanımı belli olacak, herkes ne yaptığını bilecek. Bir işe başlayan kişi, o işle ilgili temel bir eğitim alacak. Bu eğitimlerle ilgili kitapçık ve videolar hazırlanacak. Bir garson, bir temizlikçi, bir şoför ya da bir müdür olarak çalışmak isterseniz bile, bu temel eğitimi almak zorunda olacaksınız.

Herkesin, işini disiplin çerçevesinde yapması sağlanacak ve bu süreçte kimse kimseye boyun eğmeyecek. Tanımlara ya da detaylara istinaden yapılacak işlerin sonuçlarının da sürpriz olması önleneyecek. Halk arasına bildiğimiz '**kara düzen**' yerine düzenli çalışma alt yapısı oluşacak.

- **Eğitim ve çalışma belgesi:** Cv yerine EÇB adı kullanılacak. EÇB dosyası herkes için otomatik olarak kayıt altına alınacak. Kim nerede okudu, hangi eğitimleri aldı, nerelerde kaç yıl çalıştı ne zaman işe girdi ne zaman çıktı, hangi görevde çalıştı...
- **İş ve işçi bulma kurumu güncellenecek.** Ülkedeki tüm iş ve işçi bağlantıları İŞKUR aracılığı ile gerçekleşecek.
- **İhale sistemi üzerine:** Tüm firmalara yerel, bölgesel, ulusal ve uluslararası firma kodları verilecek. Açılan ihaleler de bu kodlar ile açılacak. Bazı işler, sadece yerel firmalar, bazıları ise sadece ulusal statüdeki firmalar tarafından yürütülecek. İhale alan firmalar yine bağımsız mühendisler tarafından düzenli olarak kontrol edilecek.
- **Yabancı Çalışma İzni;** Yabancı çalıştırma bildirimleri kolaylaşacak. Yabancı sigorta ve vergi sistemi oluşacak. Hangi yabancı nerede, ne iş yapıyor, nasıl geçimini kazanıyor takibi yapılacak. 'Kaçak çalışma ve çalıştırma' düşüncesi bile ortadan kalkacak.
- **Çocuk işçilik;** Belli yaşın altında çocuk işçilerin tehlikeli ve ağır işlerde çalışmasına kesinlikle izin verilmeyecek. Çocuk yaşta bireyin illa çalışması gerekiyor ise devlet, çocuk için uygun işlere yönlendirecektir. Bununla birlikte genç neslin çalışmaya özendirilmesi ve meslek edinmesi kapsamında genç çalışma programı kapsamlı bir şekilde değerlendirilecek.

- ***Çalışmak her şartta tüm yurttaşlara özendirilecek. Herkese bir iş imkânı sunulacak. Bunun dışında çalışmak istemeyenlere de serbest ya da yarı zamanlı çalışma olanakları gösterilecek. Belki sorunlarından dolayı biri hiç mi çalışmak istemiyor, yine de devlet onun yanında olacak, temel ihtiyaçları için az da olsa bir maaş verecek.***

- **Bilgi ve Teknoloji Kampüsleri;** Teknolojik ve yazılım yatırımları kapsamında üç bölgemize geniş kapsamlı teknoloji yerleşkeleri kurulacak. Konya Adana Mersin, Erzurum Tunceli Bingöl ve Kastamonu Düzce Bolu hattında kurulacak yerleşkelerde, bilişim, yazılım ve teknoloji alanında çalışan, meraklı, girişimci, yetenekli gençlerimiz için her türlü yaşam, eğlence ve çalışma ihtiyaçları karşılanacak. Buralarda teknoloji alanında fikirler üretilecek, geliştirilecek.
- **Dünya gençlerine çağrı:** İster otomobil ister yazılım ister tarım... ne üretmek isterseniz Türkiye'nin kapıları ve imkanları sonuna kadar açık. Bu kapsamda hem ülke içinde hem de dünya çapında gençlere çağrılar yapacağız, fırsatlar sınacağız.
- Hayatımızın mobil olduğu günümüzde, ülke olarak **yerli cep telefonumuzu, yerli bilgisayarımızı ve cep telefon yazılımlarımızı** üretmemiz zorunluluktur. Bu üretimleri, sadece biz ya da komşu ülkeler birliği ile de gerçekleştirebiliriz. Ve komşu ülkelerde kullanımını sağlayabiliriz.

- **Yerli Sosyal Medya Platformu: 'Tura'** adı altında yerli ve bölgesel bir sosyal medya platformu oluşturacağız. Aynı platform üzerinden hem yazı hem görsel hem de video yayınları yapılabilecek. Diğer ağlar ile entegre çalışacak. Bununla birlikte bu girişimi komşu ülkeler ile ortak girişim şeklinde yapacağız. İlk aşamada Türkçe, Arapça, Farsça, Kürtçe, Azerice, Rusça gibi dillerde yayın verecek. Kimseye bağımlı kalmamak adına elden gelen her şeyi yapacağız.

Öyle bir sosyal medya hazırlayacağız ki, öğrenciler kampa gideceği yerleri Tura'dan seçecek, yaşlılar ve emekliler gezi planında nerelere gideceğine Tura'dan bakacaklar, gençler giyeceği kıyafetlerin tasarımlarına Tura'dan bakacaklar, çocuklar kültürü eğlenceli gözle Tura'dan takip edecekler. Video yayıncıları popülerlik ve etkileşim için değil de doğruyu halka yaymak için Tura'da paylaşım yapacaklar, Tura'dan para kazanacaklar. Teknoloji programı kapsamında WhatsApp benzeri **yerli mesajlaşma uygulaması** oluşturacağız ve tüm iletişimi bu uygulama üzerinden yapacağız.

Yerli arama motoru, harita, yol tarif sistemi kurulacak ve kullanılacak.

- **Fikir – Proje bankaları kurulacak,** burada gençler, kamu yatırımları bünyesinde, devlet ile el ele girişimlerini gerçekleştirme imkânı bulacak. Bu program çerçevesinde, en iyiye ulaşmak adına, işin uzmanları ve girişimciler bir arada çalışma yürütecek.
- **Elektrikli araçların yaygınlaşması** ilk önceliklerimizden biri olacak. Kısa, orta ve uzun menzilli düşük maliyetli hafif elektrikli araç üretimi artacak. İhtiyaç çevresine göre menziline göre araçlar üretilecek. Kırsal hayat ile şehir hayatı arasındaki ulaşımı kısa mesafeli elektrikli araçlar sağlayacak. Enerjilerini de yine ücretsiz olarak güneş panellerinden karşılayacaklar.
- **Yapay zekalı kamera ve otomasyon teknolojileri ile takip sistemi** geliştirilecek ve bu yeni sistem birçok alanda hayatımızı bizim adımıza, bizim istediğimiz gibi takip edecek ve düzenleyecek. Dış tedavimizin geldiğini, faturalarımızın takibini, spor vakitlerimizi, çamaşır makinasının genel bakım zamanını, otomobilin yağ değişim zamanı gibi aklımıza gelip gelmeyecek birçok alanda kullanılacak. Ola ki aksattınız, yapmadınız ya da unuttunuz, sizden sorumlu danışmana da bilgi verilecek ve bu danışman eşliğinde yapmanız gereken size doğrudan hatırlatacak. Yani siz unutsanız bile sistem sizin yanınızda olacak.

- **Hükümlü ve mahkumlar için elektronik kelepçe:** Örneğin biri ayrıldığı eşini tehdit ediyor, kullanılacak uygulama ya da elektronik bileklik ile belli mesafeye kadar yaklaştığında uyarı verecek ve güvenlik güçleri devreye girecek.

- **Dijital saat, bileklik ya da kolyeler** sağlık, güvenlik, destek amacı ile insanların hayatlarını rahatlatacak düzeyde kullanılacak. Çocukların güvenliği, yaşlı ve hastaların sağlık takibi, ceza uygulamaları, şiddeti önleme, yangınların önlenmesi, çevreyi koruma adına yapay zekâ ve takip sistemleri yoğun olarak kullanılmaya başlanacak. Bunun üzerine yerli teknolojiler üretilecek ve herkesin kullanması sağlanacak.

- **Beni takip et uygulaması:** Bileklik, dijital saat, telefon uygulaması ya da benzer elektronik cihazlar üzerinden kullanılabilecek kişisel takip programı, isteğe bağlı olarak, istenilen kişilere ya da güvenlik sistemine açık hale gelebilir. Kişi acil bir durum olduğunda direkt güvenlik talebinde bulunabilecek.

Örneğin, çocukların aksesuar gibi takacağı saat, bileklik, kolye gibi cihazdan nerede olduğu bilinecek. Çocukların güvenliği ve hareketi, aileler ya da yapay zekâ tarafından takip edilebilecek. Kontrol dışı hareketler olduğunda sistem otomatik takibe geçebilecek. Böylece bir çocuğun kaybolması, kaçırılması bu uygulama ile önlenmiş olacak.

- **Güvenlik için uyarıcı cop;** Hangi alanda, kurallara şiddetli şekilde karşı çıkanlara ve sözlü uyarılara uymayanlara karşı, ilk müdahale olması adına, güvenlikler tarafından uyarıcı elektrikli copların kullanımı yaygınlaşacak.
- **Kurumlar için ortak iletişim,** ortak duyurular, özerk internet sistemi olacak. Böylece iş yükü ve toplam maliyet ciddi oranda azalacak. Belediye, valilik, kaymakamlık gibi kurumların internet siteleri tek bir çatı altında barındırılacak. valilik.gov.tr çatısı altında Antalya.valilik.gov.tr, Rize.valilik.com.tr olacak. Yine kaymakamlık.com.tr ve belediye.com.tr
İnternet alanında Türkçe dili ön planda tutulacak. gov.tr government ten gelir, edu.tr education dan gelir, org.tr organization dan gelir. Madem com'u kom okuyoruz, kom.tr uzantısını kullanalım.

DİJİTAL DÖNÜŞÜM & OTOMASYON

- **Dijital Ödeme- Harcama Kartı;** Tüm ödemelerin dijitalleşmesi ve maddi paranın ortadan kalkması adına çok ciddi adımlar atılacak. Para kullanımı sıfırlanacak. Elden para alıp verme devri kapanacak. Ev de alsanız, araba da alsanız, marketten çikolata bile alsanız, tüm ödemler dijital kartlar, telefon uygulamaları ya da kimlik, pasaport numarası ile dijital olarak yapılacaktır. Artık kimse parayı göremeyecek, paraya dokunamayacak. Destek para programı ile birleştiğinde, alışveriş yaptığınızda bile paranızın yetip yetmediği sorgulamayacak, eksi bakiyenizden para kullanmaya devam edebileceksiniz.
- **Evrakların ve imzanın dijitalleşmesi** ile tüm kâğıt ve belgelerin karekod, barkod sistemi ile birleşmesi sağlanacak. Herkes, her evrağa sanal ortamdan rahatlıkla ulaşabilecek. Çek, senet, gibi evrakların taşınması ve devri de sanal ortam üzerinden çift taraflı onaya tabi olacak. Bu sayede evrak sahteciliği ve çek dolandırıcılığı da son bulacak.

- **Tüm faturalar tek faturada birleşecek.** Artık vatandaşlara her ödemesi için ayrı faturalar gönderilmeyecek. Tek fatura üzerinde su, elektrik, doğalgaz, internet gibi tutarların hepsi görünecek.
- **Evrakların Dijital dönüşümü** her alanda uygulanacak ve taşradan kente tüm halkın hayatı kolaylaşacak. Fatura, fiş, evrak ve kâğıt işlemleri telefon üzerinden dijital olarak yapılacaktır.
- **Dijital anket ve oy sistemi kurulacak.** Yapılacak işlerin sık sık halkın onayına sunulması, halkın bilgilendirilmesi sağlanacak. Seçimler gibi anketler de geçerliliği etkili durumlar olacak. İdareciler kararları bazen halkın seçimine sunabilecek ve insanlar kolay şekilde dijital ortamda istediğini seçebilecek. Kademeli olarak genel seçimlerin de dijital ortamlarda yapılması için adımlar atılacak.
- **Alışveriş Arşivi;** Tüm fiş, irsaliye, faturalar dijital ortama aktarılacak, arşivlenecek, telefon ve e-posta üzerinden kontrol edilecek. Kimlik numarası ve vergi numarası üzerinden kimin ne aldığı ne sattığı kayda geçirilecek. Bir lokantaya gittiniz, siparişi kimlik numarası üzerinden vereceksiniz. Ödeme için telefona gelen onaya yanıt vermeniz yeterli olacak. Yine markette, pazarda bir şeyler alırken, kimlik okutarak ödeme yapılacak ve fişi adınıza kayıt altına alınacak.
- **Barkod takip sistemi** ile piyasada alım satımı yapılan her ürünün stok, alış ve satış takibi kayıt altına alınacak. Kurulacak sistem, maden ve doğal ürünler gibi barkodu olmayacak ürünler için otomatik atama yapabilecek. Bir balıkçı balıklarını satmak istediğinde, bir vatandaş ormandan topladığı odunları satmak istediğinde, bir çöp ayrıştırıcı topladığı kağıtları satmak istediğinde yine sisteme giriş yapmak zorunda kalacak; çünkü giriş olmadan kimse ödeme yapamayacak ve alamayacak. Böylece her şey kayıt altına alınmış olacak.
- **Dijital Randevular;** Gerekli şartlarda toplantı, hastane randevusu, iş görüşmeleri gibi ihtiyaçların öncelikle kameralı olarak yapılması sağlanacak. Dijital, kameralı görüşmeler özendirilecek ve sistem, insanları hem zaman hem de para kaybından kurtaracak. Bir yerden evrak almak için yapılan görüşmeler tarihe karışacak, çünkü evraklar zaten dijital ortama taşınacak. Bankadan bir evrak için imzanız gerektiğinde dijital imza ve mobil onay ile bu işler hızlıca yapılacaktır.
- **İnsani veri tabanı (yerel-evrensel);** Tüm yurttaşların sağlık bilgilerini, ekonomik bilgilerini, sosyal hayatında yaptıklarını, eğitim hayatı boyunca yaptıklarını içerecek geniş kapsamlı bir veri tabanı hazırlanacak. Ülke içinde yaşayan tüm insanlar, bebek, çocuk, yaşlı ya da göçmen bile olsa bir profile sahip olacak. Devlet, halkının ne ile geçindiğini, nasıl ve nerede yaşadığını, aile içi ilişkilerini, sağlık durumlarını, eğitim durumlarını, çocuklarının nasıl yetiştirdiğini, yaşam kalitelerini, hedef ve isteklerini, mutlu şekilde yaşayıp yaşamadıklarını belirli aralıklar ile sürekli olarak kontrol edecek, istatistiğini tutacak, müdahale edilmesi gereken yerde devreye girecek, isteklerin karşılanması noktasında girişimlerde bulunacak.

Ülkemiz adına çok faydalı sonuçları olacak bir sistem haline gelecek. Bilgilerin sadece kayıt altına alınması değil, sosyal destek ve danışmanlık için insanın yanında olacak bir düzen olması planlanacak. Bireyin yanlış yönelimleri tespit edilip zamanında müdahale edilmiş olacak. Biliyorsunuz ki bazı şeyler biriktikçe aşılmaz sonuçlar doğurabilir. Buradaki yanlış kavramını ideolojik olarak düşünmeyin. Bu sistem kontrol ya da denetleme gibi anlaşılmamasın, sadece devletin insan için var olduğunu kanıtlayacak.

9- ADALET, GÖÇMENLİK VE CEZA SİSTEMİ – KÜRT SORUNU & TOPLUMSAL BARIŞ

Özgür ve bağımsız hukuk için adaletin sağlanması adına, hiçbir hâkim, savcı, avukat kendini baskı altında hissetmeyeceği bir yapı oluşturacağız. Adaleti tehdit eden, hukuki süreci engellemeye çalışan, hukukçulara baskı yapmak isteyen kişi ve kuruluşlara asla taviz verilmeyecek. Hukukçuların özgürce çalışması ve güvenlikleri her şeyin üstünde tutulacak. Yanlış yapıldığında anında müdahale edilecek. Tüm hâkim, savcı ve avukatlar devlet güvencesinde görevlerini icra edecekler.

CEZA VE HÜKÜMLÜLER HAKKINDA

- **Rehabilitasyon odaklı ceza sistemi kurulacak.** Cezaların caydırıcı olması ve tekrarlanmaması adına, maddi ve kamu görevi şeklinde cezaların yaygınlaşması sağlanacak. Ceza evlerinde hüküm giymiş tüm mahkumları aynı kefeye koymamak gereklidir. Bazı durumlarda insanlar hastalıktan, zorunluluktan ya da psikolojik baskılar sonucu hata yapabilmektedir. Bu tip durumlar düzenli danışman görüşmeleri ile tespit edilebilir olacak. Bazı mahkumlar cezasını kamu görevi şeklinde çekebilecek.

Yine aynı şekilde tutukluluğa gerek duyulmayan işlemlerde kamu görevi getirilecek. Örneğin biri başkasını tehdit mi ediyor, 'gel kardeşim bir hafta hayvan barınağında çalışacaksın'. Biri doktora saygısızlık mı yaptı, 'gel kardeşim bir hafta hastane tuvaletlerini temizleyeceksin.' Memlekette iş bitmez ama bu tarz suçları bitireceğiz.

- **Tazminata dayalı Ceza:** Herhangi bir durumda, yanlışlıkla, hata ile, bilinçsizce bir kişinin ölümüne ya da sakatlanmasına neden olunan durumlarda farklı bir ceza sistemi devreye girecek. Mağdur ailesinin kararı ile, suçlu kişinin cezaevinde yatması yerine, suçluya yüklü bir tazminat cezası verilebilecek. Bu tazminat ile belki bir çiftlik kurulacak ve bu çiftliğe mağdurun adı verilecek. Leyla Tavuk çiftliği, Narin Hayvan Barınağı, Murat Açı Balık Çiftliği gibi...
- Eğer bir kişi cezasını çekmek yerine yurtdışına kaçıyor ise dönmesi için bir süre verilecek. Eğer bu sürede ülkeye dönmüyor ise tüm mal varlığına el konulacak. El konulan bu mal varlığı üretim, eğitim ve konut fonuna aktarılacak.

- **Hükümlü çalışma sahaları oluşacak.** Belirli mahkumların dijital kelepçeler ile normal çalışması sağlanacak. Hükümlü vatandaşları ceza evlerinde tutmak yerine isteyene çalışma ve iş olanağı sunulacak. Bu çalışmanın bir kısmı zorunlu, bir kısmı isteğe bağlı olabilecek. Bu program kapsamında hem devletin mahkumlara bakım masrafı azalacak, hem hükümlünün cezası karşılığında iş yapılması sağlanacak. Bununla birlikte ceza evlerinin mahkumları kötü etkileyen tarafları da kısıtlanmış olacak. Af yerine çalışma sistemi geliştirilecek.

- **İndir Elini programı kapsamında** doktoruma, öğretmenime, polisime, memuruma, askerime, çalışanıma, yaşlılara, kadınlara, çocuklara şiddeti ve saygısızlığı asla kabul etmeyeceğiz. Kimse kendini başkasından üstün görmesin. Devlet, her zaman haklının yanında, haksızın karşısında duracaktır. Birisi ile sorunuzun varsa ilk olarak sizden sorumlu güvenlik görevlisine başvuracaksınız. Çözümü birlikte bulacağız. Yanlış yapıldı ise hızlıca ve adil karar vereceğiz. Bir doktor ya da öğretmen haksızlık yapmış olabilir; fakat bu doğru olsa bile hesabını soracak asla bireyin kendisi olamaz. Şiddete başvurmak insanın aklına bile gelmemeli.

- **Sıfır Hırsızlık;** İkinci el ürünlerin alımı satımı kayda tabi olacak. Tüm satış işlemleri barkod üzerinden yapılacağı için hırsızlık malları kendine piyasa bulamayacak, sonuçta kimse hırsızlığa sistemli olarak el uzatamayacak. Hırsızlık en fazla bireysel ihtiyaçları karşılamak adına yapılabilir, onun da tekrarı olmaz. Biri, yolda bulduğu herhangi değerli eşyayı bile satabilmesi için kayda geçirmesi gerekecek. Hırsızlıkta amaç, bir şey çalıp onu şahsi olarak kullanmak ya da satmaktır, şahsi kullanım için hırsızlık yapma oranı düşük seviyededir. Bir yere satmak adına çalan kişi, çaldığı şeyi piyasaya sokamayacak. Elbette ki istisnalar olacaktır fakat bu program hırsızlık olaylarına karşı kesin çözüm olacaktır. Bununla birlikte hırsızlıktan geçimini kazanan ya da kazanmak isteyenlere bile iş ve istihdam fırsatları sunulması yönetimin görevlerinden biri olacak.

▪ **Mermi Satış Sistemi;** Maganda kurşunlarını engellemek adına düğünler, kutlamalar, etkinlikler bildirim tabi olacak. Bildirimi, etkinlik adına yetkili kişi dijital olarak yapacak ve bu kişiye silah kullanılmaması, şiddete başvurulmaması adına uyarılar doğrudan yapılacak. Maganda kurşununa karşı çok ciddi önlemler alınacak. Düğünlerde, etkinliklerde, eğlencelerde kesinlikle ve kesinlikle silah ile kutlama yapılamayacak. Cezaları çok ağır olacak.

- Kimin elinde hangi tür silah olduğu kayıt altına alınacak. Mermi alım ve satım işleri dijital olarak bildirim tabi tutulacak. Mermi alımı yapmak için kullanılan silahın kaydı istenecek, bunun dışında hiçbir şekilde kayıtsız mermi satışı yapılmayacak. Bu sayede kaçak silah kullanan kişilerin rahatça mermi almaları mümkün olmayacak.
- Kayda tabi mermi satış sistemi kaçak avcılığın da önüne geçebilecek. ‘Herhangi biri kayıtlı silahı üzerinden mermi alımı yapıp el altından kaçak satış yapabilir’ diye aklınıza gelebilir. Eğer biri limitlerin üzerinde mermi alımı yaparsa, güvenlik güçleri bu kişi ile iletişime geçecek. Ayrıca para alışverişi tamamen dijital olacağı için kimse kaçak silah ve mermi de satamayacak.

KÜRT SORUNU & TOPLUMSAL BARIŞ

- **AZAD Girişimi;** Kürt ve Türk kimliklerinin özgürlüğü, ancak Türkiye Cumhuriyeti çatısı altında, insana, emeğe, kültüre saygı çerçevesinde, barış ve birlik içinde yaşamak ile sağlanır. Direktme, yok etme, bölme, gizli anlaşmalar, karşı tarafı her zaman haksız görme gibi demokratik olmayan tutumlar barışı değil kavgayı körükler. Türk ve Kürt halkları arasındaki kültür ve barış köprüsünü ancak genel irade, yani halkların birliği kuracaktır.

Her iki taraf da süreci her yönüyle anlatacak, dinleyecek, amaçlar ve talepler açıkça ortaya konacak, barış için herkes hem eleştiri hem de öz eleştiri yapacak. Ülke halklarının ve kültürlerinin, birlikte yaşamaları, kimliklerini devam ettirmeleri adına kalıcı adımlar atılacaktır.

Kültürel ve etnik farklılıklar olsa da aynı bayrak altında ve aynı topraklar üstünde birlikte yaşamamız, birlik olmamız en temel zorunluluktur. Türkiye, bu coğrafyadaki kültürleri, dini inançları, kimlikleri sömürmeye çalışan güçlere karşı ülkeyi savunan herkesin vatanıdır. Elbette bu ülküyü savunmayanlar da vardır, onlar da bu ülkenin yurttaşıdır. Fakat bu ülke halkının emeğini ve özgürlüğünü düşmana satan, sömürülmesine izin veren ve yok sayanlar yurttaş sayılamaz, Türk’ü, Kürt’ü, Çerkez’i hiç fark etmez.

- **Azınlıkların**, ülkemizdeki ortak yaşam ilkelerini benimsemeleri, halka ve devlete karşı barışçıl olmaları istenecek. Hiçbir azınlık halkın, kültürü, dili, dini inancı, giyimi, gelenekleri, ülke kültürüne zıt olmaması kuralı dahilinde sorgulanmayacak, fakat azınlıklar dahil hiçbir ülke vatandaşının, milletin ve devletin hakkına gasp etmesine izin verilmeyecek.

GÖÇMEN SORUNU

- **Kontrollü göç takibi**; Evrensel yaşam şartlarında göç akınını sorunsuz gözetmek pek mümkün olmamakla birlikte gerekli önemler sağlandığında kaçak göçmenlik kontrol edilebilir hale gelecektir. Düzensiz göçler, savaştan kaçanlar ülkeler için ekonomik ve güvenlik sorunu haline gelse de bunun bir de insancıl boyutu vardır. Göçmen politikasını ülke menfaatleri adına, acımasız olmadan insani boyutta değerlendirmek gerekir. Bu kapsamda belli başlı düzenlemeler şunlardır;
1. **İlk olarak yoğun göç veren** ülkelerin idarecileri ile görüşülüp bizim kalkınma politikalarımızı onlara da sunacağız. Ülkelerin içte barışı sağlamaları adına etkin politikalar izlenecek.
 2. **Kaçak göçlerin engellenmesi** adına daha ciddi tedbirler alınacak. Ülkeye girişlerde belli ülkelere kısıtlama ya da vize uygulaması başlayacak.
 3. **Göçmenlik ile vatandaşlık almış kişiler**, sahtekarlık ya da yasadışı bir işlem yaptığında ülkedeki tüm varlıklarını el konulur ve ülkeyi terk etmeleri istenir.
 4. **Göçmenler için veri tabanı** oluşturulacak. **Takip uygulaması ile** göçmenler sürekli takip edilecek. Bu veri tabanı kişi, aile, meslek, eğitim, sağlık, mal varlığı, göç nedeni gibi birçok kriteri barındıracak. Kim nerede, ne yapıyor, nasıl hayatını kazanıyor gibi detaylar bilinmiş olacak. Ülkenin ve halkın güvenliğine tehdit olan kişiler takip uygulaması ile engellenmiş olacak.
 5. **Göçmenler direkt büyük şehirlere giremeyecek**. Belli şartlar aranacak. Tespit edilenler ülkelere ya da göçmen bölgelerine gönderilecek.
 6. **Göçmen bölgeleri belirlenecek**; Bazı bölge ve şehirlerde göçmen yaşam ve çalışma alanları oluşturulacak. Bu bölgelerde göçmenlerin dil ve kültürü öğrenmeleri sağlanacak. Sağlık hizmetlerinden yararlanacaklar. Mesleklerine göre ayrılacaklar. Bir mesleği olmayana meslek eğitimi verilecek. Bu süre için kamu görevinde belli bir ücret karşılığında çalıştırılacaklar. Süre sonunda talebe ve ihtiyaca göre göçmenlere ikamet ve çalışma izni verilebilecek. Şartları sağlamayanlar ülkelere iade edilecek.

İzinsiz Göçmen çalıştırma şartları kontrol altına alınacak. Zorunluluklardan dolayı kaçak göçmen çalıştıranlar belirli şartları sağladıklarında çalışanları ile devam edebilecek, yeter ki kaçak ve kayıt dışı sistemi tamamen ortadan kaldıralım. Göçmenlerin sağlık ve sigorta işlemleri belirgin hale gelecek.

SAĞLIĞIN KORUNMASI

- **Sağlığın korunması**, temiz ve açık hava, sükûnet ve hareket, uyku ve uyanıklık, yiyecek ve içecekler ile sağlanır. Tüm bunlar sağlıklı olmayı, dengeli ve sağlıklı beslenmeyi etkileyen durumlardır. Sağlıklı beslenmek ve sağlıklı yaşamak, tüm vatandaşların temel haklardan biri olmalı ve danışmanlar tarafından sürekli takip edilmelidir. Sağlığın korunması adına ilaçlardan, hastane tedavilerinden önce, çevresel, sosyal ve psikolojik etkenler doğru hesaplanmalıdır. Hep denir ya 'her şeyin başı stres.' eğer biz, insanlara stresten uzak ve hareketli bir hayat sunabilirsek sağlıklı insana ve sağlıklı topluma ulaşmış oluruz.
- **Hastalıklar ile köklü savaşın önemli ayaklarından biri erken teşhis**, biri dengeli ve sağlıklı beslenme ve bir diğeri de spor alışkanlığıdır. Her hastalığa karşı oluşturulacak eğitim politikaları ve düzenli genel sağlık kontrolleri ile gelecekteki hastalıklara karşı önlemler alınmış olacaktır. Her şeyi öngörmek ya da kökten çözüm bulmak mümkün değildir; fakat hastalıklara karşı bilinçli şekilde önlem almak bizim elimizdedir ve önlemlerin sonuç vermesi kaçınılmazdır.
- ***Erken teşhis ve düzenli kontrol programı kapsamında, her vatandaş yıllık genel sağlık kontrol hizmeti alacak. Randevu otomatik programlar sayesinde takip edilecek ve aile hekimleri tarafından kontrol edilecek. Hasta olmasa bile, herkes kontrol gününde gidip tahlillerini verecek. Düzenli kontrol sayesinde, birçok hastalığa karşı erkenden önlem alınmış olacak. Sadece bu politika bile kısa ve orta vadede sağlık sisteminin ciddi oranda rahatlamasına sebep olacak.***
- **Düzenli diş ve ağız sağlığı** konusunda her vatandaş bilinçlendirilecek. Okullar ve iş yerlerinde yıllık düzenli diş kontrol hizmeti zorunluluğu getirilecek. 'Her yemekten sonra çay içmeyi' nasıl alışkanlık edindiyseniz, diş fırçalamayı ya da sadece ağızınızı çalkalamayı bile alışkanlık haline getirebilsek, ağız sağlığı için temelde yeterli olacaktır.
- **Spor alışkanlığı, hareket ve spor danışmanlığı** ile her vatandaşımızın spor ve hareket alışkanlıkları düzenli olarak takip edilecek, spora teşvik edilecek. Bu teşvikler ile birlikte herkesin bir spor salonuna, spor kulübüne ya da derneğe üye olması hedeflenecek. Hepsinden önce, herkesin günde 10-15 dakika açma germe hareketi yapmasını sağlamak bile sağlığın korunması adına büyük bir başarı olacaktır.
- **Organ nakli oranını ülkemizde %2 lerden %20-30 lara çıkarmak** adına eğitim ve bilinçlendirme çalışmaları yapılacaktır. Bırakalım da öldükten sonra organlarımız bir hastaya can versin.
- **Sağlıklı beslenme programı ve oburluğa karşı mücadele.** Tarım, hayvancılık politikaları ve eğitim programına paralel olarak sağlıklı beslenme düzeni kendiliğinden oturmuş olacak. Doymak için değil sağlıklı beslenmek, zihinde kalmak için yemek yiyeceğiz. O kadar çok üretelim ki insanlar beyaz ekmek yiyeceğine Trabzon Vakfıkebir ekmeği yesin, kepekli ekmek yesin, Afyon ekmeği yesin, tam buğday ekmeği yesin.

- **Hasta ve Çocuk Bakıcılık Desteği;** Sosyal politikalar çerçevesinde, çocuk bakıcılığı, yaşlı bakıcılığı ve hasta bakıcılığı devlet kontrolünde eğitilmiş ya da eğitimi almış kişiler tarafından devlet bünyesinde gerçekleştirilecek. Bu program dahilinde emekli vatandaşlar, öğrenciler, gönüllüler, hemşireler evde bakım hizmetleri programında istihdam edilebilecek. Kayıt dışı çalışanlar kayıtlı ve sistemli hale gelecek. Bakıcılık hizmeti tam ve yarı zamanlı olabilecek. Ücretli ve ücretsiz bakım ve bakıcılık sosyal hizmetleri, ailelerin yükünü azaltmış olacaktır.

Herhangi bir vatandaşın hastası olduğunda, tam zamanlı, tek seferlik, yarı zamanlı ya da haftalık bakıcı desteğine ihtiyaç duyduğunda bu programa başvurabilecek. Hem ekonomik hem de güvenli şekilde bakım destek ihtiyaçları karşılanmış olacak. Bakıcılar program dahilinde çalışanlar temel eğitime tabi tutulacak.

Örneğin aile tatil yapmak istediğinde, cenazesi olduğunda, acil desteğe ihtiyacı olduğunda, hastasını banyo yaptırmak istediğinde bakıcı programına başvurabilecek. Yaşam boyu bakım gerektiren durumlarda, ailenin yükünün rahatlatılması ve moral adına gerekli her şey yapılacak. Ailelerin uzun ya da kısa süreli işlerinde bakım yükünü ve sorumluluğunu rahatlatmış olacağız. Bu sayede çalışan annelerin ya da kısa süreli başka bir işi olan kadınlarımızın çocuk bakım yükünü ve sorumluluğunu birlikte sağlamış olacağız.

- **Teknolojik hamle kapsamında üretilecek bileklik dijital saatler** sağlığın korunması için insanların hayatlarını rahatlatarak düzeyde kullanılacak. Çocukların, yaşlı ve hastaların sağlık takibi için yoğun olarak kullanılmaya başlanacak. Randevular bildirilecek, acil durumlarda yetkililere mesaj gönderecek, nabız ve tansiyon ölçebilecek, fazla yürüdüğünüzde sizi uyaracak, yürüme vaktiniz geldiğinde size seslenecek...

DOKTORLAR & HASTANELER

- **Hekim ve sağlık çalışanlarına yoğun eğitimler verilecek ve ayrıcalıklar tanınacak.** Hekim eğitiminin uzun süre aldığı herkes tarafından bilinmektedir. Bu süreçte maddi ve manevi olarak onların yanında olmak, devletin asli görevi olacaktır. Belirli görevdeki öğretmen, memur, hekim ve sağlık çalışanlarına moral olması adına, devlet tarafından ücretsiz tatil imkanları sunulacak.
- **Tıbbi alanında ilaç ve teçhizatların yerleşmesi** için araştırma ve üretim imkanları sonuna kadar desteklenecek.
- **Hastanelerde mesai saatlerinin düzenlenmesi** kapsamında, yoğun yerleşim yerlerinde, hekim ve memurlar mesai saatleri artabilecek. Örneğin bazı klinikler akşam saatlerinde ve cumartesi günü de çalışabilecek.
- **Görüntülü Randevuya Geçiş;** Acil durumlarda, ilk teşhis ve tedavi görüntülü ve sesli olarak telefon üzerinden hızlıca yapılabilecek. Telefonda tedaviye istinaden hekimin kararına göre tedavi süreci belirlenecek. Örneğin belki hastanın durumu çok ciddi ve hareket bile etmemesi gerekiyor veya hastanın durumu çok önemsiz bir durum, tek bir ilaçla bile çözülebilecek. Telefonda teşhis ve görüntülü müdahale servisi sağlık sistemini rahatlatmış olacak.

- **Hastane ve hasta ziyaretleri kontrol altına alınacak.** Herkes her istediğinde hastanelere giremeyecek. Bazen hastanelerin yoğunluğu aşırı hasta ziyaretlerinden de kaynaklanabiliyor. Hasta ziyaretlerinin kısılması konusunda bilinçlendirme çalışması yapılacak.
- **Taşımalı ve Yerinde Sağlık:** Çocuklu ve bebekli anneler, engelliler ve yaşlılar için taşımalı ve yerinde sağlık hizmeti yaygınlaşacak. Bu uygulama acil durumları da kapsayabilecek. Acil durumu olan vatandaş ilk olarak telefon ile sağlık hizmeti alabilecek. Durumun aciliyetine bağlı olarak yerinde sağlık hizmetine aktarılabilir.

GIDA & BESLENME

İlk olarak okullarda başlatılacak program çerçevesinde, okullarda alınan gıdalar ve yemekler ülkemizin kendi ürettiği sağlıklı ve doğal ürünlerden oluşacak. Çocuklar, sabah kahvaltılarını ve öğlen yemeklerini okul yemekhanelerinde yiyecekler. Öğrencilerin sağlığı hem evde hem de okullar da gıda ile başlayacak. Beslenme düzeni için anneler ile birlikte hareket edilecek.

- **Anne Emeği Programı;** Bu kapsamda birçok bölgede ve mahallede ev yemekleri üretim tesisleri kurulacak. Çalışan, yalnız yaşayan, yemek yapmaya vakti olmayan ve yemek yapmak istemeyen vatandaşlar bu tesislerden sağlıklı ve ekonomik şekilde ev yemeklerine ulaşabilecek. Tüm bu süreçler internet, telefon ve program üzerinden takip edilebilecek. Bu sayede yurttaşlarımız, sağlıklı gıda tüketmiş olacak ve sağlıksız gıdalardan bir nebze uzak durmuş olacak.

- **Okullarda Kahvaltı ve Yemek Verilecek:** *Okul kantinleri ve yemekhanelerinde hızlı hazır gıdalar yerine öğrencilerin de seveceği tarzda sağlıklı öğle yemekleri ya da daha sağlıklı hazır gıdalar verilecek. Öğle yemeği ya da ara öğün devlet bünyesinde her okul için standart bir hizmet olacak. Bu hizmetin bütçesi, yerine göre, okul ve aile arasında karşılanacak.*

Sabah Kahvaltı ile Başlar; Tüm okullarda ilk ders ya da ilk dersin belli bir süresi, öğrencilerin kahvaltı ve beslenme eğitim dersi olacak. Hem devletin sunduğu pratik ve sağlıklı kahvaltıyı yerken, hem de sağlık, beslenme, spor ve genel kültür üzerine konuşmalar yapabilecekler. Hem dengeli beslenmiş hem de derslere zinde başlamış olacaklar. Bu kahvaltı gıdaları ülkenin kendi topraklarında, ülke insanının yetiştirdiği yiyecek ve içeceklerinden oluşacak. Bu düzenin işleminde veliler, gönüllüler ve emekli bireyler destek olacak.

- **Kolaya karşı içecek:** *Tarkan, Kurman, Lazkan, Arakan adlarında yerli ve sağlıklı içecekler üretilecek. Çocuklarımızı alıştırılmışlar kolaya, bakıyorsun şekerli su. Yemeğin yanında kola, piknikte kola, hasta ziyaretinde kola, okulda kola... arkadaşlar bu kola çok mu faydalı bir şey ki bu kadar çok içiyoruz, bu kola bizim milli içeceğimiz mi? Çok mu değerli bir şeydir? Çocuklarımızı, gençlerimizi bu tarz faydasız alışkanlıkların esiri etmeyeceğiz.*

Kola gibi gazlı, aromalı ve sağlıksız içeceklere karşı öyle içecekler üreteceğiz ki hem sağlıklı olacak hem gençlerimizin sevmesini sağlayacağız hem de her yerde tüketilecek.

- **Ağaçların karekod ile kimliklendirilmesi:** Ülkenin tüm bahçelerinde yetişen hiçbir meyvenin ziyan olmaması adına kodlama çalışması yapılacak. Bahçe sahiplerinin izni ile ağaçlardaki meyveler, bir kısmı kuşlara ve böceklerle bırakılarak, süresi geldiğinde ekipler tarafından toplanacak. Bu toplanan meyveler okullarda, hastanelerde ve yaşlı bakım merkezlerinde tüketilmesi adına farklı ürünler haline getirilecek. Bu program için meyve ve sebze toplama ekipleri kurulacak.

KÖTÜ & ZARARLI ALIŞKANLIKLAR ÜZERİNE ÖNLEMLER

- **Kontrollü Serbestlik:** Arzunun ya da kötü alışkanlığın zorla ya da baskı ile önüne geçilmeyeceğinin herkes farkındadır. Bazı zararlı alışkanlıklar devlet kontrolünde, kısıtlı şekilde serbest hale gelebilme şartları tartışılmalı. Kumar, alkol bağımlılığı, esrar bağımlılığı belli şartlar altında izin verilerek kontrol altına alınabilir. İsteyen kumar oynayabilir, isteyen alkol kullanabilir, özgür toplumlarda buna kimse karışamaz ama kumar bağımlısı olup, alkol bağımlısı olup, madde bağımlısı olup toplum, aile, eş ve çocukların huzurunu bozan kişilere dur denmesi gerekir.

Örneğin çılgın gibi kumar alışkanlığı olan birine aylık gelirinin yüzde onu kadar kumar oynamasına izin verilebilir. Böyle hem kendi kendini kontrol altına alır, hem de sistem kişiyi kontrol altına almış olur.

Bununla birlikte küçük yaşlara kadar inmiş olan alkol, tütün, esrar ve kumar alışkanlıklarına karşı yerel ve kesin çözümler alınması şarttır. Sivil istihbarat ile güvenlik, tüm ödemelerin dijitalleşmesi ve ömür boyu danışmanlık programları kapsamında zaten çözümler kendiliğinden gelişecek.

11-DİL & KÜLTÜR

- **Kültür Ekranı:** Okula, hastane, metro gibi ortamlara yerleştirilecek televizyon ekranlardan sürekli güncellenecek ve değişecek şekilde sosyal, tarihsel, eğitsel, kültürel mesajlar gösterilecek. Örneğin bir öğrenci ilk teneffüste Rize’de çay toplama videosu izlerken ikinci teneffüste suyun kaynama noktası hakkında bir video ve üçüncü teneffüste de Cengiz Han hakkında bir video izleyebilecek. Aynı şekilde hastane kantininde çay içen bir vatandaş şeker hastalığına karşı spor yapması gerektiğini içeren videoyu izleyebilir. Metroda yolculuk yapan yolcu, sağlıklı bir uykunun nasıl olacağını, karpuzun nerelerde yetiştiğini, Yunus Emre’nin bir şiirini izleyerek yolculuk yapabilir. Akşam saatlerinde ise sinevizyon aracılığı ile her caddenin ve merkezin bazı duvarlarında sanat, tarih, kültür adına sinevizyon gösterileri yapılacak. İnsanlar kültür ile sanat ile iç içe yaşayacak ve kültürel etkileşim sağlanacak.

Bu ekranlarda amatör ya da profesyonel sinemacı, fotoğrafçı, edebiyatçı ve sanatçıların ürünlerine yer verilecek. Halk kısa film, sanat, fotoğraf, edebiyat ile iç içe olacak.

- **Ulusal, yerel ve kültürel simge,** figür, renkler üzerine çalışmalar başlatılacak. Kırmızı nasıl ulusal rengimiz ise örneğin kurt, şahin, kartal ya da keçi ülkemizin hayvan simgesi olabilir. Selçuklu, Osmanlı ve Türkmen-Yörük kültürel motiflerini ulusal motiflerimiz olarak her yerde kullanabiliriz.
- **Ulusal Simge olarak KIZIL ELMA kolyesi** tüm çocuklarımızın boynunda yer alabilir. Elma bereketi simgeleri, kızıl elma ise bereketi paylaşmayı ve cömertliği temsil eder.
- **Yöresel Kına Gecesi ya da düğün** etkinliklerinin yapılması sağlanacak. Tüm düğünlere yöresel etkinlik gurupları gönderilmesi sağlanacak. Bunun için bir sanat ve sanatçı havuzu oluşturulacak.

- **Mimaride kültürel değerler ve motifler özendirilmeli ve ilke, kural haline gelmeli.** Bu kapsamda her konuta, binaya ya da yapıya kültürel bir dokunuş eklenecek. Örneğin Aydın'da yeni bir binanın bir cephesine yörük motifinden bir resim, görsel, heykel çalışması yapılabilir. Böylece kültürü gözler önünde yaşamış olur. Kültürel değerler çerçevesinde belediye, inşaat ve yapı çalışmalarında; kaba, geçici müteahhitlik yapıları değil, özgün, kalıcı mimarlık ve sanat eserleri etkili olacak.
- **Arkeolojik Tarihin Önemi;** 'her yer tarih, her yer arkeoloji' sloganı ile tarihi eserlerin ve kültürel varlıkların tüm şehirlerde ve mahallelerde sergilenmesi amaçlanacak. Müzeler her gün açık olacak ve müzeler ülkenin her yanına yaygınlaşacak; kültür ve tarih her an insanların gözleri önünde sergilenecek. Kültür ve sanat bir kesimin değil, herkesin ulaşması adına, halk arasına taşınacak.
- **Her yere bir kültür müzesi,** her yörenin ve köyün eski eşyalarını, değerlerini, fotoğraflarının sergilendiği, ekranlarla anıların anlatıldığı, zaman zaman etkinliklerin gerçekleştiği yerel sergi ve müze alanları açılacak. Bu sayede her köyün ve yörenin kültürü yaşatılmış olacak.
- **Topyekûn müzik ve sanat programı** kapsamında hafta sonu tüm şehirlerde tüm okul ve kurs merkezlerinde müzik ve sanat okulu öğrencilerimiz ve gönüllüler, vatandaşlara farklı alanlarda müzik, sanat, edebiyat ve kültürel eğitimler verecek.

▪ **Yerel Kültür ve Sanatın Yaygınlaştırılması;** *otel animasyonları, gösteri, etkinlik, futbol maçları gibi birçok etkinlikte yerel kültür, müzik, dans gibi faaliyetler sergilenecek ve bu düzen kurumsal program olarak geliştirilecek. Herhangi bir otele gelen yabancı misafirler Afrika gösterilerinden önce, mehter marşı, at gösterisi, halaylar, yerli sanat gösterileri, jimnastik gösterileri, pantomim gösterisi, yerel müzik gruplarını izlemesi gerekir.*

- **Sokak Sanatçıları:** Yerel ve evrensel sanatçıları desteklemek, kültürel çeşitliliği daimî kılmak adına, müzisyen ve sanatçılardan oluşan bir takım oluşturulacak. Bu sanatçılar şehir şehir, ilçe ilçe, mahalle mahalle, köy köy gezerek kültürel ve sanatsal çeşitliliği halka ulaştıracaklar. Gezgin sanatçılar için barınma imkânı sağlanacak, her bölgede belirli noktalar belirlenecek. Program dahilinde insanlar sanatçılara maddi destekte bulunabilecek.
- **Kamu etkinlik havuzu** ile devlet, kurumlar ve belediyeler tarafında yapılan etkinliklerde tüm sanatçıların eşit ve orantılı pay alması sağlanacak. Böylece ayrımcılık, yandaşlık, kayırmacılık gibi durumların önüne geçilmiş olacak. Bir sanatçı 10 belediye konserine çıkarken, 10 sanatçı hiç çıkamaz ise devlet ülke bütünlüğünü sağlayamamış olur.
- **Konser, tiyatro gibi özel etkinlikler,** herkesin izlemesi için, talep gelen tüm şehirlere sinevizyon ekranları ile ulaştırılacak. Bu kapsamda Van'da yaşayan, Artvin'de yaşayan gençler, vatandaşlarımız da İstanbul, Ankara'daki konserleri izleyebilecek, o ortamın tadına varabilecek.
- **Kültür ve dayanışma derneklilerine ayrı bir önem verilecek.** İnsanlar arası iletişimi ve ilişkiyi devam ettiren köy dernekleri, sosyal dernekler ve dayanışma dernekleri devletin gözetimi ve desteği ile faaliyetlerine devam edecekler. Bu kapsamda derneklerin ortaklaşması, birleşmesi teşvik edilecek. Muhasebe, bürokrasi gibi hizmetlerin daha kolay şekilde işlemesi adına sistemler geliştirilecek.

Türkçe Dilinin Korunması

Dil, Kültür Koruma Mücadelesi: Her halkın ve topluluğun kültürü, dili, sanatı, dansları, müzikleri önemlidir ve korunmalıdır. İnsanın özüne dönmesi, en önemli önceliğimiz olmalıdır.

Kendi dilimize yabancılaştığımız bu ortamda kumsala, plaja 'beach' denmesi beni rahatsız ediyor.

Bizim 'tamam' kelimesinin neyi var ki biz 'okay' demeye başladık. Destekçi demek çok mu utanç verici de 'sponsor' diyoruz. Mağaza isimleri İngilizce, markalar yabancı isim, ambalajlarda yabancı diller kullanılıyor. Öyle ki eğer İngilizce bilmiyorsanız marketten alacağınız üründen hiçbir şey anlamazsınız. Mesele bir ürün alacaksınız üzerinde 'platinum' yazıyor, 'plus' yazıyor, 'soft' yazıyor, 'XL' yazıyor... Limon yerine bile artık 'lime' yazılıyor.

Hastane **hospital**, kafeler **cafe**, kumsallar **beach**, ev hayvanı **pet**, mağazası **pet shop**, doluya **full** der olduk, o da yetmedi **ful dolu** der olduk, aman tanrım **oh my god**, evetler **yes**, markalar yabancı, etiketler İngilizce... Yumuşak **soft** oldu. Taze **fresh** oldu. **No frost** un karşılığını bile bilmiyorum. Küçük Ahşap evin adı **bungalow** oldu. Doğal taş **stone** diyorlar. Mermer yakında **marble** olur. Araç kiralama işi **rent a car** oldu. Taşımacılık önce lojistik sonra **logistics** oldu.

Deterjan ambalajlarına bakıyorsun İngilizce, dondurma isimleri İngilizce, kahve isimleri İngilizce, kozmetik ürünlerinde zaten Türkçe kelime bile yok nerdeyse. Tuvalet tuvalet diyemiyor 'lavabo nerde diyoruz', tabelalarda **WC** yazıyor. Kilot kelimesi nasıl utanç vericiyse söyleyemiyoruz, don diyoruz. Zirve yerine **top** diyoruz. Gençler aralarında rastgele yerine **random** demeye başlamış.

Kuruluş, yarışma, düzen, etkinliklere çoktandır **organizasyon** diyoruz, bunu zaten içsel hale getirdik. Organizasyon artık bizimdir kimseye vermeyiz. Kredi kartlarımıza bakıyoruz İngilizce, **world, bonus, platinum, axces, shop and fly, miles and smiles, maximum...**

Biri bana açıklasın neden böyle? Bu halkın kendi dili yok mu? Oldu olacak Türkçe dilimizi kaldırıp yerine İngilizce konuşalım, bu kadar kafamız karışmamış olur. Dil kültürdür, dil kimliktir. Mevcut siyasetçiler buna engel olmak bir yana, umursamıyorlar bile. Her türlü önlemi alıp, İngilizce kullanımına dur demeli, dilimize sahip çıkmamız gerekir.

Türkçe dilinin korunması adına çok keskin önlemler alınmalıdır. Ürünler, markaların, mağazaların isimleri yalnızca özel durumlarda yabancı isim olabilir. Bunun dışında televizyon ve internet ortamında kullanılan dilin Türkçe olması gerekir.

Türkçe Giyim Boyutları		
Boyut	İsim	İşaret
XS	Küçücük	KK
S-Small	Küçük	K
M-Medium	Orta	O
L-Large	Büyük	B
XL-Extra Large	Çok Büyük	2B
XXL	Battal Boy	3B

Türkçe Kahve İsimleri		
Yabancı İsim	Türkçe İsim	Kısa İsim
Ekspresso	Demleme kahve	Demka
Kafe Latte	Sütlü kahve	Sütka
Amerikano	Sulu kahve	Sulka
Cappuccino (Kapiçino)	Köpüklü kahve	Köpka
Karamel Macchiato	Karamelli kahve	Karaka
Turkish coffe	Türk kahvesi	Türka

- **Spor alışkanlığı, hareket ve spor danışmanlığı** kapsamında herkes için spor programları oluşturulacak. Doğa yürüyüş parkurlarının sayısı artacak. Mevcut parkurlara da işlevsellik kazandırılacak.
- **Spor Takip Uygulaması:** Herkese spor alışkanlığı kazandırmak amacı ile, telefon uygulaması üzerinden insanların spor yapmaları takip edilecek ve spor yapanlara ödüller verilecek. Örneğin 'bir çocuk günlük 20 şınav çekeceğim' iddiası ile uygulamaya girecek, telefonu uygun bir yere koyup kamerayı açacak ve 20 şınav çekecek, bitir dedikten sonra program videoyu işleyecek, daha sonra bu 20 şınav karşılığında bir puan ya da para ödülü verilecek. Bu ödüller belli seviyeye ulaştığında ürün ya da hizmet şeklinde kullanabilecek. Belki 500 puan ile bir futbol maçı bileti kazanacak, belki 1000 ile bir ayakkabı alabilecek.

Bunun yanında, Yemek Takip, Okuma Takip, Sağlık Takip gibi uygulamalar ile çocuklar başta olmak üzere tüm vatandaşlar daha anlamlı bir yaşam sürecekler. İnsanlar sosyal medya takip etmeyi bırakıp, takip puanları ile neler yapabilirler bunlara bakacaklar.

- **Sporcu Eğitimi;** Spor politikalarında sonuç ve başarı, ancak kapsamlı, akılcı ve uzun vadeli planlamalar ile gerçekleşebilir. Başarılı sporcu yetiştirmek için, bireyin sürekliliği, isteği ve yeteneğine ek olarak eğitmen, sağlık, beslenme, tesis, ekipman gibi değişkenlerin de önemi yüksektir. Doğru kararlar alınmaz ise bazen en iyi tesisler boş tesis anlamına gelir, bazen en başarılı çocuklar yok olur gider, bazen de en kötü şartlarda yırtık ayakkabı ile şampiyon olan çocuklar çıkar.

Biz her şeyi baştan sıkı tutalım ki geleceğimiz şansa kalmasın. Kendi yetiştirdiğimiz genç sporcularımız liglerimizde futbol oynasın, basketbol oynasın... Kendi yetiştirdiğimiz boksörler olimpiyat şampiyonu olsun, kendi sporcularımız halka spor yaptırsın, çocukların ellerinden tutsunlar. En yetenekli olamıyorsak, en güçlü olmaya çalışalım, en hızlı olmaya çalışalım, en zeki olmaya çalışalım... Çocuklar, gençler çaba gösterecekler yeter ki, devlet tüm planlamayı yapmak, eğitim düzenini kurmak, tesisleri inşa etmek ile yükümlüdür.

Gençler sadece sigara ve alkolden uzak dursunlar, beslenme ve çalışma düzenine özen gösterecekler. Devlet sporculara tüm fırsatları sunacak ama onların bu fırsatlara saygısızlık göstermemeleri beklenenecek.

- ***Türkiye'yi spor ve sporcu ülkesi haline getireceğiz. Her branş için uzun vadeli tesisler oluşturacağız ve sporcular yetiştireceğiz. Örneğin futbol alanında, çocuklara ve gençlere, aileleri ile iş birliği yaparak, beslenme, sağlık, ekipman ve eğitmen imkanları sunarak futbolcular yetiştireceğiz. Yetenekli ya da güçlü gençlerimizi, deneyim kazanmaları adına ilk etapta yurtdışı ülkelere ücretsiz ya da kiralık olarak göndereceğiz. Daha sonra bu yetişen gençler hem kendi takımlarımızda hem de yabancı liglerde forma giyecek. Futbolcu ithal eden değil, futbolcu ihraç eden bir ülke olacağız. Dünyanın her yerinde Türk futbolcular top koşturacak. Bununla birlikte basketbol, voleybol ve diğer branşlarda da gerekli özveriye göstereceğiz.***

- Olimpiyatlarda ilk 10 ülke arasında yer alacağız. Tüm spor dallarında daha fazla sporcu yetiştirmek ve başarılı olmak adına hedefler koyacağız. Olimpiyatlarda, dünya kupalarında, turnuvalarda daha fazla branşta, daha fazla sporcu ile katılacağız. Öyle dağınık işler yapılıyor ki; bazen talep olur tesis olmaz, bazen tesis yapılır talep olmaz.
- **Dünya sporcularının etkinliklere hazırlanmaları için uluslararası tesisler oluşturacağız.** Yüzücüler, tenisçiler, bisikletçiler, futbolcular, boksörler ülkemizin farklı şehirlerinde oluşacak tesislerde dünya ve Avrupa kupalarına, olimpiyatlara hazırlanacaklar. Bu program kapsamında tesisleşme, ulaşım, tanıtım çalışmaları yoğun şekilde yapılacak. Tüm dünya ülkemizin spor ülkesi olduğunu bilecek, kamp ve hazırlık için ülkemize gelmek isteyecek. Bu program turizmi de canlandıracak.
- **Futbol ve Sporda Altyapı Güçlendirme;** Gelin hangi takım büyükmüş, hangi haldeymişiz bir bakalım. Milli takımın hocası yabancı, on oyuncusu yurtdışında yetişmiş. Galatasaray takımının altyapıdan gelen üç oyuncusu var, bunlarda toplam üç saat bile zaman alamamış. Fenerbahçe takımında altyapıdan iki oyuncu toplam dört dakika süre almış. Beşiktaş kulübünde beş altı tane altyapıdan oyuncusu var ve birkaçı sürekli oynuyor. Trabzonspor'da yine üç dört oyuncu var, bir ikisi süre bulabilmiş.

Sevgili arkadaşlar, spor severler, futbol aşıkları, bu durum sizin de yüreğinizi acıtmıyor mu? Biz nasıl bir durumdayız ki kendi futbolcularımızı yetiştiremiyoruz ya da yetişene önem vermiyoruz. Ne dersiniz, derseniz altyapıları kapatalım yabancı oyuncular ile mücadele edelim ya da kulüpler büyüklüklerini yetiştirdiği oyuncular ile gösterebilirsin. Kim büyük kulüp, bu mudur olması gereken? Onca paralar harcanırken kendi oyuncularımızı yetiştirmiyorsak eğer, bu bizim ayıbımızdır.

Futbolda olduğu gibi basketbolda da tablo aynı, Türkiye milli liglerinde %80 yabancı oyuncular oynuyor. Voleybolda başarılı olan kadınlar liginde Fenerbahçe, Vakıfbank ve Eczacıbaşı oyuncularının yarısı yabancı. Yabancı voleybolculara dünyanın en çok paralarının verildiği ülke Türkiye. Vakıfbank Voleybol kulübü, bir kamu bankasının takımı olmasına rağmen sanki para sağlıyor.

Ülkenin adı Türkiye, takım isimleri Türkçe, izleyenler Türkiye vatandaşları... Maç yayını yapan Katarlı, giydiğimiz formalar puma, ayakkabı Nike, top Adidas, sahaya çıkan 22 oyuncunun 16'sı yabancı, ödenen paralar Euro üzerinden...

Sonuçları gördükten sonra, altyapı ve yerli oyuncu konusunda ciddi önlemler alınması gerektiğine herkes hak verecektir. 'Türkiye'de 400 bin lisanslı futbolcu var'. Bu kapsamda yerli sporcuların desteklenmesi adına maddi manevi her türlü destek verilecektir.

- **Kardeş Sporcu Maddesi**, tüm profesyonel sporcuların sözleşmesine şart olarak eklenecek ve bu sözleşme gereği belli zaman aralıklarında aynı branştaki amatör sporculara moral vakitleri ayrılacak. Örneğin süper ligde forma giyen bir oyuncu haftada sadece bir saatini ayırarak amatör bir kulüpteki çocukları ziyaret edebilecek, bilgi ve deneyimleri paylaşacak, moral verecek. Bu programa dahil olarak her profesyonel sporcuya amatör bir sporcu yardımcı olarak tahsis edilecek.

- **Sporda ve futbolda barış ortamı;** Günümüzde öfkenin, şiddetin, aşağılanmanın, yalanların sporun önüne geçtiğini görmeyen ve bilmeyen yoktur. Herkes kızgın, herkes saldırgan, herkes en büyük, herkes en haklı... Böyle bir ortamda insanların birlikte yaşaması, insanlığın yücelmesi mümkün mü?

Sporda rekabet olasıdır; fakat bu rekabet, tarafları kavgaya, şiddete, ayrışmaya, aşağılamaya teşvik etmemeli. Dostça, kardeşçe, birlikte rekabet etmesini de eğlenmesini de bilmeliyiz.

Kim neyi yanlış yapıyor ise bir dur diyeceğiz. Sporun içindeki yöneticiler, oyuncular, hocalar, hakemler, taraftarlar, yorumcular... her kim olursa olsun kavgacı, aşağılayıcıyı, tehditkâr, karşıdakini yok sayan dili ve hareketleri terk edecek. Bize emanet edilen gelecek neslin bu ortamda yetişmesine izin veremeyiz. Elbette herkes taraftarı olduğu takıma değer verecek, onu sevecek ve destek olacak. Fakat bu destek asla kavgaya dönmeyecek.

Biz, inancımız ve kültürümüz gereği değerleri olan bir toplumuz ve bu değerler bize, hoşgörüyü, saygıyı, misafirperverliği, dayanışmayı öğretir. Birlikte sevinir birlikte üzülmürüz ama birbirimiz ile kavga edip gücümüzü tüketmenin, geleceğimiz karartmanın hiçbir anlamı yoktur. Her yarışın bir kazananı vardır. Kazandığımızda sevinir, kaybettığımızda alkışlarsak biz, biz oluruz. Bu kapsamda, etkili tedbirler almak ve kurallara dikkat etmek hepimizin görevidir.

Sporda, özellikle futbolda barış ve dostluk ortamının sağlanması adına her karşılaşma sonunda iki takımın kaptanı tüm takımı toplayarak taraftarı selamlamaya gidecekler. Oyuncular taraftarı alkışlayacak, taraftar oyuncularını, kazananı kaybedeni, kaybeden kazananı...

- **Deniz içlerine ve deniz kıyılarına mümkün olacak şekilde deniz havuzları kurulacak.** Açık ve kapalı olabilecek deniz havuzları, yaz ve kış tüm mevsimlerde hem su sporcularına hem halka hem de turizme hizmet edebilecek.
- **Denizaltı Akvaryumları:** Ülkemizin mümkün olan tüm deniz kıyılarına, turizmi artırmak, deniz altını seyretmek ve denizi sevdirmek amacı ile deniz içi akvaryumlar kurulacak.
- **Denizcilik ve deniz hayatını özendirmek** adına tekne, yelken, dalış, yüzme, kano ve gemicilik kursları ve eğitimleri artacak. Tekne maliyetleri ve vergileri yurtdışına göre daha makul seviyelere çekilecek.
- **Spor Federasyonlarının başkan odaklı yönetilmesine son verilecek.** Tüm federasyonların, herhangi bir spor dalında deneyimli sporcu, o branşta emek harcamış bir emektar hakem ve yine o branşta görev almış bir teknik eğitmeninden veya idareciden oluşacak 3 ya da 5 kişilik kurul tarafından yönetilmesi yönünde çalışmalar geliştirilecek. Kurumlar gibi federasyonları da ilkeler ve hedefler çevresinde birleşmiş bir ortak akıl yönetecek.
- **Genç sporcularımız, spor akademisi öğrencilerimiz** ya da gönüllülerimiz günün belli saatlerinde tüm mahalle parklarında, açık hava sahalarında, kapalı spor salonlarında, havuzlarda spor eğitimleri verecek. Bu etkinlik adrese dayalı olarak tüm vatandaşlar, danışmanlar aracılığı ile davet edilecek. Takip sistemi otomasyon ve telefonlar üzerinden yapılacak. Bu sistem hem sporcu ve spor öğrencilerine hem de vatandaşların spor alışkanlıklarına destek vermiş olacak. Yapılan tesisler boş kalmayacak, öğrenciler uygulamalı olarak eğitim alacak ve halk spora teşvik edilmiş olacak.

- **Futbol dostluk köprüsü:** Birçok Avrupa ülkesinde futbol kulüpleri satın alınacak ya da iş birliği anlaşması yapılacak. Bu takımlarda bizim yerli oyuncularımız ve o ülkenin yerli oyuncuları forma giymesi hedeflenecek. Bu girişim hem futbolumuzun ve oyuncuların gelişmesini, iki ülke aradı dostluk ilişkilerinin güçlenmesini sağlayacak. Bu süreç daha sonra basketbol, voleybol gibi diğer branşlarda da uygulanacak.
- **Sporcu sigortası üzerine çalışmalar başlatılacak.** Sporcuların hem çalışması hem de antrenmanlarını tüm gücü ile devam ettirmeleri adına yarı zamanlı iş fırsatları geliştirilecek.
- **Sporda psikolojik danışmanlık hizmeti** ile tüm sporcularımıza birebir psikolojik destek başlatılacak. Tesisleşme, kıyafet, beslenme, sağlık kontrolleri yanında psikolojik olarak da sporcular desteklenecek. Spor branşlarına sunulan imkanların sistemli hale gelmesi ve sporculara tüm hayat aşamalarında destek olmak gerekir. Eğitim, Sağlık, beslenme ve psikolojik destek gibi.
- **Amatör spor branşların popüler hale gelmesi** ve bilinmesi adına bahis-iddia tarzı, gençlerin ilgisini çekecek bir uygulama geliştirilecek. Çocuklar ve gençler bu uygulama üzerinden etkinlikleri takip edip, etkileşim içinde bulunabilecek ve bu etkileşim sonucunda bir puan alacaklar. Belli puanlara ulaşanlar karşılığında bir hediye alabilecek. Bu sistem spor yanında kültür ve sanat içinde değerlendirilecek.

13-TURİZM POLİTİKALARI

- **Turizm satış ofisleri:** Yabancı ülke şehirlerinde turizm satış ofisleri açılacak. Turizm satış ve pazarlama ordusu kurulacak. Bu ofislerde, yılın 12 ayı ülkemize turizm çekmek adına satış ve tanıtım faaliyetleri yapılacaktır.
- **Her bölgeye yönelik spor, eğitim, eğlence etkinlikleri başlatılacak.** Bu sayede kışın bile yurtdışından insanların, ülkemizin genelini ziyaret etmesi sağlanacak. Kış kampları, yabancı dil okulları, spor kampları, eğitim programları, seminerler, kongreler, konserler, gece eğlenceleri, çeşitli kurslar, atölyeler, spor müsabakaları, festivaller gibi etkinliklerin ülkemizde yapılması adına turizm ordusu tarafından her ülkede tanıtım, satış ve pazarlama çalışmaları yapılacaktır.
- **Yaşlı tatil programları ve gençlik kampları** ile kış turizmine hareketlilik gelecek ve turizm 12 ay canlanacak.
- **Yaşlı Yaşam Merkezleri** hem ülkemizdeki yaşlı vatandaşlarımıza hem de yabancı ülkelere gelecek turistlere hizmet verecek şekilde tasarlanacak. Böylelikle bu program hem sosyal hem sağlık hem de turizm politikalarını canlandırmış olacak.
- **Futbol kamplarının ülkemizde yapılması** adına Karadeniz bölgesi ağırlıklı olmakla birlikte ülkemizin bazı bölgelerine kapsamlı tesisler yapılacaktır. Yurtdışı futbol kulüplerinin ülkemizde kamp yapmaları adına tanıtımlar gerçekleştirilecek. Diğer zamanlarda da bu tesisler, ülkemizin altyapı futbolcu ve sporcu yetiştirmek için kullanılacaktır.
- **Mevcut turizm politikalarını geliştirerek, ülkemizin her şehrini, her yöresini spor, etkinlik, deniz, doğa ve tarih turizmi haline çevireceğiz.** Bunun için uzun soluklu politikalar oluşturulacaktır. Ülkemiz insanı yerli turist olarak programdan yararlanacaktır. Yabancı turistlerin ülkemizi ziyaret etmesi adına gereken tüm çalışmalar yapılacaktır.

- **Otel eğlence etkinlikleri:** Neden yazın otellerimizin akşam eğlencelerinde Çin akrobatları, Korsan gösterileri, Brezilya samba ya da Afrika dans gösterileri sergileniyor. Ve bu gösteriler için yurtdışından yüzlerce yabancı geliyor. Biz bu gösterilerde kendi kültürümüzü, danslarımızı, oyunlarımızı sergileyebiliriz. İnsanlar bizim ülkemizi ziyaret ettiklerinde bizden bir parça kalsın anılarında, zaten bunun için geliyorlar. İllaki yurtdışı kaynaklı etkinlikler yapılacaksa da benim evlatlarım öğrenir yapar. Bu gösterileri yapan 5000'den fazla tesis var ve her ekip 10 kişiden oluşsa yaklaşık 50.000 kişilik bir eğlence etkinlik istihdamı söz konusu. Bu kadar da her şeyi ithal etmeyelim.

14- EĞİTİM & GENÇLİK

EĞİTİM PROGRAMI

- **Yaşam Boyu Eğitim,** ilkesi ile eğitimin, sadece okullardan, matematikten, edebiyattan, bilimden ibaret olmadığını hepimizin öğrenmesi gereken temel kural olacaktır. Eğitim; hayatı anlamak, birlikte yaşamayı öğrenmek, dilin ve kültürün devamlılığını sağlamak, bilgi ve beceriyi aktarmak, sosyal hayatın içinde yer almaktır. Eğitim kavramını okul eğitimi olarak düşünürsek bir adım öteye gidemeyiz. Bir çocuğun eğitimini anne karnından daha da önce, çiftlerin evlilik süreçlerinde planlayabilirsek ilerleyebiliriz. Bununla birlikte eğitim kavramını, aile içinden başlayıp kültür, sağlık, beslenme, spor politikaları ile birleştirmek, bireysel ve toplumsal olarak ulusun yükselişi anlamına gelecektir.

- **Vatan ülküsü eğitimi;** eşitlik, adalet ve kardeşlik bağları ile birlikte yaşayan ülke vatandaşlarına ayırım yapılmaksızın milli mücadele, dil, ahlak, görgü, kültür, toprak, tarih ve devletin toplumsal ilkelerini aşlamak ülkenin devamlılığı için zorunludur.

- **Okul öncesi çocuk eğitimi** ile doğuştan herkesin **eğitime destek** vermek gerekir. Bu eğitim ilkeler temelinde uzun soluklu planlamalı ve zaman zaman gözden geçirilip, yenilikler yapılmalıdır. Okul öncesi çocuk eğitiminde, temel olarak dil, kültür, erdem, ahlak, sağlık, çevre, spor gibi sosyal ve kültürel alışkanlıklar öğretilmelidir. Bu sistemde öğretmenlerin de eğitimi, takibi ve yenilenmesi çok önemli olmaktadır.

- **Üniversitelerin durumu:** Ülkede 200 üstünde üniversite var, neredeyse yarısı özel vakıf okulları. Bu ne demek biliyor musunuz? Temel hak olan eğitimi paraya bağlamak demek. Devlet okullarındaki öğretim görevlilerinin özel okullarda görev alması demek. Bu da eğitim kalitesinin düşmesi anlamına gelir. Tamam özel okullar olsun, paralı okullar olsun ama belirli şartlarda olsun. Fırsat eşitliğini korumak devletin asli görevidir. Parası olan doktor olsun, başarılı öğrencilerimiz de çırpınsın dursun. Öğrencilerimizi paraya mahkûm etmeyelim.

- **Kademeli Eğitim Programı.** Hepimiz belli seviyelerde eğitimler gördük, birçok şeyler öğrendik, kimini uyguladık kimini unuttuk. On beş on altı yıllık kendi eğitim hayatım boyunca, birçok süreci gözlem yapma şansım oldu. Daha sonra üzerine düşündüğümde şunu gördüm ki; çocuklar zekâ ve yetenekler açısından eşit değil. Peki böyle bir eşitsizlik var ise 'neden herkese eşit müfredat üzerinden eğitim veriyoruz?' Herkes mühendis, doktor ya da avukat olmayacak, fakat eğitim sistemi buna göre bir hazırlık yapıyor.

- **Dengeli Ders Programı:** Bilim, din, edebiyat, kültür derslerinin yanında sosyal hayatı direkt etkileyen programların artması gerekmektedir. İnsanlar toplu biçimde yaşamaktadır, fakat okullarda toplu hayatı destekleyecek ya da rahatlatacak ders sayısı çok azdır. Tüm çocuklar sağlık, beslenme, trafik-ulaşım, ev yaşamı, güvenlik, iklim-çevre, vatan-vatandaşlık gibi sosyal konularda da eğitilmelidir.

Benim düşünceme göre, kademeli bir eğitim programı ve müfredatı geliştirilmeliyiz. Herkes fizik öğrenmeli, fakat herkesin yüksek fizik öğrenmesine gerek yoktur. Herkes temel düzeyde matematik öğrenmeli, fakat herkesin üst düzey matematik öğrenmesine gerek yoktur. Herkes dinini öğrenmeli, fakat herkesin din alimi olmasına gerek de yoktur, imkân da yoktur. Kademeli bir düzenleme yapıldığında, başarılı öğrenciler tam kapsamlı teorik eğitim alırken, daha az başarılı öğrenciler için daha temel ve evrensel eğitimin güçlenmesi sağlanabilir. Tabi uzmanlar bu görüşü geliştirmelidir.

Konuya bağlı olarak şunu da söylemek gerekir ki, bir çocuğun ne kadar zeki ve başarılı olduğu ve olacağı ilk öğretim zamanlarında büyük oranda anlaşılmaktadır. Tabi ki başarı sonradan da ortaya çıkmaktadır, ama istisnai bir durumdur. Bununla birlikte başarılı çocukların elinden tutulmadığı ve destek verilmediği şartlarda çöküşlerini gözlemlemek de pek zor değildir. Tarih maalesef bunun kötü örnekleri ile doludur. Bunu için yaşam boyu danışman desteği, yeteneklerin kaybolmasını önleyecektir.

- **Videolu – Görsel Eğitim Programı:** Tüm eğitim programlarına destek amacı ile her türlü dersin, tekniğin ve eğitimin videolu olarak da kayıt altına alınması adına bir süreç hazırlanacak. Bir öğrenci, genç ya da hangi yaşta olursa olsun eğitim alanı dışında nerede olursa olsun telefonundan bu eğitim videolarını takip edebilecek. Öğrenciler okullarda öğrendikleri bilgileri başka yerlerde de pekiştirebilecekler. Çok kapsamlı olarak planlanması gereken süreç spor, müzik, din, sağlık, kültürel alanlarda hedeflenebilir. Bu programın içeriklerini genç üniversiteleri öğrencilerimiz tarafından gerçekleştireceği için tasarımı, kamera çekimine kadar birçok alanda istihdam ve deneyim sağlayacaktır.
- **Sanal gerçeklik gözlüğü ile eğitime geçilecek.** İlk etapta her okula sanal gerçeklik laboratuvarı kurulacak. Burada öğrenciler takacakları gözlükler ile öğrenecekleri dersin ya da konunun görsel, işitsel olarak içinde olacaklar. Özel olarak hazırlanmış içerikleri takip eden öğrencilere odaklanma alışkanlığı ve görüntülü öğrenme fırsatı sağlanacak. Eğitimci bu sürecin takipçisi ve destekleyicisi olacak. Bu sistem uygun görülen tüm ders ve konulara uyarlanabilecek. Ayrıca turizm, askeri eğitim, uzay gibi alanlarda da kullanılacak.
- **Spor, müzik ve kültür eğitimi** anaokulundan başlayıp üniversite sonuna kadar sistemli şekilde uygulanacak, hatta eğitim hayatı sonrasında bile bu programlar devam edebilecek. Spor, müzik ve kültür derneklerinde, insanlar, okul hayatlarından sonra da sosyal hayatın keyfine varabilecek.
- **Din ve İnanç eğitimi,** ülkemizin geneline hâkim olan dini inançların temel değerlerini, ilkelerini, kurallarını özünü anlatmak ve öğretmek eğitimin en temel görevi olmalıdır. Kimsenin kendi dinini ve inancını öğrenmesine engel olunmayacaktır.

- **Okul Dışı Eğitim programı** kapsamına aile içinde ve sosyal hayatta çocuklar yalnız ve sahipsiz olmadığını anlamaları adına destek programları geliştirilecek. Sıkıntı yaşadıklarında ya da ailenin yardımcı olamadığı anlarda arayabilecekleri bir abileri ya da ablaları olacak. Bu abilik ve ablalık görevlerini uzman eğitimciler eşliğinde, üniversite öğrencilerimiz, emekli vatandaşlarımız, gönüllüler yapabilir, bu daha sonra belirlenir. Tüm program, güven ile sistemli şekilde takip edilecek ve süreçler kayıt altına alınacaktır.

▪ **Ödül ve ceza yöntemi** ve puanlama sistemi ile amaca yönelik, bilgiye yönelik ve davranışlara yönelik eğitim sistemi geliştirilebilir. Bu kavramın faydaları ve zararları, işin uzmanları tarafından belirlenecektir. Ceza yöntemini bir yana bırakırsak, sadece ödüllendirme yöntemi bile başlı başına etkili olacağını düşünüyorum.

- **Evlilik öncesi ve gebelik öncesi eğitim**, çerçevesinde, ilk önce evlenecek olan çiftlere aile içi yaşam hakkında, olası sorunlar ve tedbirler ile ilgili eğitimler verilir. Evlilik sonrasında ise gebelik, çocuk bakımı, çocuk yetiştirmek, sağlık bilgileri ve karşılaşılabilecek sorunlar hakkında eğitimler verilecektir.

GENÇLİK & MESLEKİ EĞİTİM

Gençliğin sahipsizliği yaşam boyu destek ve danışmanlık programı kapsamında ortadan kalkacak.

- Lise ve üniversite seviyesinde tüm öğrencilere, **HERKESE BİR DİL BİR MESLEK** politikası kapsamında bir yabancı dil öğrenmesi ve bir meslek dalında uzmanlaşması sağlanacak. Danışmanların yardımı ile belirlenecek öğrenciler, lise öğrenimlerinde meslek eğitimine yönlendirilecek. Böylelikle hem ülkemizde hem de tüm dünyada çalışabilecek, hayatını devam ettirebilecek. Bununla birlikte bu çocuklar ülkemizin ihracat programında da görev alabilecekler.
- **Uluslararası uygulamalı meslek eğitimleri** ve yabancı dil programları ile tüm ülkelerde görev alacak mühendisler, teknik elemanlar, işçiler, meslek sahibi yetenekli gençler yetiştireceğiz.
- **Hazırlık sınıfları oluşacak**; Nasıl ilk okuldan önce ana sınıfı eğitimi var ise, orta okuldan, liseden ve üniversiten önce de yarım dönem ya da bir tam yıl dil eğitimi, hayat bilgisi eğitimi, spor eğitimine ayrılacak. Çocuklar kendilerini bir yarışın içinde değil de yaşamın içinde hissedecek.
- **Staj sorunu**: Staj, bundan sonra okul programlarına dahil edilecek. Üniversite öğrencilerini staj programları devlet bünyesinde yönlendirilecek ve kontrol edilecek. İsteyen tüm öğrencilerin öğrenim gördüğü alanda staj eğitimi alması sağlanacak.
- **Gençlik yaz kampları**: Çocuklar ve gençler zamanlarını verimli ve keyifli kullanmaları adına her sene bir kez yaz kamplara katılabilecek. Bu kamplarda öğrencilerimiz hem ortak ilkeleri öğrenecek hem ülkenin farklı yerlerinden gelen gençler ile iletişime geçebilecek, hem de keyifli vakit geçirecekler. Coğrafya kader midir? Evet belki öyledir. Fakat gençlik kampları ile Antalya'da yaşayan gencim Rize yaylalarını görecektir, Hakkari'deki gencim İzmir'de Efes antik şehrini görecektir, Bursa'daki gencim de Mardin'i gezip görebilecek.

Gençlik yaz kampları kapsamında, farklı yörelerden ve farklı kültürlerden bir araya gelecek çocuklarımız ve gençlerimize çok kapsamlı eğitimler verilecek, ilkeler güçlendirilecek, yaşama karşı güçlü ve dirençli olmaları sağlanacak. Yaz kamplarına gidecek öğrenciler istek, talep ve başarılarına göre belirlenecek. Bütün kış boyunca bu kamp birçok gencimizi motive edecek. Her genç, farklı yörelerdeki kampları araştırarak vakitlerini verimli geçirmeleri sağlanacak. Araştırırken ve videoları izlerken bile kültürü ve coğrafyayı öğrenecekler.

Barınmaları için yurtlar, kamu tesisleri, çadır kamp alanları, yenilenmiş binalar kullanılacak. Yeme içme için tarım ve hayvancılık programında üretilen yerli ürünlerimiz kullanılacak. Eğitmen olarak üniversite öğrenciler, öğretmenler ve emekli vatandaşlarımız görevli olacak.

- **Üniversite öğrencileri eğitim takvimine dahil olarak, gönüllülük, ders ve görev bilinci ile yaşlı yaşam merkezi, hastane, gençlik kampı, okul gibi kurumlarda faaliyet yürütecekler. Tüm öğrenciler isteğe bağlı ya da zorunlu programlar kapsamında öğrenim süresi boyunca öğrenim gördüğü branşa bağlı olarak o alanda hizmet veren yerlerde çalışarak öğrenimlerini tamamlayacak. Bu faaliyetin maddi ve manevi karşılığı olacaktır.**

Örneğin spor akademisi öğrencileri, sabahları yaşlı yaşam merkezinde sabah antrenmanı yaptırarak. Felsefe öğrencileri okullarda felsefe öğretmenlerinin yardımcısı olarak görev alabilecek. Bir öğretmenlik öğrencisi haftada bir gün okulda mevcut öğretmenin yardımcısı olarak görev yapacak. Bir mühendis okula başladığı andan itibaren fabrikada, şantiyede ya da sahada haftada bir gün görev alacak. Rehberlik öğrenciler ilkokul çocuklarına abilik ve ablalık yapabilecekler. Böylece teori ve pratik birbirini desteklemiş olacak. Bunun yanında hiçbir ders boş geçmeyecek.

15-MEDYA -TELEVİZYON & İNTERNET

MEDYA – TELEVİZYON

- **Tüm televizyon kanallarında**, günün belli saatlerinde ilkeleri ve politikaları anlatmak, spor yapmayı, sağlıklı beslenmeyi teşvik etmek adına zorunlu zaman dilimleri olacak. Bu zaman dilimlerinde, ülke politikalarının tanıtımını yapmak adına sosyal medya platformlarında yayın yapan gençlere ve fenomenlere fırsat verilecek. Ülkenin bilim politikası adına, bilimsel yayın yapanlara, tarih politikası adına tarih hakkında yayın yapanlara, dini politikalar kapsamında dini yayın yapan gençlere süre tanınacak. Bazı programcılar kültürü, bazıları coğrafyayı, bazıları tarihi, bazıları su altını, bazıları ise bilimi teknolojiyi anlatan videolar hazırlayacak. Tüm bu videolar ulusal kanalarda ve platformlarda yayınlanacak.
- Yine tüm televizyonlarda, belli sürelerde, **üniversite öğrencileri ve amatör yayıncıların program yapmaları** adına süreler tanınacak. Bunun için teşvikler geliştirilecek. Böylece yeni nesillere kapılar açılmış ve fırsatlar sunulmuş olunacak.
- **İlke ve amaçlara göre yayıncılık kapsamında** Televizyon, radyo, gazete gibi ulusal, yerel ve dijital yayın organları ile sanal yayın yapan kişi ve kuruluşlar yayın amaçlarını belirtecek şekilde tüzük hazırlayacak. Olağandışı bir durum olmadıkça, tüm yayınların bu tüzük kapsamında yapılması istenecek, beklenicek ve zorunlu olacak. Belgesel kanalı belgesel, spor kanalı spor, kültür kanalı kültür yayını yapacak.

- **Medya çalışanları, senaristler ve yapımcılar** ile Türkiye ilkeleri kapsamında iş birliği yapılacak. Geniş bir program ile önlemler ve yapılması gerekenler anlatılacak, karşılıklı fikir alışverişi yapılacak. Halkın zihninin kitle iletişim araçları ile kirletilmesine izin verilmeyecek. Sırf popülerlik elde etmek adına cinsiyetçi, ırkçı, çatışmacı içeriklere izin verilmeyecek. Hayatın içinde tabi ki küfür var, cinsellik var; fakat hayatın geneli küfür ve hakareten ibaret değil.
- **Ortak reklam havuzu programı** ile tüm televizyonlar reklam pastasından katsayılarına göre orantılı pay alacaklar. Böylece medya ve televizyonların, bağımsız kalması sağlanmış ve dış güçlerin esareti ile yanlı, çıkarıcı yayıncılık engellenmiş olacak. Bununla birlikte tüm medya çalışanları da korkusuzca işlerini, görevlerini, mesleklerini sürdürebilecek.

▪ ***Medyada Türkçe dilinin kullanılmasına dikkat edilecek, bu kural etkin şekilde takip edilecek. Program sunucuları hazırlıklı şekilde halkın karşısına çıkacak, tekrardan uzak, sade ve Türkçe bir dil kullanmaları gerekecek. Tüm program, film, dizi, haber içerikleri bir süre öncesinden denetim kuruluna gönderilecek ve onaya istinaden yayınlanacak.***

- **Canlı yayın yapılması belli kurallara ve hazırlığa bağlı olacak.** Canlı yayına çıkan herkes yalan, yanlış bilgi, şiddet, hakaret ve aşağılamaya karşı uyarılacak ve hesap verebilir olacak. Birkaç kez kurala uymayanlar ve yanlışta ısrar edenler bir daha yayına çıkamayacak.
- **Tüm yabancı ülkelerde bir televizyon kanalı ya da internet kanalı açılacak.** Bu kanal, kültür, sanat ve eğlence üzerine yayınlar yapacak. Ağırlıklı Türk ürünlerinin ve evrensel ülkünün tanıtımı yapılacak. Türkiye ve yayın yapılan ülke arasında ikili ilişkilerin pekişmesi adına etkileşimli yayınlar yapılacak. Bu sayede doğal olarak ülke kültürü, ülke ürünleri ve turizm tanıtılmış olacak. Fakat asıl amaç ülkeler arası dostlukları artırmak olacak.
- **Yerel televizyon, gazeteci ve sosyal medya yayıncılarına maddi ve manevi destek verilecek.** Yereldeki televizyoncular, gazeteciler ve sosyal medya yayıncıları yereldeki sorunların direkt ve doğru olarak tespit edilmesi adına merkezi idare için çok faydalı olacaktır. Bunun yanında devlet politikalarının yereldeki halka ulaşması adına da medya etkili rol alacaktır.
- **TRT yayınları üzerine kapsamlı bir değerlendirme yapılacak.** Yayıncılık politikaları gözden geçirilecek. Tek bir örnek vereceğim, TRT belgesel kanalında birkaç yabancı ülke vatandaşı sırf Türkçe biliyorlar diye yayın yapıyorlar, programlarda ara ara İngilizce kelimeler kullanıyorlar. Benim ülkemde bu programları yapacak insan mı kalmadı da ülkemizin paraları yabancılara gidiyor. Üstelik benim vergilerim ile ayakta duran bir kanal.

İTERNET

Uluslararası boyutta sanal alem kontrol sistemi oluşması adına girişimlerde bulunulması ülkemizin ve dünya halklarının geleceği için çok önemlidir. Eğer önlem alınmaz ise insanlık, kültürler, diller gittikçe çöküş ve yok oluş eşiğine gelecek, insan insandan uzaklaşacak, acımasızlık ve bireyselliğin hâkim olduğu bir hayat süreceğiz. **İnternet, Sanal Politika ve Sosyal medya düzenlemesi;**

- **Sosyal medya yayıncıları**, devlet bünyesinde geliştirilecek politikalar kapsamında ilkesel olarak hareket edecek ve ülke politikalarını halka anlatacaklar. Bağımsız yayıncılara, ülke halkına bilgiyi doğru anlatmaları adına içerik, ekip, ofis ve ekipman desteği verilecek. Bu yayıncı arkadaşlar hem ulusal kanallarda hem de internet üzerinden toplumsal ülkü ve hedefleri küçükten büyüğe yaymış olacak. Yayıncı gençlerin para kazanmak adına popüler kültürün esiri olmaları engellenmiş olacak.
- **Gerçek ve Hayal Ürünü Ayrımı:** Yayınlanan tüm görsel, hikâye, videolara gerçek ya da hayal ürünü gibi simgeler eklenmesi zorunlu olacak. Yapay zekanın gelişmesi ile neyin gerçek neyin hayal ürünü olduğunu insan zekâsı anlayamaz oldu. Bu kurala uymayanlara uyarılar ve cezalar verilecek. Bu süreç kapsamlı yapay zekâ sistemi tarafından denetlenecek.
- **Sanal dünya çok rahat bir ortam** olmasından dolayı herkes umursamaz şekilde konuşuyor, hakaret ediyor, saldırıyor. Bu durum toplumsal hayata zarar veriyor ve insanların vakitlerini çürütüyor. Bunun için sanal ortamda söylenen sözlerden dolayı herkes sorumlu olacak ve dikkat etmesi gerekecek. Bilgi kirliliği, küfür, hakaret, aşağılama, saldırı, yalan ve yanlışla karşı ciddi önlemler alınacak. Bu tarz yazıları yapay zekâ sistemi takip edip görevlilere bildirecek.
- **Sahte hesaplar kapanacak.** Ancak telefon ya da kimlik numarası üzerinden hesap açılacak. Kimin hangi hesapları kullandığı kayıt altına alınacak. Kimsenin aldatılmasına izin verilmeyecek.
- **Kurum hesaplarının sürekli yayın yapmasına bir kota getirilecek.** Herkes sırf etkileşim adına faydasız şeyler yaparak kendini tatmin ediyor. Buna ek olarak insanların mutlu olmaları adına daha faydalı meşguliyetlerin zemini oluşturulacak. Futbol kulüpleri her gün bir oyuncunun doğum gününü kutluyor, onu da geçtim eşlerin ve çocukların doğum günlerini kutluyorlar...
- **Sosyal medya ve internet üzerinden sahtekarlık ve yalan içeren reklamları önlemek** adına denetleme kurumu oluşacak, tüm dijital reklamlar bu kurumun onayından sonra yayına alınacak. Bununla birlikte internet sitelerinde gerçek dışı, yanlış, yanıltıcı ve güncel olmayan verilerin engellemesi adına yapay zekâ temelli sistem kurulacak. İnternet üzerinden satış, pazarlama ve tanıtımlar kayıt altına alınacak. İnternet üzerinden satış yapan kişi ve firmalara puanlama sistemi getirilecek, halkı aldatıcı hamleler daha oluşmadan engellenecek.
- **İnternet ortamında Türkçe İnternet dili oluşturulacak ve bu dil kullanılacak.** Örneğin online mağaza yerine dijital mağaza ya da internet mağazası denecek, web sitesi yerine internet sitesi denecek, e-mail yerine e-posta denecek.
- **Maç, dizi ve sinema gibi yayınların kaçak yayınlarının engellenmesine yönelik** yedek bir abonelik sistemi geliştirilecek. Hiç kimseyi, hiçbir genci kaçak sistemlerin esiri yapmayacağız.

KENTSEL DÖNÜŞÜM ve YAPI

- **Kentsel Dönüşüm** ile mevcut binaların sadece yerinde yenilenmesiyle, ne depreme karşı önlem almış oluruz, ne de modern yenilikler yapmış oluruz. Kentsel dönüşüm bütüncül düşünülmeli ve planlanmalı. Bina bazlı kentsel dönüşüm kısıtlanmalı. Yapıları tekil olarak değil de ada bazında yenilemeliyiz, oyun parkı, otoparkı ve açık alanı olan siteler şeklinde dönüşüm yapmalıyız. Özgün, akılcı ve kalıcı eser yapılar üretilmeli. Diğer türlü bir elli sene sonra aynı sorunları tekrar yaşarız. Bir bina inşa ediyorsak, 50 yıl sonra o bina kullanılmaz hale gelmemeli, yıkıp tekrar yapmamız gerekmemeli. Dönüşüm, mimari planlar dahilinde, toplumsal amaçlara yönelik olarak uzun vadeli düşünülmeli. Devlet, bina sahiplerini müteahhitler ile bir başına bırakmamalı, süreci çok yönlü kontrol etmeli. Kentsel dönüşüm, geniş ölçekte planlandığında konut fazlası oluşacak ve konutlar halkın barınma ihtiyaçlarını karşılamak adına kullanılabilir. Böylece hem kentler hem inşaat firmaları hem de halk kazanmış olur.
- **Âtıl ve Terkedilmiş bina reformu;** Tüm şehirlerde karşımıza çıkan âtıl, terkedilmiş, yıllardır kullanılmayan, hacizde olan bina, otel gibi yapılar, sahipleri ile birlikte tekrar kullanıma kazandırılacak. Bu politikadan hem mülk sahipleri hem şehirler hem de halk kazançlı çıkacak.
- **Bağımsız Şantiye Denetim Mühendisi;** Her inşaat alanında, şantiyede bağımsız devlet görevlisi tüm işleri, güvenlik önlemlerini, personeli, kullanılan ürünleri sürekli kontrol edecek ve kayıt altına alacak. Böylece işlerin doğru şekilde yapılması sağlanacak, yanlış yapıldığında ise anında müdahale edilecek. İnşaat ve yapıların kanuna ve projelere aykırı yapılması engellenmiş olacak. Bu denetim personeli devlete bağlı olarak çalışacak ve bağlı olduğu teşkilata rapor verecek. Denetim personeli görevlendirmek zorunlu olacak ve tüm maliyeti çalışma süresi boyunca yüklenici tarafından karşılanacak. Denetim mühendisi tüm süreçleri kontrol etme yetkisine sahip olacak.
- **İzne ve Bildirime Tabi Kontrollü Yapı İşleri;** Boyacısından kaynakçısına, tesisatçısından mühendisine kadar, yapı, inşaat, tadilat ya da tamirat ile uğraşan her işveren, usta ve atölye belgeli hale gelecek. Her işi, o işe ait belgesi olanlar yapabilecek. Yapılan tüm tadilat ve tamirat işleri izne ya da bildirime tabi tutulacak, sistem kontrolleri sağlanacak.
- **İnşaat malzemesi satan her yer,** satışı izin belgesine istinaden yapacak ve faturayı sisteme otomatik olarak eklenecek. Böylece kaçak ve sistem dışı işler engellenmiş olacak.
- **Her iş sigorta kapsamında yapılacak** ve her işte tüm güvenlik önlemlerinin alınması sağlanacak. Böylelikle kim, nerede, ne yapıyor, işlerin sonuçları nedir vs. gibi her süreç takip edilmiş olacak. Bu önlemler hem devlet düzenini hem vergi sistemini hem de alıcı satıcı ilişkilerini güvence altına alacaktır. Bir günlük işler bile kayıt altına alınacak.
- **Şehitlere Saygı programı** adı altında, şehitlerin isimlerinin sokak ve caddelere verilmesi fikrinden vazgeçilecek. Şehit isimleri ve hikayesi yerdeki anıt taşlarına yazılacak, böylelikle herkes bastığı yeri toprak sanıp geçmeyecek, altında ve üstünde yatan kanı da tanıyacak.

- **Künye ve Kimlik programı** ile nasıl üretilen tüm ürünlerin bir barkod numarası var ise yapılan her inşaat çalışmasının üzerinde bir karekod kimlik olacak. Böylece bir şeyin ne amaçla yapıldığı, kim tarafından yapıldığı, ne zaman yapıldığı gibi detaylar herkes tarafında kontrol edilebilir olacak. Böylece vatandaş her şey takip edecek, düzeltebilecek, şikâyetçi olabilecek ve görevlilere yardımcı olabilecek. Örneğin bir direğin üzerinde bile karekod kimlik bulunacak.
- **Kamu mimar mühendisleri;** Tüm yapısal işleri takip etmek için toplum mimar ve mühendisleri istihdam edilecek. Özel, kamu ya da bireysel, tüm tadilat ve inşaat çalışması kamu mimar-mühendisleri iş birliği, desteği ve denetimi ile birlikte yapılacak. Örneğin, vatandaş çatısını yenilemek istese önce kamu mimarına başvuracak, elektrik tesisatını yenilemek istese kamu mühendisine başvuracak. Büyük inşaat projelerinde zorunlu kamu mühendisi istihdam edilecek. Böylece tüm işlerin kontrollü şekilde yapılması sağlanacak. Bu başvuru ve tespit yerinde ya da görüntülü arama yolu ile yapılabilir. (Bu sistem çok yönlü geliştirilebilir.)
- **Yol bakım ve tamir işlerinde** yamalı yollar yerine sanat eseri yollar hedefi ile bir düzen başlatacağız. Belirli aralıklar ile tespit edilen yol ve kaldırımların tamiratları ilkel yöntemler ile değil de daha modern ve görsel yöntemler ile yapılacak. Yollarda oluşan çukurların önce tespit çalışması yapılacak, tamir listesine eklenecek. Daha sonra tamirler belli bir sayıya ulaştığında ilk ekip alanı işaretleyip kesecek ve bir başka ekip kırık taşlardan, fayans parçalarından veya seçilecek ürünler ile tamir çalışmasını dekoratif şekilde yapacak. Böylece hem yol yama tamirleri sistematik şekilde giderilmiş hem de yollara estetik bir dokunuş katılmış olacak.

ŞEHİR YAŞAMI VE KÜLTÜRÜ

- **Yapıların Kullanımı;** Sadece bir amaca hizmet eden yapılar yerine, çok amaçlı, çok zaman kullanılan ya da ortak kullanılan yapılar inşa edilecek. Örneğin okul bahçelerinde okul süresi dışında farklı etkinlikler yapılabilir. Stadyumlar maç dışı günlerde farklı amaçla kullanılabilir. Kapalı pazar alanlarının altına otopark, çatısına spor salonu yapılabilir. Bundan sonra yer altı ve tavan gibi alanlarında kullanılmasına yönelik yapıların planlamasına önem verilecek. Çok az kullanılan alanlar, farklı amaçlar için değerlendirilecek.
- **Teras Hayat;** Binaların terasları ve çatıları ortak kullanıma uygun hale gelecek. Güvenlik ve yalıtım önlemleri alındıktan sonra, binadaki çocukların oynayacakları, yetişkinlerin vakit geçirecekleri alanlar haline getirilebilir. Bu sürece ek olarak her evin terası ve çatısı güneş panelleri yerleştirilecek.
- **Şehir ve semt meydanları,** tarihi ve turistik bölgelere özgün yapısal ve çevresel kurallar getirilecek.
- **Mimaride kültürel değerler, motifler özendirilmeli ve ilke, kural haline gelmeli.** Bu kapsamda her konuta, binaya ya da yapıya kültürel bir dokunuş eklenecek. Örneğin Aydın'da yeni bir binanın bir cephesine yörük, Rize'de kemençe, Erzurum'da yerel motiflerden bir resim, görsel, heykel çalışması yapılabilir. Böylece kültür, gözler önünde yaşamış olur.

Cadde, sokak, mahalle, durak gibi isimlerde de yerel ve kültürel isimler kullanılacak.

- **Site Yönetimleri ve apartman idaresi**, topluluğa ve tercihe bağlı olarak belediye bünyesinde kurulacak sisteme göre ilerleyecek. Siteler ve binaların çevreden bağımsız hareket etmesi engellenmiş ve şehirlerin bir bütün olarak idare edilmesi sağlanmış olacak. Aidat ödeme işlemleri telefon faturaları üzerinden toplanabilecek. Bu sistem dahilinde pis ve bakımsız bina kalmayacak. Bu süreçte çalışmak isteyen engelli, emekli veya yarı zamanlı işçiler istihdam edilebilecek.
- **Özel Çevre Bakım Ekipleri kurulacak** ve bu kapsamda, kamu sınırları haricinde kalan özel mülklerin içerisinde kalan bahçe, bina çevresi gibi alanların bakımı, ilaçlanması, temizlenmesi ve kontrol edilmesi için, mülk sahipleri ile birlikte hareket edilecek. Bahçesine ve çevresine bakım yapamayanlar, bu ekiplerden hızlı, periyodik, sağlıklı ve ekonomik destek isteyebilecek. Bu kapsamda sistem, özel mülklerin çevre temizliği, bakımı ve ilaçlanması adına da bir yöntem geliştirmiş olacak. Hem istihdam yaratacak hem insanların talepleri karşılanacak hem de temizliğin devamlılığı sağlanmış olacak.
- **Mezarlık bakım görevlileri** ile artık düzenli olarak mezarlar ve mezarlıkların temiz ve bakımlı kalması sağlanacak. Bu kapsamda herkes direkt olarak mezarlık görevlisi ile iletişim kurabilecek ve bahşiş karşılığında anne, babasının mezarına su dökmesini ya da temizlemesini isteyebilecek. Böylece biri madde kazanç sağlarken, ailesinin mezarına gidemeyenler de manevi huzur sağlamış olacak.
- **Paylaşımlı Otopark Projesi** kapsamında kamu ve araç sahipleri iş birliği ile otoparklar inşa edilecek. Her aracı olan vatandaş ya da projeye yatırım yapmak isteyenler, projeye maddi katkıda bulunabilecek. Şehirlerdeki tüm otoparklar devlet, özel yatırım ve halk yatırımları ile ortak olarak inşa edilecek. Otopark sorununu çözmek adına yer altı ve yer üstü katlı otopark sistemleri geliştirilecek. Her araç sahibinin bir park alanına sahip olması hedeflenecek.

BARINMA HAKKI – KONUT FONU

- **Konut Fonu: Ücretsiz barınma hakkı** adına her haneden yıllık 2000₺ ile 10.000₺ konut katkı payı alınacak. Yılda yaklaşık 20 milyon haneden toplanan bu fon ile yılda 100.000 adet konut inşa edilecek ve aylık cüzi bir kira bedeli ile halka dağıtımı yapılacaktır. Bu kira bedeli yine konut fonuna aktarılacaktır. Yapılacak konut sayısı her yıl %20-30 oranında artacaktır. Kiralardan alınan vergiler de konut fonuna aktarılacaktır. Konut alan vatandaş konutun %50 sine sahip olacaktır. %50 hisseye de fondaki vatandaşlar sahip olacaktır. 10 yıl sonunda yaklaşık 500 bin konut yapılacaktır, 500 bin kişi ev sahibi olacaktır ve 20 milyon hanenin bu evlerde hisseleri olacaktır. Konut yapımlarını ülkemiz firmaları üstlenecek, yerli malzemeler kullanılacak, ülkemiz halkı çalışacak... Hep birlikte çalışacak, hep birlikte yaşayacağız.
- **Köy yaşamında barınma** öncelikle eski ve kullanılmayan evlerin yenilenmesi ile gerçekleşecek.
- **Şehirlerde barınma hakkı**, binaların geniş alanlarda sitelere dönüşmesi sonucu konut sayısının artması ile mümkün olacaktır.

- **Ayrıcalıklı Sağlık;** Bebekli anneler, çocuklar, engelliler, engelli aileleri, gaziler, şehit aileleri ve yaşlılar her şeyin üstünde ayrıcalıklı sağlık ve sosyal haklara sahip olacaklar, evde sağlık ve taşınmalı sağlık hizmetinden yararlanabilecek. Acil durumlarda ilk olarak telefon ve görüntülü olarak sağlık hizmetine başvurulabilecek.
- **Hasta ve Çocuk Bakıcılık Desteği;** Sosyal politikalar çerçevesinde, çocuk bakıcılığı, yaşlı bakıcılığı ve hasta bakıcılığı devlet kontrolünde eğitilmiş ya da eğitimi almış kişiler tarafından devlet bünyesinde gerçekleştirilecek. Bu program dahilinde emekli vatandaşlar, öğrenciler, gönüllüler, hemşireler evde bakım hizmetleri programında istihdam edilebilecek. Kayıt dışı çalışanlar kayıtlı ve sistemli hale gelecek. Bakıcılık hizmeti tam ve yarı zamanlı olabilecek. Ücretli ve ücretsiz bakım ve bakıcılık sosyal hizmetleri ailelerin yükünü azaltmış olacaktır.
Herhangi bir vatandaşın hastası olduğunda, tam zamanlı, tek seferlik, yarı zamanlık ya da haftalık bakıcı desteğine ihtiyaç duyduğunda bu programa başvurabilecek. Hem ekonomik hem de güvenli şekilde bakım destek ihtiyaçları karşılanmış olacak. Bakıcılar program dahilinde çalışanlar temel eğitime tabi tutulacak.
Örneğin aile tatil yapmak istediğinde, cenazesi olduğunda, acil desteğe ihtiyacı olduğunda, hastasını banyo yaptırmak istediğinde bakıcı programına başvurabilecek. Yaşam boyu bakım gerektiren durumlarda, ailenin yükünün rahatlatılması ve moral adına gerekli her şey yapılacak. Ailelerin uzun ya da kısa süreli işlerinde bakım yükünü ve sorumluluğunu rahatlatmış olacağız. Bu sayede çalışan annelerin ya da kısa süreli başka bir işi olan kadınlarımızın çocuk bakım yükünü ve sorumluluğunu rahatlatmış olacağız.
- **Gezi ve Sosyal Yaşam hakları** kapsamında annelerin, ailelerinin, engelli ailelerin, emekli vatandaşların ve yaşlıların tatil ve dinlenme programı geliştirilecek. Tatil için para ayıramayan aileler ülkenin dört bir yanındaki kamu tesislerden ücretsiz olarak yararlanabilecek ve bu program danışmanlar yardımı ile teşvik edilecek.
- **Çocuk esirgeme ve aile edindirme** politikaları gözden geçirilecek. Çocuksuz aileler, eşini ya da çocuğunu kaybetmiş anneler bu programlarda ilk sırayı alacak. Herkesin bir ailesi olması hedeflenecek. Tüm çocukların anne, baba ve aile sevgisi ile yetişmesini sağlayacağız.
- **Anne Emeği Yemek Üretim Programı;** Bu kapsamda birçok bölgede ve mahallede ev yemekleri üretim tesisleri kurulacak. Bu alanlarda, kadın ve anne çalışanlar tam zamanlı ya da yarı zamanlı çalışabilecek. Saatlik çalışma programı ile çocuklarının bakımından da mahrum olmayacaklar.
- **Çocuklara Özel Tablet Üretimi:** Günümüz teknoloji dünyasında madem çocuklar sanal ortama bağımlı oldu, bu durumun en sağlıklı çözümünü üretmek de devletin görevidir. Bu program ile çocuklar ailelerinin telefonları üzerinden değil de kendi tabletleri üzerinden görsellere bakacak, oyun oynayacak, video izleyecek. Telefon gibi küçük ekranlar yerine tablet ekranlarından izleyecekler. Youtube benzeri oluşturulacak yerli ve özgün uygulama sayesinde içerikleri kendimiz belirleyebileceğiz. İçerik için, yayıncılar, aileler, danışmanlar, akademisyenler iş birliği yapacak.
- **Sosyal Çevre;** Bebek, çocuk, anne, çocuklu ailelerin ve engellilerin daha rahat bir hayat sürmeleri adına sosyal ve çevresel ortamları güçlendirilecek. Bakım, açık hava, temiz hava, oyun parkı, anaokulu, psikolojik danışmanlık gibi hizmetlere herkesin eşit olarak ulaşması sağlanacak.

YAŞILAR, EMEKLİLER, ENGELLİLER VE AİLELERİ

- **İkinci Bahar Yaşlı Yaşam Merkezi;** Yaşlı bakım evleri değil, **Yaşlı Yaşam Merkezleri** ile yaşlı insanların bakımları ve yaşamları rahatlayacak, üretime katkı sağlayabilecek, doğanın içinde rahat nefes alabilecek. Dahili sağlık hizmeti ile sağlık hizmetinden hızlıca yararlanabilirler. İsteyen bahçe ile hayvanlar ile uğraşabilecek, ormanlarda yürüyüş yapabilecek, yaşlıları ile sohbet edebilecek, çay kahve içebilecek, günlük, haftalık, aylık gezilere katılabilecek, spor yapabilecek, kitap okuyabilecek. Büyüklerimizin hakkettiği huzurlu ve insancıl hayatın keyfine burada varacaksınız.
 - *İkinci bahar programı, köy üretim tesisleri ile birleştirilebildiği bölgeler olacak.*
 - *Üretime katkı olması adına yaşam merkezilerden isteyen vatandaşların çalışması sağlanabilir. Örneğin birkaç ufak makine ile maske üretebilirler, tavuk besleyebilirler vs.*
 - *Yaşlı – Genç Buluşması programı kapsamında lise ve üniversite öğrenciler gönüllü ya da zorunlu olarak bu merkezlerde görev alabilirler. Örneğin spor akademisi öğrencileri spor egzersizleri yaptırabilir, güzel sanatlar öğrencileri yaşlılarımıza resim yaptırabilir.*
 - *Yabancı Konukların gelmesi adına bu program bir turizm politikası olarak da tanıtılacaktır. Bu sayede on iki ay turizm canlı tutulmuş olacak.*
- **Yaşlı çalışması;** çalışmak isteyen yaşlı ve emekliler, yerel işlerde, denetlemede, tamir, bakım, temizlik ya da eğitim işlerinden yarı zamanlı ve serbest şekilde çalışabilecekler.
- **Hayat arkadaşı;** Eşini kaybetmiş ya da boşanmış kadın ya da erkek fark etmez, yaşlı vatandaşlarımızın yalnız yaşamalarına karşı çözüm olması adına geniş kapsamlı bir program geliştirilecek. Bu program kapsamında evlilikler, psikolojik danışmanlar rehberliğinde özendirilecek. Miras sorunu üzerine çözümler belirlenecek. Evlatlık edindirme politikaları ile paralel çalışma geliştirilecek. Ceza evindeki vatandaşlarımız da rehabilitasyon çalışmaları sonucunda bu programa dahil edilebilecek.

ENGELLİ BİREYLER VE AİLELERİ

- **Rehabilitasyon ve danışmanlık hizmeti** sadece engelli birey için değil, aile ve yakınları için de yapılacak. Engelli birey ve ailelerine sürekli yaşam eğitimleri verilecek.
- **Ayrıcalıklı Sağlık;** Bakıma muhtaç engelli bireyler ve aileleri sağlık hizmetinden ayrıcalıklı olarak yararlanacak. İlk olarak telefon ve görüntülü olarak sağlık desteği alınabilecek. Gece gündüz evde sağlık ve gerekli şartlarda taşınmalı sağlık hizmetinden yararlanabilecek.
- **Engelli Çalışma Programı;** Çok geniş kapsamlı planlanacak olan çalışma programı ile engelli bireylerin çalışma ve sosyal hayata dahil olması hedeflenecek. Engelli Satış Platformu; Tüm havalimanı, meydanlarda ve otogarlarda engelli satış platformu olacak, engelli bireyler burada çalışabilecek.
- **Her belediyeye engelli işlerinden sorumlu bir memur** ya da mühendis ataması yapılacak. Bütün yapılan işlerin engellilere yönelik uygun olup olmadığı doğrudan tespit edecek.
- Görme engellilerin hayatını kolaylaştırmak ve renklendirmek için **sesli gezinti programı geliştirilecek.** Yapay zekâ ve kamera destekli olarak hazırlanacak program sayesinde görme engelli vatandaşlar dışarı çıktıklarında rehber sesli olarak çevreyi, nesneleri anlatacak; trafik ışığının rengini, çevredeki tarihi yapıları, mağazaları, markette aldıkları ürünlerin son kullanma tarihini, ağaçları, insanları, her şeyi sesli olarak anlatacak...

Aile kurumu ve elenecek çiftlerin desteklenmesi, korunması, evliliklerinin sağlıklı şekilde devamlılığının sağlanması ülke insanının ve insanlığın devamlılığı adına önemli unsurlardan biridir.

- **Evlilik Platformu;** Kadın ve erkekleri birbiri ile buluşturma üzerine kurulacak bu programa, isteyen herkes belirli şartlarda ve danışmanlık hizmetlerden geçerek kaydolabilecek. Çiftler birbiri ile tanıştıktan ya da yapay zekâ ve danışmanlar aracılığı ile eşleştirildikten sonra iletişime geçecekler. Bu süreç isteğe bağlı olacak uzmanlar aracılığı ile kontrol edilebilecek.

En başta aşırı tepkiler olabilir, fakat zamanla programın amacını, evrenselliğini ve gerekliliğini herkes anlayacak. Günümüz dijital dünyasında artık kadın ve erkeklerin birbiri ile tanışması bile zorlaşıyor. Devlet güvenliği ve uzman kontrolü altında herkes birbiri ile güven içinde ve diliyoruz ki uzun süreli ilişkilere atılabilecek. Örneğin Isparta'da yaşayan bir genç kadınıımız, Erzurum'da bir delikanlı ile tanışıp evlenebilecek. Rehberlik kontrolü dahilinde olması insanların duyguları ile oynanmasının ve programın kötüye kullanılmasının önüne geçecek.

Üzerine çok detaylı konuşulması gerekecek bu programın başarılı olacağına inanıyorum. Kimsenin yalnız hayat geçirmesini istemem. Bir aile kurmak, bir ilişki yürütmek, birlikte yaşamak, çocuk sahibi olmak, hayatın yükünü de mutluluğunu da bir eş ile sürdürmek herkesin isteği olmasının yanında, devlet babanın asli görevi olması gerektiğini düşünüyorum.

Şunu unutmayın, kimse kimseyi zorla programa dahil etmeyecek. Sistem, danışmanların tavsiyesi üzerine ya da bireylerin kendi isteği ile ilerleyecek. Devlet, sadece evlenmek ve aile kurmak isteyen insanlara bir kapı açmış olacak. Yoksa isteyen kişi isteği ile birlikte olmakta, eğlenmekte ve evlenmekte özgürdür. Fakat göreceksiniz, program öyle tarafsız ve başarılı olacak ki, zamanı geldiğinde herkes bu sistem sayesinde ilişki kuracak ve evlenecek.

18- DOSTUM PROGRAMI İLE HERKESE DESTEK

1 HEKİM, 1 GÜVENLİK, 1 AVUKAT, 1 MUHASEBECİ, 1 İDARECİ, 1 MİMAR, 1 PSİKOLOG

*İnsan ilişkileri, sosyallik, evlilik, psikolojik destek, rehberlik gibi sosyal programların genel adı. **Dostum programı kapsamında** aile hekimleri gibi aile ve birey destek hizmetleri geliştirilecek. Her birey ilişkide olduğu sorumluyu tanıyacak, iletişimde olacak, her ihtiyacı olduğunda telefon edebilecek, mesaj yazabilecek, yüz yüze görüşebilecek, yardım isteyebilecek. Bu destek ve yardımlaşma köy, kırsal, mahalle ve bölgesel nitelikte olabilecek. Bu sayede kimse kendini yalnız hissetmeyecek.*

Dost, bilgi ve becerisi ile insan hayatını rahatlatacak.

- *Tüm çiftlere, **evlilik öncesi ve sonrası temel eğitimler** verilecek. Bu eğitimlerde deneyimler aktarılacak, tavsiyeler sunulacak; cinsellik, ailenin önemi, çocuk sahibi olmak, saygı-sevgi kuralları gibi... Genç çiftlere çocuk sahibi olmadan önce ve **gebelik döneminde danışmanlık ve eğitimler** verilecek. **Aile içi eğitim ve danışmanlıkların** sürekliliği sağlanacak. Psikologlar gerek telefon ile gerek yüz yüze belirli aralıklar ile insanları takip edecek. Maddi, manevi ve aile toplum ilişkilerini izleyecek.*
- *Sağlık ve beslenme alanında diyetisyen ve beslenme uzmanları destek verecek. Hem bireyler rahatlıkla uzmanları arayabilecek hem de uzmanlar belirli aralıklarla kişileri kontrol edebilecek.*
- *Güvenlik için **Sivil Milis** güvenlik görevlileri doğrudan bireye destek verecek.*
- *Yapı ve tadilat işlerinde herkes, toplum mimarı ve toplum mühendisi ile birlikte çözüm üretecek.*
- *Hukuki ve idari süreçlerin herkese ulaşması ve kimsenin korkmaması adına aile avukatı ve aile muhasebecisi herkesin hizmetinde olacak.*
- *Rehberlik ve aile danışmanı sağlık, eğitim, aile içi ilişkiler, sosyal ilişkiler vb. konularda bireyin ve ailenin hizmetinde olacak. Psikolojik – Rehberlik ve Danışmanlık hizmeti dahilinde*
 - *Herkese düzenli terapi hizmeti alacak,*
 - *Danışmanlık ofisleri kurulacak,*
 - *Marka ve reklam danışmanlığı ulusallaşacak ve yaygınlaşacak,*
 - *Çocuk ve aile eğitimleri verilecek.*
- *Spor ve sosyal politikalar kapsamında tüm herkesin spor, gezi, beslenme danışmanı olacak. Bu danışmanlar kişileri spora teşvik edecek, takip edecek.*

Kurtuluş programı kapsamında, annelerin rahatlıkla ve sağlıklı şekilde doğum yapması, bebeklerini en iyi şekilde büyütmeleri ve eğitmeleri adına, devletin neler yapması gerektiği aşağıda sıralanmıştır.

Gebelik öncesi, doğum ve 0-2 yaş

- *Evlilik önce ve sonrası tüm anne adaylarına evlilik ve gebelik eğitimleri verilecek. Gebelik sürecinde ise çocuk yetiştirme eğitimleri başlayacak.*
- *Tüm süreçlerde danışmanlar, anneler ile iletişimde olacaklar.*
- *Çalışan anneler doğum öncesi 3 ay izin, doğum sonrası 6 ay ya da isteğe bağlı 1 yıl izin alabilecek.*
- *Doğum öncesi ve sonrası, anne ve bebeğin sağlık, hareket, bakım ve beslenme süreçleri hekimler, danışmanlar ile takip edilecek.*
- *Anne ve bebeğin en sağlıklı gıdalar kullanması sağlanacak.*
- *Anne ve yenidoğan bebekler için evde sağlık ve taşınabilir sağlık hizmeti geliştirilecek.*

2-5 yaş arası.

- *Bebek iki yaşına geldiğinde, çocuklar için özel olarak üretilmiş Çocuk Tableti hediye edilecek.*
- *Sosyal medya yayıncıları ve eğitimciler iş birliği ile hazırlanacak hem eğlenceli hem eğitici videolar ve oyunlar ile çocukların okul öncesi eğitimi başlamış olacak. Böylece çocuklar, YouTube, Facebook, Tik Tok gibi boş ve gelişigüzel içeriklerden uzaklaştırılmış olacak.*
- *Gönüllü öğrenci çalışma programı kapsamında, genç üniversite öğrencisi, her gün bir saat aileyi ziyaret ederek çocuk ve çocuk eğitimi ile ilgilenecek. Bu sistem hem anneler hem çocuklar hem gönüllüler için faydalı olacaktır.*
- *Ücretli ya da ücretsiz bakıcı desteği ile anne çalıştığı zamanlarda ya da acil durumlarda bakıcı isteyebilecek. Bunun için kapsamlı bakıcı havuzu oluşturulacak.*
- *2-5 yaş arası tüm çocukların, okul eğitimine kadar, temel sağlık, spor, hijyen, birlikte yaşam alışkanlıklarına sahip olmaları ve temel ahlaki değerleri öğrenmesi hedeflenecektir. Çocuk Tableti, toplumsal yardım programı, aile danışmanlık programları, yaşlı çalışma programı ve öğrenci çalışma programı tüm bu eğitim süreçlerini destekleyecektir.*
- *Annelerin zihinsel ve psikolojik sağlığını korumak adına, anne ve çocuğun düzenli aralıklarla tatil ve dinlenmeleri sağlanacaktır.*
- *Çalışmak isteyen anneler için yakın çevrede saatlik ya da yarı zamanlı işlerde çalışabilecek.*

Okul öncesi 5-7 yaş arası tüm çocukların ilkokula başlayana kadar aşağıdaki temel eğitimleri almış, temel alışkanlıkları öğrenmiş, temel bilinci kazanmaları hedeflenecek.

- *Temel kültürel eğitimler ile birlikte, ülke, insan ve çevre bilinci kazanması.*
- *Spor alışkanlığı kazanması.*
- *Temel dini, ahlaki değerler kazanması.*
- *Temel hijyen, temizlik ve kişisel bakım alışkanlığı kazanması.*
- *Ortak yaşam alışkanlığı kazanması.*
- *Okula hazırlık adına temel kurallar eğitimi.*

- **Derde Derman Anlayışı:** Kimse göğsüne vura vura sol yanını çürütmesin! Ağa da paşa da başkan da vali de kaymakam da ülke insanının varlığı ve huzuru içindir, kimse size yüz çeviremez. Devletin görevi, derdi olana derman bulmaktır, dertsiz dert açmak değil. Bu hakkı herkes aklına kazısın ve sorununa çözüm bulmak adına hakkını arasın. Bu demek değil ki her soruna çözüm bulunacak. Sorunlar ancak hukuki şartlar, kanunlar, kurallar altında çözülebilir.
 - **Toplumsal Yardım:** Halkın karşılaştığı ve karşılaşacağı acil durumlar için, insanlar arası bir ağ oluşturulacak. Herkes, kendi bulunduğu konuma göre desteğe ve yardıma hazır olduğunu dijital olarak bildirecek. Evde hastanız olur, memlekette cenazeniz olur, okulda çocuğunuza ulaşamazsınız, aracınızla ilgili sorun vardır, evinizde yangın çıkmıştır. Bunlar gibi benzeri acil durumlarda, siz müdahale edene kadar yakındaki bir yurttaştan destek isteyebilirsiniz. Bu sistemde tüm kontrol devlet idaresinde olması kaydı ile kişiler gönüllü ya da ücretli katılabilirler. Böylelikle toplumsal yardımlaşma ve dayanışma zinciri kurulmuş olur.
 - a. *Toplumsal Yardım kapsamında, hasta bakıcı programı, öğrenci destek programı, yardım eli programı (çalışacak ya da işinizde yardımcı olacak biri), çocuk bakım programı, birlikte etkinlik programı, acil durum programı, kısa ve uzun süreli destek programı, temizlik destek programı, yemek destek programları birlikte düşünülebilir.*
 - b. *Cenaze işlerinizi çözmek ve tüm işleri yürütmek adına bir memur, cenaze süreçlerinde sizin yanınızda olacak ve cenaze sahibine yardım edecek.*
 - **Pazar – Park – AVM;** Her mahalli bölgede, nüfus durumuna göre çok amaçlı park, spor ve alışveriş merkezleri oluşturulacak. Bu alanların açık ve kapalı bölümlere sahip olacak. Çocuk oyun parkları, piknik alanları, spor alanları, çay bahçeleri, kafeler, lokantalar, dükkanlar gibi insanların ihtiyacına ve rahatına yönelik sosyal ve ticari alanlar olacak. Genç, yaşlı tüm halkın kendine bir yer bulacağı doğa ile iç içe bu alanlarda insanlar, sosyal, sportif ve ticari her ihtiyacını karşılayabilecek.
 - **Giyecek Ayrımcılığı** adına ayakkabı, aksesuar ve kıyafetlerdeki marka simgeleri ve isimleri yasaklanacak. Böylelikle insanlar arasında marka takıntısının, marka baskılarının ve marka statülerinin önüne geçilmiş olacak.
- **DESTEK PARA:** Halk kredisi programı ile **herkes için, ihtiyacı doğrultusunda rahatlıkla kullanabileceği bir artı para limiti** açılacak. Kartlı ödeme sistemine bağlantılı olarak çalışacak bu sistem hayatı her alanda kolaylaştıracak. Örneğin taksiye bindiniz hesapta paranız yok, pazara gittiniz paranız yok, faturanızın son ödemesi paranız yok... bu artı paranız ile ödemelerinizi yapabileceksiniz. Daha sonra hesabınıza para girdiğinde kullandığınız para geri alınacak. Zor anlarda devlet, vatandaşının yanında olduğunu gösterecek.
- **Güvenlik için uyarıcı cop;** Hangi alanda olursa olsun kurallara uymayanlara karşı ilk müdahale olması adına uyarıcı elektrikli copların kullanımı yaygınlaşacak. Kurallara şiddetli şekilde karşı çıkanlar ve sözlü uyarılara uymayanlara karşı kullanılabilir.

- **Beni takip et uygulaması:** Bileklik, dijital saat, telefon uygulaması ya da benzer elektronik cihazlar üzerinden kullanılabilecek kişisel takip programı, isteğe bağlı olarak istenilen kişilere ya da güvenlik sistemine açık hale gelebilir. Kişi acil bir durum olduğunda direkt güvenlik talebinde bulunabilir. Çocukların güvenliği ve hareketi aileler ya da yapay zekâ tarafından takip edilebilir. Kontrol dışı hareketler olduğunda sistem otomatik takibe geçebilir.
- **Tatil, Dinlenme, Gezi ve Sosyal Yaşam hakları geliştirilecek.** Her yurttaş yılda en az bir kere mevcut yaşam alanında uzaklara gidip tatil yapma hakkına sahip olacak. Bu hak insanların zihinsel olarak rahatlamalarını sağlayacak. Bu program için en başta kamunun dinlenme tesisleri ve kullanılmayan alanlar tercih edilecek. Bu program yaz dönemi dışında olduğunda turizm alanlarına ekonomik bir hareketlilik katacak.

▪ **Barınma ve Taşınma Hakkı;** *Barınma, taşınma, yer değiştirme özgürlüğü tüm halkın temel hakkı olacak. Bu temel hakka sahip olamayanlara devlet imkanlar geliştirilecek. Barınma problemi sosyal politikalar ile aşılamayacak bir sorun değildir. Kısa ya da uzun mekân değişikliği herkese faydalı olacağı için teşvik edilecek ve fırsatlar oluşturulacak.*

- **Kadın ve anne çalışanların** mümkün olduğu iş kollarında isteğe bağlı evden ya da telefondan çalışmalarına yönelik programlar oluşturulacak. Bu durum annelerin çocuklara daha fazla vakit ayırmalarını desteklerken, üretimden ve hareketten geri kalmamalarını sağlayacaktır.
- **Din ve İnanç Birliği;** ülke içinde yer alan tüm din ve inançların hakkını savunma ve insanlara temel öğretiyi ulaştırmak adına bir birlik oluşturulacak. Bu birlikte ateist ve inançsız grupların bile söz hakkı olacak.
- **Geri Dönüşüm Atölyeleri, Yenileme Fabrikaları** bünyesinde artık birinin eskisi başkasının yenisi olacak. Her bölgede kullanılmayan, atıl ya da ikinci el inşaat, otomotiv, makina, mobilya, parça, maden ürünleri gibi şeylerin arşivlenmesi, yenilenmesi ve depolanması adına atölyeler kurulacak. Bu sayede ihtiyaç dışı fazla ürünlerin, ihtiyaç sahibine ulaştırılması sağlanır, israf engellenir, geni dönüşüm yaygınlaşır. Örneğin evinizde kullanmadığınız bir masa, bu depolarda yenilenebilir. Hiç kullanmadığınız kıyafetler, yıkanıp paketlenip kullanır hale gelebilir. Eskimiş ayakkabınızın tamiri edilip belki köy ve inşaat işlerinde kullanılması sağlanabilir.
- **Sosyal Puanlama;** Sosyal puanlama ile belirli çerçeveler doğrultusunda, öğrencilikten başlayarak her vatandaş yaptığı her hareket neticesinde bir puan alacak. Sosyal, ahlaki ve toplumsal ve benzeri değerlere göre belirlenecek bu puanlar sosyal hayatta ve iş hayatında bireyin yerini belirlemede etkili olabilir, keskin karakterlerin dizginlenmesini sağlayabilir, hastalıklı düşüncelerin gelişmesini engelleyebilir. Örneğin bir memuriyet için kimse kimseden yardım istemeyecek, torpil ortadan kalkacak, sınavlar ve diğer kriterlerden sonra vatandaş puanı bu alanlarda etkili olabilecek. Tartışmaya açık bir program olabilir; fakat ortak düşünceler neticesinde karar verilebilir.

- **Nüfus Planlaması ve Nüfus Dağılımı;** Ekonomik ve sosyal programlara paralel olarak istihdam olanakları ülkenin geneline yayılacak, bu sayede nüfus orantılı olarak coğrafyaya yayılmış olacak. Ayrıca nüfusun dengeli şekilde devamlılığı sağlanmış olacak.
- **Şiddet ve Nefrete Karşı;** Nefret, aşağılama, alay, şiddet, kavga, zorbalık durumlarına karşı topyekûn mücadele başlatılacak. Okul, aile, iş yeri gibi yerlerde zorbalığın, alaycılığın takip edilmesi ve önlenmesi adına sistemler oluşturulacak. Televizyon dizileri ve internet ortamında temiz bir dil kullanılması sağlanacak. Sanal dünyanın getirdiği rahat ve kontrolsüz ortam kesinlikle kontrol altına alınacak. Herkes bilmeli ki nefret, şiddet, alay, aşağılama insanları çok yönlü tüketecek eylemlerdir. Hepimiz bunun farkında ve bilincinde olmalıyız. Sosyal puanlama bu sistemi destekler nitelikte olacak.

- **Özendirici Meşguliyetler;** *Herkese, çocuklar dahil, iş dışı vakitlerini ya da boş zamanlarını değerlendirmeleri adına işlevsel, faydalı etkinlikler ve ortamlar oluşturulacak. Her insanın sosyal bir grubun parçası olması hedeflenecek. Bu süreç, herkes için ömür boyu takip edilecek. Sosyal, sportif ve kültürel politikalar bu süreci destekler nitelikte olacak. Örneğin balıkçılık ile ilgilenen insanların birliği olacak, kelebekleri seven insanların birliği olacak, doğa yürüyüşünü seven insanlar istediğinde birlikte hareket edebilecek. Bu birlikteliklere, her bölgede her insanın katılması hedeflenecek. Kişiyeye özel sosyal danışmanlar, bu süreçte insanları teşvik edecek ve yardımcı olacak.*

- **Tüm ulaşım için bir tek indirim kartı- Vatan Kart:** Öğrenciler, yaşlılar, engelliler, şehit aileleri ve gaziler için uygulanan indirimler tek bir karttan kullanılacak. Bu kart tüm şehirlerdeki ulaşım araçlarında, toplu taşımalarda, lokantalarda, mağazalarda geçerli olacak. Bir öğrencinin indirimli ulaşımdan yararlanması için İzmir’de ayrı, Antalya’da ayrı, Trabzon’da ayrı bir kart başvurusu yapmasına gerek kalmayacak. Her şey tek bir uygulama üzerinden ve dijital olarak gerçekleşecek. Belge aktarma, fotoğraf ve ödeme işlemleri tamamen sanal ortamda gerçekleşecek.
- **Yazın çocukların suya girmesi, serinlemesi ve eğlenmesi** adına her bölgeye pratik kalıcı ya da taşınabilir havuzlar yapılacaktır. Su kanalları, göletler ve barajlarda suya girmek için platform ve güvenlik önlemleri alınacaktır. Bundan sonra sulama kanalında, barajda, gölde, gölette yüzmeye giden çocuklardan ölüm haberleri almak istemiyoruz.
- **Bireysel Güvenlik;** Herhangi bir yurttaş, yaşadığı çevrede sürekli baskı görüyor, huzursuz ediliyor, tehdit ediliyor ve önlemler yetersiz kalıyor ise vatandaşın talebi üzeri yaşadığı şehir, kimlik bilgileri, tüm iletişim kaynakları değiştirilebilir. İnsanların huzuru adına hiçbir sorun kalıcı ve korkutucu hale gelmemeli. Devlet, insanın ve insanların huzuru için üst düzey çaba göstermeli.

- **Ev hayvanı bakmak**, sadece sevgi ile olmaz. Hayvanın bakımını ve yaşamsal şartlarını karşılamamız gerekir. Ev hayvanı sahiplenmek, almak ya da bakmak, izne ya da bildirim tabi olmalıdır, ancak kontrol sonucu herkes ev hayvanı sahibi olabilir. Uygun şartlar sağlanmaz ise sahiplenmeye izin verilmeyecek. Başka bir canlının hayatı geçici heveslere bağlı olmamalıdır.

▪ **Sokak hayvanlarını ve barınakta yaşayan hayvanları sahiplenme teşvik edilecek.** Buna istinaden mama ve bakım masraflarının bir kısmı devlet tarafından karşılanabilecek. Sahipsiz ve sokakta yaşayan hayvanların saldırgan ve hasta olanların tespiti, bununla birlikte kısırlaştırma ve düzenli ilaçlanmaları otomasyon teknolojileri ile takip edilecek.

- **Sokak hayvanı bakım ve barınak hizmetleri sistemli ve yaygın hale gelecek.** Barınak sayılarının artması ve barınaklarda gönüllü, emekli ve öğrencilerin görev alması şeklinde bir program geliştirilecek. Bu konuda tüm hayvanseverler ve dernekler ile birlikte hareket edilecek.
- **Mini Hayvan Parkları:** Şehirlerin tüm mahalle aralarına mini hayvan parkları kurulacak. Burada kedi, köpek gibi sokak hayvanları ve kümes hayvanları bulunacak. İçinde mini kafenin de yer aldığı bu parkları, insanlar, çocuklar ziyaret edip, hayvanları besleyecek, onlarla vakit geçirecek, onları sahiplenebilecekler. Böylece barınak ortamları daha yaşanır hale gelecek, şehirde yaşayan yurttaşlar için meşgale alanı olacak ve hayvan sahiplenme olasılığı artacak.
- **Sokak Hayvanları için Tuvalet Kumu:** Özellikle çocuk parkı, apartman ve site gibi alanların içlerinde kedi ve köpeklerin dışkı ihtiyaçlarını gidermeleri adına kum havuzları oluşturulacak. Bu kum havuzları düzenli şekilde görevliler tarafından temizlenecek. Diğer türlü insanlar kediler ve köpekler kaka yapıyor diye, toprakları kapatmaya hatta beton atmaya başladılar. Bu kum havuzları buna engel olacaktır.
- **Sahipsiz sokak hayvanlarından 50 binden fazlası**, üretim programı kapsamında açılacak tarım üretim tesislerine gönderilecek. Hem bu tesislerin güvenliği sağlanmış olurken hem de köpeklere yuva bulunmuş olunacak.
- **Otel, lokanta gibi yerlerdeki arda kalan yemek fazlaları** ve bazı atık yemekleri barınaklar toplayıp, havanların beslenmesinde kullanabilecek.
- Günümüzde halen devam eden **köpeklerin kuyruk ve kulaklarının kesilmesi** kesinlikle yasaklanacak.
- **Yaban hayatı koruma** adına avcılık kısıtlanacak ve kontrol altına alınacak ve nesli tükenmekte olan canlıların devamlılığını sağlanacak.
- **Amatör balıkçılar için balık tutma eğitimleri zorunlu tutulacak.** Balıkçı platformu aracılığı ile yasak alanlar ve zamanlar mobil bildirimle herkese bilgi verilecek.

ÇEVRE

- **İklim Sorunu;** *Dünyamızın öncelikli sorunu iklim değişikliği sorunudur. İnsanoğlunun sınırsız açgözlülüğü ve bencilliği, doğayı yok etmekte. İklim değişikliğine önlem almaz isek yarınlarımız çok zorlu olacaktır. Bu soruna karşı uzun vadeli önemler artırılabilecek ve toplumun geneline eğitimler verilerek çevre bilinci aşılanacaktır. Dünyamızda, insanların haklarını düşündüğümüz kadar, doğa ve hayvan hakları da ön planda tutulmalıdır.*
- **Kuraklık ile mücadele:** Son yıllarda tarım alanları, meralar, yaylalar, orman alanları %20-30 seviyesinde azalırken, inşaat ve yerleşim alanları %20-30 oranında artmış. Villa yapmak için çiftlik yapmak için ağaçları kesmişiz, meraları azaltıp hayvancılığı kısıtlamışız, ormanları yakmışız, tarım arazilerine imar vermişiz. Buna kim izin vermiş, Amerika mı, İsrail mi, İngiliz mi? Biz yapmışız biz, biz. Bir yandan kuraklık ile iklim değişimi ile mücadele eden devlet, bunları yapan da devlet.
- **Afetler ile Mücadele;** Deprem, orman yangınları, sel felaketleri, toprak kayması, su baskınları gibi doğal afetlere karşı ancak doğaya saygılı ve bilimsel yöntemler ile gerçekçi mücadeleler verilebilir. İnsanların ihtiyacını karşılamak adına doğanın dengesini bozmak, evrene ve yaratana karşı yapılan büyük ihanettir. Devletin asli görevi, yanlışa yanlış ile cevap vermek değil, kendi insanlarına fırsatlar ve çözümler sunmak olmalıdır.
- **Orman yangınlarına karşı** ormanlık alanlara ve şehir girişlerinde trafik kontrolleri yapıp halka bilgilendirme verilecek. Yangınların ağırlıklı insan eli ile çıktığı anlaşıncaya, yerlere izmarit atma, çöp atma, ormanda ateş yakma gibi eylemlerin engellenmesi adına katı politikalar uygulanacak.
- **Çevre Kirliliğinin Önlenmesi;** İnsan eli ile çevrenin kirlenmesi, çöplerin bilinçli yerlere atılması, molozların geliş güzel yerlere atılması, ormanlarımızı, denizlerimizi, parklarımızı çöp sahalarına çevirmektedir. Bu kirliliği önlemek adına teknolojiyi kullanacağız.
- **Her alana bir sorumlu;** Her piknik alanı, kumsal, çocuk parkı ya da halka açık tesis için bir görevli istihdam edilecek. Bu istihdamlar yarı zamanlı çalışacak gençlerden, yaşlı vatandaşlardan ve gönüllülerden oluşacağı gibi daha kapsamlı tesislerde tam zamanlı da olabilir. Böylelikle ülkemizin her sosyal alanı ile ilgilenmiş olunacak, kontrol altına alınmış olacak, güvenliği sağlanmış olacak. Hasar, aksaklık, sorun ya da talep olduğunda direkt üst makamlara ya da yerel beklilere bildirecek. Piknik alanlarında ateş ve mangal yakma talepleri sadece bu görevlilerin denetimi ile yapılabilecek.
- **Ağaçlandırma Eğitimi;** Ağaçlandırma politikaları çerçevesinde anaokulundan başlayıp üniversiteye kadar her yıl, her öğrenci belirlenecek arazilerde ağaç dikimi yapacaktır. Çocuklar için hem eğitici hem de işlevsel ciddi bir etkinlik olarak yıllarca devam edecek. Bu etkinlik sadece çocuklar arasında kalmayıp, hayatın her evresinde belirli aralıklarla tekrarlanacak. Önemli olan bu çalışmanın uzun soluklu, bilimsel ve çevreci şartlarda uygulanmasıdır. Bu sayede temelden başlayarak, insanlara doğa sevgisi aşılanacaktır.

- **ATMA PROGRAMI** çerçevesinde tüm ödemelerin dijitalleşmesi ve vergi kayıt sistemlerine paralel olarak her satın alınan ürün satın alan kişi üzerine faturalanacak. Alınan tüm ürünlerin; su şişesinin, sigara paketinin, kola kutusunun ya da cips ambalajının üzerindeki barkod numarası ile o ürünü kimin aldığı ve kullandığı sisteme kaydedilecek. Diyelim ki bir parka gittiniz yere atılmış bir çekirdek paketi gördünüz, işte o paketin üzerindeki barkod ile o çöpü kimin attığı kolaylıkla tespit edilebilecek. **Sürecin İşlemesi**; Üzerine çok detaylı düşünülebilir ve konuşulabilir, fakat ben şu anda yüzeysel olarak genel fikirlerimi anlatacağım. Çevrenin korunması adına uygulanacak bu süreçte emekli vatandaşlarımızı teşvik edeceğiz. Sabah yürüyüşüne çıkan vatandaş yanına alacağı bir pakete gördüğü çöpleri toplayacak, eğer barkodlu bir ürün bulursa fotoğrafını çekecek ve telefon üzerinden sisteme giriş yapacak. Sistem o çöpü atan kişiyi tespit edecek ve telefonuna bildirim yollayacak. İlk etapta kişiden savunma istenecek, savunması haklı bulunmayan kişi attığı çöpün bedeli ya da katları kadar para cezası ödeyecek. Bu ceza parası onu bulan vatandaş ve sistemi geliştirmek adına paylaştırılacak. Ayrıca bu program yapay zekâ kameraları ile güçlendirilecek. Stadyumlarda sahaya atılan su şişelerinden bile kimlerin attıkları tespit edilebilecek.

Programın Faydaları; Emekli vatandaşların hareketliliğini sağlamak, çalışmak isteyen emekli vatandaşlara gelir kapısı sunmak, çevre kirliliğini önlemek, halkı bilinçlendirmek, kamusal olarak temizliği mümkün olmayan alanların da temizlenmesini sağlamak.

- **İzmarit cep kutusu**; Sigara içen vatandaşların izmaritlerini sokağa atmamaları için yanlarında bulunduracakları kalem boyutunda mini bir çöp kutusu üretilecek ve herkesin kullanması, yanında bulundurması zorunlu olacak. Sigara almak isteyen herkese cep kutusu olup olmadığı sorulacak, yoksa satış yapılmayacak. Böylece hem çevre kirliliği hem yangınlar öncelenecek. Bununla birlikte izmariti atacak yer bulamayana çözüm sunulmuş olacak.

- **Deniz, deniz yaşamı, deniz canlıları üzerine**, bilim insanlarının görüşleri ve incelemeleri çerçevesinde kapsamlı bir çalışma başlatılacak. Kirlilik, bilinçsiz avcılık, kıyıların tahrip edilmesi, atık suların denizlere boşaltılması gibi sorunların çözümleri sırası ile tespit edilip kalıcı çözümler oluşturulacak.
- **Ülkemizdeki tüm göller**, göletler, akarsular, dereler ve deniz kıyıları bakım, denetim ve kontrol altına alınacak. Her bir alan belirli aralıklarla görevliler tarafından kontrol edilecek. Su, su canlıları ve bitkiler hepimizin sorumluluğundadır.
- **Suyun tasarruflu kullanımı adına kitapçık**, videolu eğitim programı ile herkese direkt sunumlar yapılacaktır. Örneğin evimizdeki bulaşık makinaları ya da çamaşır makinalarının hangi programda ne kadar su harcadığını kaçımız biliyoruz? Ya da yıllık periyodik bakımlarını kaçımız yaptırabiliyoruz. İşte yeni sistem tüm bunları sizin adınıza takip edecek ve size bildirecek. Örneğin su tasarrufu sağlamak adına çaylar sadece demlik poşeti şeklinde üretilse veya bu şekilde demlik içi bir aparat üretilse, demlikleri su ile temizleme derdi son bulacak. Çay tortusunun sulu şekilde çöplere atılması da engellenmiş olacak.
- **Düzenlik ilaçlama**: Halkın rahatı ve sağlığı adına haşerelere karşı bilimsel şartlarda düzenli ilaçlama yapılacaktır. Ev ve işyerleri düzenli aralıklarla devletin uygulayacağı program, yapay zekâ takibi ile gerçekleştirilecek. Bununla birlikte halkı bilinçlendirme işlemleri yapılacaktır. Fakat tabi ki bu ilaçlama çevreye ve diğer bitki, hayvanlara zarar vermemesine dikkat edilecek.

- **Enerji;** hayatımızın vazgeçilmezidir. Her alanda her şey için bir enerji kaynağı kullanılır. Bu enerji kaynaklarının yenilenebilir, sürdürülebilir ve ekonomik olması hepimizin isteğidir. Bunun için **fosil atıklı enerji kullanımını** azaltmaya yönelik politikalar geliştirilecek. **Yenilenebilir ve doğal enerji** kaynakları artacak. Her çatıda güneş paneli, her dağda – tepede rüzgâr santralleri kurulacak. Türkiye zengin yenilenebilir enerji kaynaklarına rağmen enerji ihtiyacının %75'ini dışarıdan karşılayan ve enerjide büyük çapta dışa bağımlı olan bir ülkedir, bunu tersine çevireceğiz.
- **Ulusal Geri Dönüşüm Hamlesi;** Sıfır atık sloganı altında, çöplerin tekrar dönüştürülmesi ve farklı sektörlerde değerlendirilmesi sağlanacak. Hiçbir şey çöp olmayacak. Tüm geri dönüşüm ürünlerinin bir kullanım alanı olacak. Kırık mermer ve fayanslar, çevre düzenleme işlerinde değerlendirilecek.
 - Tadilat ya da bina yıkımlarından oluşan inşaat atıkları ayrıştırılacak, atıklar yol ya da kaldırım taşı olarak değerlendirilecek. Bu konuda dünyanın en iyi örnekleri gözlemlenecek.
 - Eski kapı ve pencereler yenilenecek ya da başka bir ürüne dönüştürülecek.
 - **ATIK PEYZAJ ÜRÜNÜ;** Ağaç yaprakları ve organik atıklar çevre düzenlemelerinde kullanılması adına dekoratif ürün olarak değerlendirilecek. Çevre düzenleme ürünlerinin dönüşümü ve ekolojik geri dönüşüm istihdam ve ekonomiye katkı sağlayacak.
- ***Dizel Atık Tenekeleri;** Atık yağların %95'e yakını maalesef çöpe atılmaktadır. Halbuki geri dönüşümü akılcı şekilde planla bilse ülkemize katkısı büyük olacaktır. Atık yağların toplanması adına sürdürülebilir bir politika geliştirilecek. Farklı boyutlarda Barkodlu atık tenekeler üretilecek ve bu tenekeler başta sanayi tesisleri, oteller, lokantalar olmak üzere endüstriyel üretim yapan yerlere dağıtılacak. Firma, atık yağları bu tenekelere dökülmesi adına personeli eğitecek. Atık yağ tenekesi dolduğunda üzerindeki barkod telefon üzerinden sisteme okutulacak. Görevli araçlar dolu tenekeyi alıp yerine boş teneke bırakacak. Program konutlarda da uygulanacak.*
- **Geri dönüşüm toplama personeli istihdamı,** çöpler evlerden çıkmadan ayrılmış olacak. Danışmanlar ve medya aracılığı ile bireyler, aileler, okullar, hastaneler, iş yerleri, fabrikalar sürekli ve direkt olarak bilinçlendirecek. Kapsamlı tesislerde geri dönüşüm personeli istihdam edilecek.
- **Fazla Yemek Toplama Sistemi** ile evde, otelde, yemekhanede yapılan ve kalan fazla yemeklerin ihtiyacı olan vatandaşlara ulaşması hedeflenecek. Fazla yemekler eğer yenebilir ise ihtiyacı olan bir vatandaşa yemek olarak iletilir. Eğer yenmeyecek ise atık yemek programına alınır.
- **Atık Yemek Toplama Sistemi kurulacak.** Bu sistem ile yemek atıklarının çöpe atılmaması ve farklı şekilde değerlendirilmesini hedefleyeceğiz. Bu çalışma öncelikle okullar, hastaneler, fabrikalar, oteller gibi sosyal alanlarda başlayacak, daha sonra konutlara kadar ilerleyecek. Örneği fazla yemek yaptınız, uygulamadan bunu bildirebilirsiniz, eğer yenebilir ise ihtiyacı olan bir vatandaşa yemek olarak verilir. Eğer yenmeyecek ise atık yemek programına alınır. Bu atık yemekler tavuk çitliklerinde, hayvan barınaklarında, balık çiftliklerinde gıda olarak kullanılacak.
- **Kâğıt Kullanımı en aza indirilecek;** Birçok evrak işlemi dijital ortama aktarılınca kâğıt kullanımı da azalmış olacak. Banka işlemleri, muhasebe işlemleri, belediye işleri ve tüm kurum evrak işleri dijital olarak işleyecek ve arşivlenecek.
- **Atıl ve Terkedilmiş bina reformu;** Atık, terkedilmiş, yıllardır kullanılmayan, haciz uzun yıllardır süren bina, otel gibi gayrimenkuller sahipleri ile birlikte kullanıma kazandırılacak. Bu politikadan hem mülk sahipleri hem şehirler hem de halk kazançlı çıkacak. (Yapı ve Geri Dönüşüm kapsamında)

22-ULUSLARARASI İLİŞKİLER & KOMŞU ÜLKELER

- **Komşu Ülkeler Birliği** adı altında çevre ülkeler ile birlikte, geniş kapsamlı ortak üretim programları yürütülecek. Büyük sermaye ve ortak çıkar gerektiren çalışmalarda birlikte çalışma yapılacak ve kardeşlik, komşuluk ilişkileri gelişecek. Bunun yanında ülkeler arası ikili ve çoklu üretim, ticaret ve kalkınma birliktelikleri yapılacak.
- **Asya para birimi üzerine:** Tüm Asya, Afrika ve Ortadoğu ülkelerinin kullanacağı ortak para birimi üzerine çalışma başlatılacak. Bu para birimin adı ASYA olur, A olur, fark etmez. Fakat amacı batı sömürüsüne esir olmamak ve ortak çalışma zeminini oluşturmak olacaktır.
- **İkili ülke ilişkilerini güçlendirmek adına birlikte kültürel ve sportif etkinlik yapılacak.** Bu süreç dostluk ve dayanışma çalışmalarının yanında ülkemizin turizm ve yerli ürünlerin tanıtımına da katkı sağlayacaktır.
- **Kurtuluş fikrini ve programını tüm ülkelere yaymak** adına, göç veren ülkelere yönelik üretim, kalkınma ve yardımlaşma programları üzerine danışmanlık desteği verilecek. Tüm dünya halklarının refahı, özgürlüğü adına girişimlerde bulunulacak. Komşusu ile ya da kendi içinde çatışma yaşayan ülkelere, süreçte yardımcı olunacak.

Kıbrıs barış hareketinin 50. yılında büyük barışın temellerini atacağız. Kıbrıs'ın iki tarafını, iki halkı birleştirecek ve dünya tarihine geçecek bir barış projesi olacak.

Kıbrıs Rum- Türk Cumhuriyeti ya da Kıbrıs Türk- Rum Cumhuriyeti adı altında birleşme fikri.

Kıbrıs kuşatması üstüne yazılan birkaç müzik eseri dinledim. Şarkılarda sıklıkla, Kahpe Yunan, ne gezer sende namus, sen adi bir düşmansın aşağılık yunansın, Rumların hepsi kahrola, uyan kahpe Yunan, Ey kahpe millet Yunanlı! Yunan köpekleri, diye sözler geçiyor. Bu kirliliğe artık bir son vereceğiz. Biz Hacı Bektaşların Mevlanaların, Yunusların torunu muyuz yoksa düşmanı, yabancıyı aşağılayan zorbalar mıyız? Düşmanı neden bu kadar aşağılıyoruz anlamadım. Düşmanı sahada yenelim, akıl ile bilim ile yenelim.

- **Dünyada hangi ülke komşuları ya da halkları arasında kavga varsa çözüm bulmaya çalışacağız.** Abhazya, Karabağ, Kuzey Kıbrıs, Filistin halkları için kavga değil barış ve çözüm sunmak adına girişimler yapılacaktır.
- **Avrupa Birliği'ne katılma konusunda hiçbir fikrim yok,** fakat ortak ilke ve programlara bağlı kalırsak, beş yıl içinde ülkemizin, hukuki ve ekonomik açıdan sıçrama yapacağından hiçbir kuşku yoktur. İşte o zaman onlar bizi davet etmek isteyebilir, bu konuyu o zaman düşüneriz.
- **Uluslararası Savaş Karşıtı birliği:** Herhangi bir ülke, başka bir ülkeye ya da ülke içinde bir topluluğa saldırı, soykırım ya da savaş açar ise bu durumu durdurma adına evrensel bir yapı oluşturulacak. Bu yapıya tüm ülkeler üye olacak. İlkeler belirlenecek. Öncelikle çatışma nedenleri iletişim ile giderilmeye çalışılacak, uzlaşma adına girişimler yapılacaktır. Uzlaşma olmaz ise ekonomik ambargo uygulanacak. Bu da yetmez ise topyekûn savaşı durdurma savaşı açılacaktır.
- **Büyük Ortadoğu Birliği:** BOP gibi gizli planlara ve anlaşmalara karşı, Ortadoğu'da savaşa, sömürüye, adaletsizliğe karşı durmak isteyen ülkeler arasında Büyük Ortadoğu Birliği kuracağız. Hangi batı gücünün bu topraklarda sömürü planı varsa suya düşecek. Büyük Britanya'ya karşı Büyük Ortadoğu. BOP'a karşı BOB

23-ULAŞIM, TAŞIMACILIK VE TRAFİK

ULAŞIM VE SEYAHAT

- **Tüm ulaşım ve yolculuklar** kimlik ya da pasaport numaraları ile kayıt altına alınacak. Yerli ya da yabancı, kimin nerede olduğu sistematik olarak kayıt altına alınacak ve bilinecek.
- **Paylaşımlı seyahat (otostop) yaygın hale gelecek.** Sosyal puanlama politikası ile kimlik kontrolü ile herkes herkesi aracına güvenle alabilecektir.
- **Kimlik bildirmeyen kişinin seyahati kabul edilmeyecek.** İtiraz eden yolcu, hiç çatışmaya gerek kalmadan sisteme bildirilecek ve sistem otomatik olarak bu yolcuyu güvenliğe haber verecek. Güvenlik gerekli takip işlemini yapacak.
- Tüm otobüs, dolmuş ve taksi **yolculukları canlı konum özelliği** ile tek uygulama üzerinden takip edilebilecek. Köy ve taşra dolmuşları dahil olacak. Her yolcu, yolcu yakını, işveren, güvenlik güçleri bu sistemde araçları takip edebilecek.
- **Korsan olarak çalışan kayıt dışı taksiler**, araçlar ve servisçiler için yedek bir sistem geliştirilecek. Bu sayede kayıt dışı yapılan işler dahi kontrol altına alınacak.
- Ulaşımda çalışan tüm taksi, otobüs, minibüs ve dolmuş şoförleri kontrole ve eğitime tabi tutulacak. **Çalışma şartları bildirime ve izne bağlı olacak.** Kayıt dışı, eğitimsiz ve sistemsiz şekilde yapılan çalışmalara izin verilmeyecek. Acil bir durumdan dolayı, sistem dışı bir şey yapılması gerekse bile bunun bildirilmesi gerekecek.

TAŞIMACILIK

- **Araç Taşımalı Demiryolu Sistemi ile sürekli taşımacılığın yapıldığı güzergahlara raylı sistemler kurulacak.** Bu raylı sistemler üzerine araçlar tekerlekleri ile çıkabilecek. Ayrıca tır ve kamyon kasalarına yüklenecek şekilde konteyner sistemi geliştirilecek. Birinci noktadan araçlar raylar üzerine yüklerini yükleyecek, ikinci noktadan yine araçlar raylar üzerinden yükleri alıp istenilen noktaya bırakır. Bu sistemin çok farklı şekilde faydaları olacaktır.
 - Raylı sistem, yakıt tasarrufu ile taşımacılık maliyetini aşağı çekecek.
 - Toplam yakıt tüketimini azaltacağı için çevreye daha az zarar verilmiş olacak.
 - Şoförlerin yakın mesafelerde çalışmalarını, evlerinden uzak kalmamalarını sağlayacak.
 - Bireysel araçları da taşıyacağı için şehirler arası yolculuk yapılabilecek.
 - Şehirlerarası trafikte yük araçlarının sayısını azaltacak.
 - Trafik kazalarının azalmasına sebep olacaktır.

- **Ulusal ve yerel çapta bir nakliye platformu kurulacak.** Uygulama üzerinden yükü olanlar, araçlar ile nakliyeciler birbiri ile doğrudan temas kurabilecekler. Mobil bildirimler ile yükler ilgililere iletilecek. Devlet kurumları bünyesinde yürütülecek ve takip edilecek bu sistemde, nakliyecilerin ve şoförlerin hakları korunacak, kimse kimsenin hakkını gasp edemeyecek, kayıt dışı taşımacılık önlenecek, sektörü Facebook gibi araçlara bağımlı olmaktan kurtaracağız. Tüm nakliye ve taşıma işlerini en rahat ve sorunsuz şekilde çözeceğiz.

TRAFİK

- Trafik kazalarının önlenmesi adına periyodik olarak, belki yılda bir kez herkese **zorunlu dijital ehliyet ve trafik eğitimleri** uygulanacak.
- **Emniyet kemeri takmayanlar, trafik ışıklarına uymayanlar**, trafik ihlali yapanlar, yayalara yol vermeyenler yapay zekâ kameraları ile tespit edilecek. Önlemler caydırıcı ve eğitici olacak.
- **Yine cezaların bilgilendirici ve eğitici hale gelmesi gerekir.** Trafik polisi durdurduğu bir aracın ihlali ne ise bu konuda uyarıcı bilgi vermelidir.
- Tüm taşıtlar, elektrikli motosikletler ve bisikletler dahil, **kare kodlu plaka** takması zorunlu hale gelecek. Yola çıkan tüm araçların plakası olacak.
- **Motosiklet sürücülerinin kask takma zorunluluğu takip edilecek.** Motor tarzı araçlara kaskları muhafaza etmek adına bir aparat takılması zorunlu olacak. Kask yasağını emekli çalışma kapsamında fahri çalışmak isteyen emekli ya da gönüllü vatandaşlar takip edecek. Plaka ile fotoğrafları çekmeleri ve sisteme yüklemeleri yeterli olacak.

- **Polis, bekçi ve askerlerin görevleri ve hakları;** polislik görevi kolay gibi görünür, fakat işin içine girdiğinizde pek de keyifli olmadığı anlaşılacaktır. Polis, asker ve güvenlik görevlilerinin işlerini rahatlatmak adına yapay zekâ sistemleri kullanılacak. Daha sonra kişisel güvenlik programı aracılığı ile işlemlerin yerinde ve hızlı çözümü sağlanması hedeflenecek.
- **Zorunlu yurttaşlık üzerine:** Kadın ya da erkek ayırt etmeden herkes ülke ve insan sevgisi üzerine zorunlu eğitime tabi tutulacak. İsteyenler kısa süreli askeri eğitim de alabilecek. Bu program kapsamında, ülkede yaşayan herkesin belli oranda ülkü, vatan, millet, dil ve kültürel bilgiye sahip olması hedeflenecek.
- **TOR:** Türk Ordusu ordusuna yakışır, simgesel bir isim verilmesi önerilecek. Tor ya da Bordo gibi isimler gibi.
- **Herkese bir güvenlik programı kapsamında,** herkes kendinden sorumlu polis ya da askere direkt ulaşabilecek ve sorununu bildirebilecek. Suçun önlenmesi, azalması ve cezaların caydırıcılığı adına dijital ödeme yöntemi etkili olacaktır. Buna ek olarak art arda suç işleme eyleminde olan vatandaşların rehabilitasyonuna yönelik ceza sistemi uygulanacaktır. Yaklaşık 1 milyon asker ve polisin olduğu 85 milyonluk ülkemizde 80-100 kişiye 1 asker- polis düşüyor. Bu istatistiğe göre Türkiye’de herhangi bir suç işlenmemesi gerekir.

- **Si-Mit / Sivil Milis Teşkilatı: Dışlanmış ve Şanssız Gençler:** Kendini sıradan halkın ve kuralların içinde var edemeyen, çocukluktan ya da gençlikten karanlık işlere, gayri meşru işlere bulaşmış, kendilerini mafya olarak adlandıran, belki esrar batağına düşmüş çıkamayan gençlerin devlet elinden tutacak. Halkın, devletin ve ülkenin güvenliği bu arkadaşların elinde olacak. Ziraat mühendisliği, denizcilik fakültesi mezunu gençler de kendi mesleklerini yapabilecek. Gerekli eğitim ve iş birliği çalışmasından sonra halkın ve devletin güvenliği dışlanmış, itilmiş, kullanılmış, herkesin sırt çevirdiği, sokağa atılmış gençlerimizin elinde yükselecek. Herkes yeni düzende kendine onurlu bir yer bulacak. Birilerinin adamı değil de devletin ve milletin adamı olmak için sahip çıkacaklar kurtuluş mücadelesine.

- **Kanun, kanunsuzluğu bilenler ile birlikte düzeltilir.** Güven ortamı, güvensiz ortamı bilenler ile birlikte sağlanır. Bu kapsamda mafya olarak bilinen, genelde gayri meşru yollardan para kazanan gruplar ile belli kurallar dahilinde birlikte hareket edilecek. Kurallar net olacak; herkes hakkı ile para kazanacak, ‘devletin ve halkın hakkına kimse gasp edemeyecek’, kimse kimsenin adamı olmayacak, herkes bu vatanın ve bu halkın adamı olacak. Bir süre sonra karanlık mafya işleri devlet düzen içinde sönümlenmiş olacak.

Öncelikle bir zaman öncesinde, devlet sistemi içindeki çürük ilişkilerle ilgili yaptığı açıklamalardan dolayı Sedat Peker’e çağrı yapmak isterim. Devlet ve millet bütünlüğü içinde **herkes için güven ortamını sağlayalım.** Bu mesele tartışmalı bir konu olabileceği için zamanı geldiğinde daha ayrıntılı şekilde ayrıca izah edilecektir.